

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

96'ncı Birleşim 12 Haziran 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	91
II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	92
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ilişkin konuşması	92
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	92,95
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>92:93,95:96</i>
1.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç Dora'nın, Kahramanmaraş'a ilişkin gündem dışı konuşması	92:93
2.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, yaşamını yitiren Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek örneğiyle, siyasette cesaret, nezaket, şahadet, icraat, sadakat ve liyakatin önemine ilişkin gündem dışı konuşması	95:96

3.- Manisa Milletvekili Ahmet Mücahit Arınç'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in hayatını kaybetmesine ilişkin gündem dışı konuşması

96

IV.- AÇIKLAMALAR

93,97,146,160

1.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, Genel Başkan Devlet Bahçeli'nin sözlerine ilişkin açıklaması

93:94

2.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ve tutuklu İpek Elif Atayman'a ilişkin açıklaması

94

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ilişkin açıklaması

94

4.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıklamasına ilişkin açıklaması

94

5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Millî muharip uçak KAAAN'ın Endonezya'ya ihraç edilecek olmasına ilişkin açıklaması

95

6.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye Kadirli'nin Kızıyusuflu ve Karatepe köylerinde yaşayan vatandaşların mağduriyetine ilişkin açıklaması

97

7.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ilişkin açıklaması

97

8.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, millî muharip uçak KAAAN'ın Endonezya'ya ihraç edilecek olmasına ilişkin açıklaması

97

9.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, şehirlerarası yollarda hız sınırlarının değiştiği bölgelere yerleştirilen radarlara ilişkin açıklaması

98

10.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Ekrem İmamoğlu'nun bugün görülecek duruşmasının yerinin değiştirilmesine ilişkin açıklaması

98

11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

98

12.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, bir firmanın 10 Haziran Salı günü İstanbul-Diyarbakır uçuşu öncesinde yaşananlara ilişkin açıklaması

99

13.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, kayyum atanan Van Büyükşehir Belediyesine ilişkin açıklaması

99

14.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İbrâhîm suresinin bazı ayetlerinin mealine ilişkin açıklaması

99

15.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıklamasına ilişkin açıklaması

100

16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, asgari ücrete ve emekli maaşlarına ilişkin açıklaması

100

17.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabüklü vatandaşların yaşadığı iletişim sorununa ilişkin açıklaması	100
18.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, bayramda kesilen fahiş trafik cezalarına ilişkin açıklaması	100:101
19.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, işten çıkarılan Patnos Belediyesinin işçilerine ilişkin açıklaması	101
20.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, acil tıp teknisyenlerinin taleplerine ve Hatay'ın sağlık hizmetlerindeki eksikliklere ilişkin açıklaması	101
21.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, ÇAYKUR bünyesinde çalışan geçici işçilere ilişkin açıklaması	101
22.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ilişkin açıklaması	102
23.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, tutuklu Medya AŞ eski Genel Müdürü İpek Elif Atayman'a ilişkin açıklaması	102
24.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, TOGG'un 2024 yılında açıkladığı zarara ilişkin açıklaması	102
25.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, İsrail'le ilişkilere ilişkin açıklaması	103
26.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına, bugün Hindistan'da yaşanan uçak kazasına ve Türkiye'de haksız uygulamaların devam ettiğine ilişkin açıklaması	103
27.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin, kayyum atanan Batman Belediyesine ilişkin açıklaması	103
28.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, Gaziosmanpaşa Belediyesinde yapılan seçime, bayramda kesilen trafik cezalarına ve İtalya'dan Gazze'ye giden gemiye ilişkin açıklaması	104:106
29.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne, çocuklarla ilgili sorunlara ve yaşanan çocuk istismarlarına, asgari ücrete ve emekli maaşlarına ilişkin açıklaması	107:109
30.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, geçmiş Kurban Bayramı'na, Gazze'de yaşanan saldırılara, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, Türkiye Çevre Haftası'na, Cemil Meriç'in ölüm yıl dönümüne, Jandarma Genel Komutanlığının 186'ncı kuruluş yıl dönümüne, Babalar Günü'ne, hac farızasını ifa eden vatandaşlara ilişkin açıklaması	109:110
31.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, dijital kontrol sisteminin adım adım hayata geçtiğine ilişkin açıklaması	111

32.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep Araban Ovası'ndaki buğday tarlalarında çıkan yangınlara ilişkin açıklaması	111
33.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne, çıraklık ve staj mağdurlarına ilişkin açıklaması	111
34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, dün İstanbul'dan Diyarbakır'a seyahat eden bir uçakta uçuş öncesi yaşananlara, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin dün yayınladığı bir rapora, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne ve bayramda kesilen trafik cezalarına ilişkin açıklaması	112:114
35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, Gaziosmanpaşa Belediyesinde dün yapılan seçime, Ümit Özdağ'ın dünkü duruşmasına, Ekrem İmamoğlu'nun dünkü duruşmasının yerinin değiştirilmesine, Halk TV'nin sahibi Cafer Mahiroğlu'na yakalama kararı çıkarılmasına ilişkin açıklaması	114:116
36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, geçmiş Kurban Bayramı'na, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e; Büyükçekmece, Avcılar ve Gaziosmanpaşa Belediyelerinde yapılan seçimlere, Gazze'ye insani yardım ulaştırmak amacıyla yola çıkan gemiye, bu topraklarda kardeşliği büyüteceklerine, Endonezya'nın 48 adet KAAAN uçağı siparişine ilişkin açıklaması	117:119
37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	119
38.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	119
39.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	120
40.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması	146:147
41.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesi için taleplerine ilişkin açıklaması	147
42.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un bir yıl önce gerçekleştirdiği Çorum ziyaretindeki sözlerine ilişkin açıklaması	147
43.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, AK PARTİ ve DEM PARTİ'nin bugünkü Meclis gündemine ilişkin açıklaması	160:161

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**120,141****A) TEZKERELER****120:121**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin 11-12 Haziran 2025 tarihlerinde TÜRKPA'nın 14'üncü Genel Kuruluna katılımına ilişkin tezkeresi (3/1118)

120

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin 19-20 Haziran 2025 tarihlerinde Belçika'da düzenlenecek NATO PA Başkanlar Zirvesi'ne katılımına ilişkin tezkeresi (3/1119)

120

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanı Veysel Tipioğlu'nun Gürcistan Parlamentosu Savunma ve Güvenlik Komisyonu Başkanı Aleksandre Tabatadze'nin vaki davetine icabetine ilişkin tezkeresi (3/1120)

121

B) DUYURULAR**141:142**

1.- Başkanlıkça, komisyonların başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimlerini yapmak üzere toplanacakları gün, saat ve yere ilişkin duyurusu

141:142

VI.- ÖNERİLER**121****A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ****121**

1.- Danışma Kurulunun, 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

121

VII.- SEÇİMLER**122****A) BAŞKANLIK DİVANI ÜYELİKLERİNE SEÇİM****122:123**

1.- Başkanlık Divanı Üyeliklerine Seçim

122:123

B) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ**123:141**

1.- Adalet; Anayasa; Avrupa Birliği Uyum; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Dijital Mecralar; Dilekçe; Dışişleri; Güvenlik ve İstihbarat; İçişleri; İnsan Haklarını İnceleme; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Kamu İktisadi Teşebbüsleri; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Millî Savunma; Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonlarına üye seçimi

123:141

**VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER****143,147,161***A) KANUN TEKLİFLERİ**143:146,147:160,161:177*

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212)

143:146,147:160,161:177

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Serbest Ticaret Anlaşması Ortak Komitesi'nin 30 Ekim 2024 Tarihli ve 01/2024 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 206)

177

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açıldı.

Başkanlık Divanı teşekkül etmediğinden, alınan karar gereğince, 12 Haziran 2025 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere 14.02’de birleşime son verildi.

Celal ADAN

TBMM Başkanı Vekili

12 Haziran 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ferdi Zeyrek'in evinde geçirdiği elim kaza sonucu tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetmesi hepimizi derinden üzmüştür. Merhum Zeyrek'e Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına, Manisalı vatandaşlarımıza ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına, teşkilatına başsağlığı ve sabırlar diliyorum; ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Kahramanmaraş hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Zuhul Karakoç Dora'ya aittir.

Buyurun Sayın Karakoç. (MHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhul Karakoç Dora'nın, Kahramanmaraş'a ilişkin gündem dışı konuşması

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarihler 6 Şubat 2023'ü gösterdiğinde Türkiye, yüzyılın en büyük felaketiyle sarsıldı. Merkez üssü Kahramanmaraş olan iki büyük deprem sadece şehirlerimizi değil hayatlarımızı da altüst etti. Evlerimiz yıkıldı ve hatıralarımız, geçmişimiz enkaz altında kaldı ve çok şükür o günden bu yana devletimiz tek bir an bile bizleri yalnız bırakmadı. Bugüne dek barınma, altyapı, sağlık ve eğitim hizmetleri noktasında çok büyük mesafeler katedildi, yüz binlerce konutun temelleri atıldı, pek çoğu teslim edildi, yeni yaşam alanları yükselmeye devam ediyor fakat şunu da biliyoruz ki bir şehir sadece binalardan ibaret değildir. Bir şehir sokağında yürüyen çocuğuyla, pazarda tezgâh açan esnafıyla, mezarda duası okunan ceddıyla bütündür. Biz, Kahramanmaraş'ta bu bütünlüğü yeniden kurmaya çalışıyoruz.

Ben, Kahramanmaraş'ın milletvekili olarak evi yıkılmış, çocuğu okulsuz kalmış, hayatı paramparça olmuş bir halkın emanetini taşıyorum ve diyorum ki: Yapılan her iş için minnet duyuyoruz fakat görünmeyen yaralarımızı iyileştirmek ve geriye düştüğümüz yılları telafi edebilmek için önümüzde hâlâ çok uzun yollar var. Deprem sonrası süreçte sadece fiziki yapıları değil insan ruhunu da onarmanız gerekiyor. Bu yüzden, özellikle psikolojik ve sosyal destek hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını ısrarla

dile getiriyorum. Okullarımızın, parklarımızın, sosyal alanlarımızın konutlarla eş zamanlı olarak hayata geçirilmesi gerekiyor. Depremi yaşamış bir çocuğun korkusunu, bir annenin çaresizliğini, bir yaşlının yalnızlığını ancak bu yolla hafifletebiliriz. Afet bölgelerinde atılan her yeni adım yalnız bugünün değil, geleceğin şehirlerini kuruyor. Rezerv alanlar, yerinde dönüşümler, imar planları; tüm bu adımlar atılırken yerelin sesi, uzman kurum ve kuruluşların görüşleri ile vatandaşın iradesi göz ardı edilmemelidir. İnsanların aidiyet hissi duyacağı mahalleler inşa etmeliyiz çünkü betonla şehir olur ama insanla memleket olur.

Değerli milletvekilleri, yaz mevsimine girerken Kahramanmaraş'ın en önemli gündemi yine su. En fazla su kaynağına sahip olan şehrimiz bir an bile gözünü kırpmadan suyunu komşusuyla paylaştı ve paylaşmaya da devam ediyor. Ancak depremden sonra yer altı kaynaklarının yer değiştirmesi sonucunda mevcut kaynaklarımız kurudu ve artan maliyetler ve iş gücü kısıtı nedeniyle yenilerini oluşturmak zaman alıyor. Ürünlerimiz iki yıldır tarlada susuz, bu yıl da öyle ancak olanca imkânsızlığımıza rağmen komşumuza suyumuzu vermeye devam ediyorken o su borularının geçtiği bölgelerde bile kendi evlerimize artık içme suyu dahi veremiyor oluşumuz, evimizin musluğundan su akıyor oluşu en önemli, en acil gündemimiz. Bizler en karanlık gecenin sabahına başı dik yürümüş, kahramanlık unvanını kazanmanın bedelini tarihinde ikinci kez ödemiş bir memleketin evlatlarıyız. Biz, istemeyi seven bir toplum değiliz, kendimize yeteriz. Biz sadece kendi suyumuzu istiyoruz.

Ülkemizin tarımsal üretimine önemli ölçüde omuz veren şehrimiz geçtiğimiz Nisan ayında zirai don felaketiyle karşı karşıya kalmış, tarım arazilerimiz büyük ölçüde zarar görmüştür. Çiftçilerimiz 2025 yılı hasatlarının tamamını ve gelecek yılın mahsulünün yarısını kaybetti. Çiftçilerimizin zararının karşılanması ve kredi desteği sağlanması tarımsal üretimin devamlılığı açısından bu ülkenin meselesidir.

İlaveten, enkaz altında otomobil ve araçları kalan depremzede vatandaşlarımız için hurda belgesiyle başvuru yapıldığında ikame araç alımlarında bir defaya mahsus olmak üzere ÖTV muafiyetinden veya indiriminden yararlanmalarını talep ediyoruz. Orta hasarlı konut sahiplerinin devletimizin sağladığı krediden faydalanması için son tarih olan 30 Haziranın vatandaşımızın başvurusu için yeterli olması, hâlihazırda personel yetersizliği nedeniyle yetiştirilemeyen ruhsatların vatandaşta hak kaybına yol açmaması adına belediyeler için bu sürenin uzatılması da yine acil gündemlerimizden.

Sözlerimi bitirirken 3. Lig'den 2. Lig'e çim sahada destan yazarak yükselen Kahramanmaraş İstiklal Spor'unuzu tebrik ediyor, asrın felaketinin yol açtığı acılara, olanca imkânsızlıklara ve tesis sorunlarına rağmen başarıyla bizlere umut olan takımımıza ve yeni başarılarla imza atmak için var gücüyle gayret gösteren diğer takımlarımıza 17.500 kişilik değil 25 bin kişilik bir stadyum yakışır diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, Genel Başkan Devlet Bahçeli'nin sözlerine ilişkin açıklaması

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Zamanın zembereği boşalmış, hakikatin vakti erişmiş ve liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin haklı olduğu bir kez daha aşikâr hâle gelmiştir. Dün fitneyi besleyen ABD bugün fitnenin pençesine düşmüştür. Politika cambazları ve kurnazları Genel Başkanımızın ciddiyetini, cesaretini, fetânetini kavramaktan

çok uzaktadır. Liderimizin sözleri gündelik siyasetin malzemesi değil baştan sona devletin, milletin meselesidir. Kutadgu Bilig’de denildiği gibi “Akıl bir meşaledir, kör için gözdür, ölü vücut için can, dilsiz için sözdür.” Bu öngöründen çıkacak aslı sonuç Türkiye’yi fesada boğmak isteyenleri bekleyen hazin akıbetir.

Son olarak, liderimiz Sayın Devlet Bahçeli’nin aklı ve öngörüsü bizler için karanlığı yırtan ışık, yüreğimizin tercümanı olan ses, tarihe düşülen nottur.

BAŞKAN - Sayın Ersever...

2.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever’in, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek’in vefatına ve tutuklu İpek Elif Atayman’a ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Zamansız kaybettiğimiz Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Ferdi Zeyrek’i rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, İpek Elif Atayman bir kadın, bir anne, bir yönetici ama her şeyden önce bir insan. Hukuku hiçe sayan iktidarın tutukladığı isimlerden biri o. Evladı vicdanlara seslendi: “Annem suçsuz, devletine zarar vermedi. Bunu yapmaya hakkınız var mı?” diye sordu. Ailesi ve avukatından habersiz Silivri’den Afyon’a sürgün edildi, yedi buçuk saat kelepçeli taşındı ve yerde yatırıldı. Hukuku yok sayarak tutukladıklarınızın tamamı bu durumda.

Adalet Bakanına sesleniyorum: Bu zulmü ve adaletsizliği daha ne kadar görmezden geleceksiniz? Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal’ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek’in vefatına ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Önceki gün talihsiz bir kaza neticesinde Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Mimar Sayın Ferdi Zeyrek’in vefat etmesi tüm Türkiye’yi olduğu gibi bizleri de büyük bir üzüntüye sevk etmiştir. Yaşadığı bu elim olay sonucunda vefat eden Ferdi Zeyrek’e Allah’tan rahmet, başta eşi ve çocukları olmak üzere kederli ailesine, Manisa Büyükşehir ve ilçe belediyelerindeki mesai arkadaşlarına, Cumhuriyet Halk Partisi camiasına sabır ve metanet diliyorum. İyiliği, dürüstlüğü ve çalışkanlığı konusunda Manisa halkının teveccühüne mazhar olmuş birisi olarak ebedi hayatında da aynı şekilde mükafatlandırılacağına inanıyoruz. Milletimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

4.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’nun, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş’ın açıklamasına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ülkemizde son dört yılda tam 34 milyon vatandaşımız devletin yardım hattını arayarak barınma, gıda ve kömür desteği istemiş. Bunu kim söylüyor? Bizzat Aile Bakanı Sayın Mahinur Özdemir. Türkçesi: Vatandaşımız hayatta kalmak için devletin kapısında böyle nöbet tutuyor. Bu tablo bir ekonomik iflasın, bir sosyal çöküşün fotoğrafıdır ama aynı Bakan bunu nasıl yorumluyor, biliyor musunuz? “Yoksulluk artmadı, sadece vatandaşın bilinç düzeyi yükseldi.” diyor. Efendim, bilinç düzeyi falan yükselmedi, vatandaş aç kaldı, aç; iş bulamadığı için, maaş yetmediği için, kirayı ödemediği için bu kuyruklarda bekliyor. Millet aç, halk yoksul ve vatandaş âdeta kaderine terk edilmiş.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yazmacı...

5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Millî muharip uçak KAAN'ın Endonezya'ya ihraç edilecek olmasına ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türk havacılık tarihinin en önemli projesi, millî teknoloji ve yüksek mühendislik gücüyle geliştirilen millî muharip uçağımız KAAN'ın dost ve kardeş ülke Endonezya'ya ihraç edilecek olması Türk savunma sanayimizin ulaştığı seviyeyi dünyaya bir kez daha gösterdi. Yapılan anlaşmayla 48 uçağımızın ihracatı Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun da somut göstergesi oldu. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyoner liderliğinde KAAN'ın yaklaşık bir buçuk yıl önce gök vatanla buluşmasında yaşadığımız gururu bir kez daha yaşıyoruz. Ülkemize bu gururu yaşatan Savunma Sanayii Başkanlığımıza, Türk Havacılık Uzay Sanayii AŞ'ye ve emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum. Her alanda hızlı büyümeye devam eden ülkemiz, millî savunmada da gücüne güç katmaya devam edecek.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, yaşamını yitiren Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek örneğiyle, siyasette cesaret, nezaket, şehadet, icraat, sadakat ve liyakatin önemine ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, yaşamını yitiren Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek örneğiyle, siyasette cesaret, nezaket, şehadet, icraat, sadakat ve liyakatin önemi hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan...

Buyurun Sayın Akdoğan.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Çok değerli bir dostumuzu, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımızı, sevgili Ferdi Zeyrek'i kaybettik. Ferdi Zeyrek baki kalan bu kubbeye hoş bir seda bırakmış bir siyasetçi, bir baba, bir Manisa sevdalıydı. Ferdi Başkan, selamı olan, kelamı olan, cemali olan, kemali olan bir siyasetçiydi. Ferdi Başkanın egosu küçüktü, kapısı açıktı. Ferdi Başkan "hilkatte eş, inanışta kardeş" felsefesini benimsemiş bir dostumuzdu. Bu sevgiyi siyasette yalnızca on dört ayda kazandı Ferdi Zeyrek. "Bir süvarinin kalbi bindiği atın kalbinden daha hızlı atıyorsa o at ancak siyasette menzile varır." demişti bir büyüğümüz ama aynı kişiden şunu da duymuştum: "Siyasette at koşar, baht kazanır." Maalesef Ferdi Başkanın bahtı kazanmadı; üç gün önce beyaz gömleğiyle gittiği mezarlığa üç gün sonra kefeniyle götürdük Ferdi Başkan. Ferdi Başkanın ölümü ve cenazesi, ardından söylenen hoş sözler herkese, en çok da karar vericilere, kamu yöneticilerine, millete hesap verenlere, milletvekillerine, belediye reislerine, savcısından hâkimine, kaymakamından valisine herkese örnek olmalıdır. Memleketine sadakati, iş yaparken liyakati, görev süresince icraatı bizlere örnek olmalıdır. Halkına karşı nezaketi, güç odaklarına karşı cesareti, toplumun tüm kesimlerinin onun iyi bir insan olduğuna dair şehadeti unutulmamalıdır. Bize hem yol göstermiştir hem de vatandaşımızın tercihlerini bir kez daha ortaya koymuştur. Ne bu konuşmayı sonlandırabileceğimin ne bu kapıdan çıkabileceğimizin ne evimize varabileceğimizin bir garantisi vardır, Ferdi Başkan bunu bilmiş ve böyle yaşamıştır. Anlıyoruz ki Ferdi Başkan cehenneme dal odun taşımamıştır. Hani diyor ya Derviş Ali "Cehennem dediğin dal odun yoktur, herkes ateşini buradan götürür." İşte inşallah biz de hırsla, kinle, kibirle, öfkeyle, zulümle, baskıyla cehenneme dal odun taşıyanlardan olmayız; Ferdi Başkan gibi sevgiyle, hoşgörüyle, adaletle, eşitlikle, kardeşlikle,

sevgi selleriyle uğurlanırız. Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin dediği gibi hırsların, kinlerin aşk meydanında yok olduğu, aslan ile ceylanın kucağımızda dost olduğu bir ülke, bir coğrafya, bir dünya diliyoruz.

Bu vesileyle, tüm siyasal partilere, tüm siyasal partilerin genel başkanlarına, Parlamentodaki siz değerli milletvekillerine, sivil toplum kuruluşlarına, Türkiye'nin dört bir yanından Manisa'ya gelerek acımızı paylaşan her bir yurttaşımıza gönülden teşekkür ediyoruz. Güzel insan, muhteşem baba, çalışkan Başkan Ferdi Zeyrek'i anıyor, ruhunun şad, mekânının cennet olmasını diliyorum.

Saygılarımla. (CHP, AK PARTİ, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ferdi Zeyrek'in hayatını kaybetmesi hakkında söz isteyen Manisa Milletvekili Ahmet Mücahit Arınç'a ait.

Buyurun Sayın Arınç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Manisa Milletvekili Ahmet Mücahit Arınç'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in hayatını kaybetmesine ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET MÜCAHİT ARINÇ (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada şahsım ve Manisa'mız adına son derece hüzünlü bir vesileyle söz almış bulunuyorum.

Duygusal anlamda çok zor günlerden geçiyoruz. Hemşehrimiz, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız, Manisa'mızın kıymetli evladı Ferdi Zeyrek'i kaybettik. Onun ani vefatının hepimizde yarattığı boşluğu, şaşkınlığı ve derin hüznü hâlâ tam anlamıyla idrak edebilmiş değiliz. Çünkü bizler her ne kadar kamuoyu önünde sorumluluklarını yerine getiren insanlar gibi görünsek de günün sonunda birer evladız, kardeşiz, babayız, dostuz. Ferdi Başkanın vefatı bize bu yalın ama ağır gerçeği bir kez daha hatırlattı. Belki Manisa ve Türkiye değerli bir siyasetçi kaybetti ancak ben inanıyorum ki hiçbir sıfat onun evlat, eş ve baba olarak taşıdığı misyondan daha kıymetli değildir. Bu vesileyle kıymetli ailesine sabırlar diliyorum.

Kendisiyle bir araya geldiğimiz her ortamda, yürüttüğümüz görüşmelerde bazen ortak noktalarımız bazen farklılıklarımız oldu. Zaman zaman siyasi tartışmalar yaşadık, zaman zaman farklı perspektiflerden konulara yaklaştık ancak bu sürecin temelinde Manisa'mızın geleceğine dair ortak bir kaygı ve hizmet gayesi vardı. Bu bilinç bizi aslında aynı noktada buluşturan değer oldu.

Sosyal medya hesabımdan yaptığım paylaşımında şu ifadeleri kullanmıştım: “Farklı siyasi görüşleri temsil etsek de ortak noktamız Manisa'mıza hizmet etme gayesiydi. Sayın Zeyrek'in Manisa için kurduğu hayalleri, duyduğu sevgiyi ve taşıdığı sorumluluğu her zaman takdir ettim. Arzularını yarım bırakmayacağız. Manisa için hayal ettiklerini hep birlikte gerçeğe dönüştüreceğiz.

Değerli milletvekilleri, bu sözler siyasi nezaketin değil, samimi bir inancın yansımasıdır. Bu sebeple, merhum Başkanımızın vatandaşlarımıza verdiği her söz bizlere emanettir. Bu umutların karşılıksız kalmaması Manisa adına hepimizin ortak sorumluluğudur. Ferdi Zeyrek'in adını kendisine yakışır bir şekilde yaşatmak, hatırasını unutulmaz kılmak hepimizin vicdani ve insani sorumluluğudur. Onun Manisa'ya duyduğu sevgiyi, halkla kurduğu gönül bağına layık bir şekilde bu ismi geleceğe taşıyacağımıza yürekten inanıyorum. Ferdi Zeyrek'in hatırası hizmetleriyle ve Manisa'ya olan sevgisiyle yaşamaya devam edecektir.

Tekrardan başımız sağ olsun, aziz milletimizi, kıymetli Manisalı hemşehrilerimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye Kadirli'nin Kızıusufu ve Karatepe köylerinde yaşayan vatandaşların mağduriyetine ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Osmaniye'mizin Kadirli ilçesine bağlı Kızıusufu ve Karatepe köylerinde 85 hane, millî park sınırları içinde kaldığı gerekçesiyle yıllardır yaşadıkları ata, dede topraklarından çıkarılmak istenmektedir. Bu köylülerimize hukuki işlem uygulanmış, para cezaları kesilmiş, hatta bazı vatandaşlarımız hapis cezası dahi almıştır. Evlerinden edilen insanlar bugün çadırlarda, traktör römorklarında, muhtarlık binasında yaşamak zorunda bırakılmıştır. Aralarında engelli, yatalak, yaşlı ve bakıma muhtaç vatandaşlarımızın bulunduğu bu köylerimizde yaşanan insani krizi nasıl görmezden gelebiliriz? Vatandaşlarımız haklı olarak soruyor: "Nereye gideceğiz? Ne yapacağız? Devlet bizden ne istiyor?" Yüzyıllardır bu topraklarda yaşayan insanların yerinden yurdundan edilmesi vicdani değildir. Devlet vatandaşını sokağa atamaz. Bu mağduriyetin ivedilikle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun.

7.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 Haziran Cuma günü yani Kurban Bayramı'nın birinci günü evinde geçirmiş olduğu talihsiz ve elim kaza sonrasında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesine kaldırılan Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ferdi Zeyrek'in 9 Haziran Pazartesi günü vefat ettiğini büyük bir üzüntüyle öğrendik. 10 Haziranda Manisa Büyükşehir Belediyesindeki törenin ardından Şehzadeler ilçesi Hatuniye Camisi ve Cumhuriyet Meydanı'nda merhum Ferdi Zeyrek'e son görevimizi yerine getirdik.

Merhum Ferdi Zeyrek'in kıymetli ailesine, evlatlarına, sevenlerine, Manisa'mıza, Manisa Büyükşehir Belediyesi çalışanlarına ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı ve sabır dileklerimi iletiyorum. Merhum Ferdi Zeyrek'e Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Özer...

8.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, millî muharip uçak KAAAN'ın Endonezya'ya ihraç edilecek olmasına ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

5'inci nesil millî muharip uçağımız KAAAN'la ilgili geçtiğimiz günlerde tarihî bir gelişme yaşandı. 48 adet KAAAN'ın ülkemizde üretilerek dost ve kardeş ülke Endonezya'ya satışıyla ilgili taraflar arasında tarihî bir anlaşma imzalandı. Bu tarihî başarının mimarı mühendislerimiz, teknikerlerimiz, savunma sanayisi emekçilerimizle birlikte ülkemize bu vizyonu veren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'dır. Savunma sanayisinde bağımsızlık ve yüksek teknoloji hedeflerimiz doğrultusunda atılan bu adım Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun en somut göstergelerinden bir tanesidir. Bu başarı sadece bir uçağın uçması değil, kendine inanan bir milletin azimle çalışarak kendi kanatlarıyla uçabileceğinin dünyaya ilanidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

9.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, şehirlerarası yollarda hız sınırlarının değiştiği bölgelere yerleştirilen radarlara ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kurban Bayramı boyunca şehirler arası yollarda hız sınırlarının ani şekilde değiştiği bölgelere yerleştirilen radar sistemleri nedeniyle çok sayıda yurttaşımız mağdur olmuştur. Bayramda sevdiklerine kavuşmak isteyen insanlar fahiş trafik cezalarıyla karşı karşıya kalmıştır. Hükûmet yetkilileri her ne kadar “Devlet, yurttaşına tuzak kurmaz.” dese de hız sınırlarının değiştiği noktalarda kurulan radarlar yurttaşlarımızın gözünde âdeta birer tahsilat makinesi şeklinde görülmüştür. Bu şekliyle trafik cezaları artık caydırıcılık amacını aşmış, Hükûmetin gelir yaratma yöntemlerinden biri hâline gelmiştir. Ekonomik krizin derinleştiği, enflasyonun hızla arttığı bu dönemde, trafik cezaları yurttaşın sırtına yüklenen yeni bir külfet hâline gelmiştir. Hız sınırlarının değiştiği noktalara kurulan ceza odaklı radar sistemlerinin iptal edilmesi gerektiği açıktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Çan...

10.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Ekrem İmamoğlu'nun bugün görülecek duruşmasının yerinin değiştirilmesine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Sistematik hukuksuzluk dönemini yaşıyoruz. Hukuk artık iktidarın siyasi ajandasına göre şekillendiriliyor. Anayasa, yasa, mahkeme fark etmiyor, ne gerekiyorsa o anlık çıkarlar için değiştiriliyor. Bunun son örneği, Ekrem Başkanımızın bugün görülecek duruşmasının yerinin yalnızca yirmi dört saat kala değiştirilmesidir. Bu, yalnızca teknik bir değişiklik değil, açıkça siyasi bir operasyondur; darbedir, darbe. Bu yalnızca bir teknik değişiklik değildir -tekrar söylüyorum- yargı artık bağımsızlığını tamamen yitirmiş, sarayın talimatıyla hareket eden bir baskı aracına dönüşmüştür. Kişiye özel yargı süreçleriyle muhalefet susturulmaya, halkın iradesi yok sayılmaya çalışılıyor. Mahkemeler artık adalet dağıtmıyor, siyasi iktidarın sopa görevini üstleniyor. Biz susmayacağız, boyun eğmeyeceğiz; bu ülkeye ya gerçek adalet gelecek ya da biz milletimizle birlikte getireceğiz.

BAŞKAN - Sayın İrmez...

11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Çocuklar işçi değildir. “...”¹ 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü vesilesiyle işçileştirilen çocuk gerçeği bir kez daha tüm yıkıcılığıyla gündemdeki yerini almıştır. Bugün, dünyada ve özellikle Türkiye’de vahşi kapitalizmin kâr hırsına çocuklar feda edilmektedir. Ekonomik krizle birlikte temel gıdaya erişemeyen çocuklar çalışmak zorunda bırakılmıştır. İktidarın teşvikiyle MESEM’lerde, okulda olması gereken çocuklar sözde meslek edindirme kursu adı altında sömürülmektedir. Bizim de toplumun da yalan beyanlara, sahte mücadele söylemlerine karnı tok. Çocukların işçileştirilmediği bir Türkiye uzak ve imkânsız değil. Bizler, çocukların toplumsal üretim ilişkilerine kendi iradeleriyle dâhil olabildiği bir yaşamı çocuklarla beraber inşa etmek için mücadelemizden vazgeçmeyeceğiz.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Çağlar Gökalp...

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

12.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, bir firmanın 10 Haziran Salı günü İstanbul-Diyarbakır uçuşu öncesinde yaşananlara ilişkin açıklaması

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Pegasusun 10 Haziran Salı günü İstanbul-Diyarbakır uçuşu öncesinde bir yer hostesinin Türkçe bilmeyen bir grup yaşlı yolcuya haddini aşarak hakaret ettiği görüntüler sosyal medyaya yansdı; onurlu Kürt halkının diline karşı yapılan bu saygısızca hakaret milyonlarca yurttaşın tepkisini çekti. Pegasus uçağında Kürtçe konuşan yaşlı yurttaşlarımız asimilasyoncu ve inkârcı zihniyet tarafından mağdur edilmiştir. “Burası Türkiye, Türkçe bilmek zorundasınız.” diyerek halkımıza yönelen bu kibir yüz yıllık inkâr siyasetinin güncel bir yansımasıdır. Bu dil faşizmi yalnızca Pegasusun değil, ulus devlet anlayışının suçudur. Bu zehirli dil, barış ve demokrasinin önündeki en büyük engeldir. Kürt halkı yüz yıldır olduğu gibi bundan sonra da bulunduğu her yerde ana dilini, onurunu ve varlığını savunmaya devam edecektir.

İlgilileri soruşturma açmaya ve Pegasus şirketini özür dilemeye davet ediyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Kaçmaz Sayyigît...

13.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigît'in, kayyum atanan Van Büyükşehir Belediyesine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Van Büyükşehir Belediyesi, yüz on sekiz gündür kayyum işgali altında. Halkın seçtiği Belediye Eş Başkanlarımız Neslihan Şedal ve Abdullah Zeydan'ın halka hizmet için yaptığı sosyal hizmetler bir bir ortadan kaldırılıyor; kayyum eliyle, halkın belediyesi şahısların belediyesine dönüştürülmek isteniyor. Öyle ki Van'ı depreme ve afetlere hazırlamak için yapılan AKOM binası AKP'nin toplantıları için tahsis ediliyor, AKOM'un asıl işlevinden uzaklaştırılmasının yolu açılıyor; yetmiyor, belediyeye ait 30 taşınmazın daha kayyum eliyle satışa çıkarıldığını öğreniyoruz. Buna Van halkının rızası yok çünkü belediyeyi yöneten halkın temsilcileri değil, mülki amirdir. Van'ın dokuz yılı kayyumlarla heba edildi, kentin ekonomik birikimi talan edildi. Van'ın talancı kayyum anlayışını kaldıracak mecali de kalmadı. “Kayyuma hayır, halk iradesi hemen şimdi.” diyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Yaz...

14.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İbrâhîm suresinin bazı ayetlerinin mealine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Sakın, Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! O sadece, onların işini öyle bir güne erteliyor ki, o gün gözler dehşetten dışarı fırlar. Başları yukarıya kalkık, bakışları bir noktaya sabitlenmiş, zihinleri bomboş kalmış olarak toplanma yerine koşarlar. Kendilerine azabın geleceği, bu yüzden zalimlerin ‘Rabb’imiz bize kısa bir süre daha mühlet ver de senin davetine uyalım, peygamberlere tabi olalım.’ diyecekleri ve onlara ‘Sizin için bir yok oluş bulunmadığına daha önce yemin etmemiş miydiniz?’ diye sorulacağı güne karşı insanları uyar ve sizden önce batılı seçerek kendilerine kötülük edenlerin yurtlarına yerleşmişsiniz. Onlara ne yaptığımız sizin için açıkça belli oldu. Size misaller de getirdik. Tuzaklarını Allah bilip dururken onlar tuzaklarını kurmaya devam ettiler. Oysa onların tuzaklarıyla dağlar yıkılıp yok olacak değil miydi?”

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

15.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıklamasına ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Ferdi Zeyrek, sadece görevini yerine getiren bir seçilmiş değil, halkıyla iç içe yaşayan, adalet ve eşitlik mücadelesine inanan bir siyasetçiydi. Kendisini saygı, sevgi ve minnetle anıyor, onun mirasını yaşatacağımıza söz veriyoruz.

Bir tarafta halkıyla böyle iç içe yaşayan kamu yöneticileri varken bir taraftan da sosyal yardımlara başvuru sayısının artışı yoksulluğun artışına değil de bilinç düzeyine bağlayan bakanlar var. Bu açıklama halkın çektiği açlığı, soğuğu, çaresizliği görmezden gelmektir. 34 milyon kişi yardım hattını aramış, milyonlarca vatandaşımız “Bari kömür, gıda, barınma yardımı alabilir miyim?” diye umut etmiş, Zonguldak'ta ve tüm Türkiye’de vatandaşa dağıtılan kömür yardımlarının içinden taş çıkmış; bunu başarı olarak göstermek sadece âcizliktir, sistemin çöküşünün bir itirafıdır.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, asgari ücrete ve emekli maaşlarına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkan, asgari ücretliyi ve emekliyi açlık sınırının altında rakamlara mahkûm eden AKP iktidarına sesleniyorum: Asgari ücret açıklandığı günden bugüne beş ay geçti ve bu beş aylık süreç içerisinde asgari ücret açlık sınırının karşısında yüzde 20, çeyrek altın karşısında yüzde 40, dana eti karşısında yüzde 15 değer kaybetmiş durumda. Bugün asgari ücretlimiz alım gücünü her geçen gün kaybetmiş ve ne yazık ki daha az gıda, daha az ilaç ve daha az yaşam satın alabilmektedir. Asgari ücretin acilen açlık sınırının üzerinde bir rakama güncellenmesi ve üç aylık periyotlarla bu rakamların takip edilmesi gerekmektedir. Ayrıyeten, emeklilerimizi de asgari ücretin seviyesinde bir maaşa, en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesine çıkarılması gerekmektedir. AKP iktidarına sesleniyorum: Enflasyonla mücadele edeceğiz derken asgari ücretlimizi, emeklimizi açlığa, yokluğa mahkûm edemezsiniz; elinizi taşın altına koymanızın zamanı gelmiştir.

BAŞKAN - Sayın Akay...

17.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabüklü vatandaşların yaşadığı iletişim sorununa ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

5G'ye geçme planları yapan Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına soruyorum: Karabük'te iletişim kuramayan köylerden, yerleşim yerlerinden haberiniz var mı? Hemşehrilerimiz telefon ve internet ortamı olmadığı için zor durumda. Karabük'ün Eflani, Yenice, Eskipazar, Ovacık ve merkez ilçelerine bağlı birçok köyde telefonlar çekmiyor. Hemşehrilerimiz acil durumlarda dahi kimseye ulaşamıyor. Vatandaşlarımız sıcakta, soğukta, yağmurda, fırtınada telefon görüşmesi yapmak için yüksek yerlere çıkıyor, köşe bucak telefon çeken yer arıyor. Buradan Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına sesleniyorum: Karabüklü hemşehrilerimiz uzun zamandır yaşadığı iletişim sorununun çözülmesini istiyor. Karabüklü hemşehrilerimizi görmezden gelmeyin. 21'inci yüzyıl Türkiye'sinde Karabüklü hemşehrilerimizi iletişimden mahrum etmeyin.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

18.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, bayramda kesilen fahiş trafik cezalarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bayramda memleketine ya da tatile gitmek isteyen milyonlarca vatandaşımız yolda âdeta ceza yağmuruna tutuldu. Hız limitleri, tabelasız radar noktaları ve çelişkili uygulamalarla “trafik denetimi” adı altında kesilen fahiş trafik cezaları vatandaşları bir kez daha şaşkına çevirdi. Memleket yoluna

çıkan insanlara “Git ama cezanı da öde.” denir mi? Ailesiyle bayram ziyaretine giden yurttaş dönüşte onlarca ceza makbuzuyla karşılaştı; bu artık denetim değil, Hükûmetin halkına düpedüz ceza tuzağıdır. Bayramın faturası akaryakıtle başladı, cezalarla katlandı, geçiş ücretleriyle tamamlandı. Bu halk bayram yapmak istiyor, cezalandırılmak değil. Hükûmete çağrımız nettir: Vatandaş gelir kapısı gören bu anlayıştan derhâl vazgeçin.

BAŞKAN - Sayın Bozdağ...

19.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, işten çıkarılan Patnos Belediyesi işçilerine ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, hafta sonu, haksız ve hukuksuzca işlerinden çıkarılan Patnos Belediye işçileriyle buluştuk. Toplu iş sözleşmesine uyulmayarak işçilere bütün haklarını gasbeden yeni bir sözleşme dayatılmış, imzalamayan 80 işçi işten çıkarılmış, yerlerine ise hızlıca yandaş ve akrabalar yüksek maaşlarla işe alınmış. İşten çıkarılmaya gerekçe oluşturabilmek için her türlü baskı, mobbing ve yıldırma politikaları uygulanmış; hak arama mücadeleleri yüzünden suçlu ilan edilmeye çalışılmışlar, Belediye Başkanıyla görüşmeye gelen sendika başkanı bile darbedilmiş. İşe gelmedikleri iddialarıyla kod 48 uygulanarak âdeta açlığa mahkûm edilmişler, tazminat ve işsizlik hakları da böylece ellerinden alınmış. Bu haksızlığın karşısındayız, işçilerin hak ve emek mücadelesinin yanındayız, emeğin hakkını savunmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara...

20.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, acil tıp teknisyenlerinin taleplerine ve Hatay'ın sağlık hizmetlerindeki eksikliklere ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Türkiye’de sağlık hizmetlerine duyulan ihtiyaç her geçen gün artış göstermekte, acil tıp teknisyenleri de meslekleriyle alakalı birçok talepte bulunmaktalar. Örneğin, 2025 yılı dördüncü dönemde 150 kadro ayrılmış; daha fazla kadroya ihtiyaç duyduklarını ifade etmekte. Özellikle 112 acil istasyonlarda ve acil servislerde istihdam edilmek onlar için çok kıymetli.

Yine, seçim bölgem Hatay’da sağlık hizmetleriyle alakalı birkaç şeyi söylemek istiyorum. Reyhanlı’da, Kumlu’da, Hassa’da, Belen’de ve Arsuz’da gerçekten deprem sonrasında nüfus birbiriyle yer değiştirdi. Şimdi Sağlık Bakanı eğer bizi duyuyorsa 11 Haziran 2025 itibarıyla Reyhanlı’da nöroloji, kardiyo ve beyin cerrahisi var mı? Bize gelen taleplerde özellikle Belen’de, Arsuz’da bir eksiklik var; bununla ilgili tamamlanması konusunu rica ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Aydın...

21.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, ÇAYKUR bünyesinde çalışan geçici işçilere ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Teşekkürler Sayın Başkan.

ÇAYKUR bünyesinde çalışan geçici işçiler yıllardır yüz yetmiş yedi gün çalıştırılmakta, kadro hakkı ise hâlâ verilmemektedir. 5 Nisan 2023’teki yasa değişikliği tüm kamu kurumlarında uygulanırken neden sadece ÇAYKUR kapsam dışı tutulmaktadır? Herkes için olan neden çay emekçisi için yoktur? Cumhurbaşkanının seçim meydanlarındaki dokuz ay yirmi dokuz gün sözü nerededir? İşçiler geçici değil, alın terinin karşılığı olan sürekli kadroyu istemektedir. Bu haksızlık giderilmeli, ÇAYKUR işçisinin sesini AK PARTİ iktidarı duymalıdır diyor, Genel Kurulu ve alın teriyle çalışan emekçi kardeşlerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Torun...

22.- *Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına ilişkin açıklaması*

SEYİT TORUN (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada yalnızca bir Belediye Başkanını değil bir idealin temsilcisini, bir halk adamını, bir dava arkadaşımızı uğurlamanın hüznünü yaşıyoruz. Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Ferdi Zeyrek'i kaybetmenin derin acısını yüreğimizde taşıyoruz. Ferdi Başkan belediyeciliğin ne demek olduğunu kelimelerle değil icraatlarıyla anlattı; göreve geldiği ilk günden itibaren israfa, kayırmacılığa keyfiliğe son verdi, kaynakları halk için kullandı; şeffaflıkla, adaletle, vicdanla yönetti; belediyeciliği halk için bir emek seferberliği olarak gördü. On beş ayda Manisa'ya bıraktığı iz yıllara bedel bir mirastır.

Bugün belediyelere kayyum atayanlara, başkan seçilmiş insanların yerine masabaşı görevlendirmeler yapanlara buradan açıkça söylüyorum: Ferdi Zeyrek'in yaptığı hizmetlerin, gösterdiği ahlakın, kurduğu halk bağının yanından dahi geçemezsiniz. Atanmışlar ile halkın iradesi arasındaki farkı görmek istiyorsanız dönüp Manisa'ya bakın. Ferdi Başkanın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

23.- *Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, tutuklu Medya AŞ eski Genel Müdürü İpek Elif Atayman'a ilişkin açıklaması*

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, İstanbul Büyükşehir Belediyesine yönelik yürütülen soruşturma artık açıkça bir siyasi intikam operasyonuna dönüşmüştür. Medya AŞ eski Genel Müdürü İpek Elif Atayman'ın tutuklanması ve ardından maruz bırakıldığı fiziksel ve psikolojik işkence sadece bir hukuk skandalı değil, aynı zamanda insanlık suçu niteliğindedir; Atayman'a yapılan hepimize gözdağıdır. Bu ülkede adalet iktidarın sopasına dönüşmüş, mahkemeler bağımsızlığını yitirmiştir; suç delille değil talimatla aranıyor, cezalar yargı kararıyla değil siyasi ajandayla dağıtılıyor ama bilinmelidir ki korkutarak susturamazsınız. İnsan haklarını çiğneyerek, hukuku çökertip muhalefeti bastırarak bu ülkeye ne demokrasi gelir ne de huzur; biz susmayacağız, mücadeleye devam edeceğiz ta ki bu ülkeye hukuku, adaleti hâkim kılan kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

24.- *Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, TOGG'un 2024 yılında açıkladığı zarara ilişkin açıklaması*

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Zorlu Holdingin yaşadığı finansal çöküşün ardında iktidarın yerli ve millî söylemleriyle pazarladığı TOGG projesindeki devasa zararlar yatmaktadır. 2024 yılında sadece TOGG'un açıkladığı zarar 13,7 milyar TL'dir; bu rakam, ekonomisi zaten krizde olan ülkemiz için bir skandaldır. TOGG'da yüzde 23 hisseye sahip Zorlu Holding bu zararın faturasını doğrudan üstlenmiş ve Vestel Elektronikte yaklaşık 2 bin çalışanın işten çıkarılmasını planlamaktadır. Bir diğer ortak Turkcell ise bilançosuna 3 milyar 162 milyon TL zarar yazmıştır. Holdingler zararda, vatandaş işten çıkarılıyor, şirketler borç batağında ama iktidar hâlâ TOGG'u bir başarı hikâyesi gibi sunmakta ısrar ediyor. Sormak gerekiyor: İşten çıkarılan vatandaşlarımızın, ailelerinin günahı ne? Bu proje neden şeffaf değil? Kamu kaynakları nerede ve nasıl harcandı? Hükümetin şov uğruna sürüklediği bu ekonomik çöküşün bedelini yine halk mı ödeyecek?

BAŞKAN - Sayın Kasap...

25.- *Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, İsrail'le ilişkilere ilişkin açıklaması*

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

“Nehirden Denize Özgür Filistin” sloganlarıyla geldiniz, yıllarca avuttunuz insanları ama bugün masum siviller öldürülürken, 2 milyon insan abluka altında, çaresizlik içinde ölümü beklerken siz ne diyorsunuz? Ömer Çelik “İsrail Devleti dostumuz.” diyorsa her şeyin bittiği, sözün bittiği yerdeyiz. Hem de Türkiye’den İsrail’e her türlü ihracat hâlâ devam ediyorsa, Mescid-i Aksa’nın etrafını çeviren dikenli teller bile Türkiye’den gidiyorsa bir yerde bir yanlış var. “One minute” şovundan daha öteye gitmeyen bir İsrail savunmanız var ve şunu diyorum ki: “Kalbiniz Ali, diliniz Muaviye diyor.” diyordu ya, sizin kalbiniz de diliniz de “Muaviye” diyor.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı...

26.- *Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in vefatına, bugün Hindistan'da yaşanan uçak kazasına ve Türkiye'de haksız uygulamaların devam ettiğine ilişkin açıklaması*

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımızın acısı henüz duruyor ve siyasi partilerimizden taziye yoluyla iyi dileklerini ileten milletvekillerimize teşekkür ederim.

Ayrıca, yine, bugün Hindistan'da 244 kişinin uçak düşmesi sonucu yaşamını yitirdiğini öğrendik. Onlara da Hindistan halkına da başsağlığı diliyorum.

Türkiye için kötü günler devam ediyor. Cumhurbaşkanı adayımızın saatler kala duruşmasının değiştirilmesi, seçilmiş belediye başkanlarımıza yönelik yerine göre kayyum atanması, yerine göre terörle ilişkilendirilmesi gibi haksız uygulamalar devam ediyor ve özellikle Cumhuriyet Halk Partisine, yine yargı yoluyla bir dizayn etme girişimi var. Bütün bunların karşılığında, Gaziosmanpaşa Belediyemize adaletili olmayan bir biçimde atama yapılması... Özellikle Tayyip Erdoğan dönemindeki, Belediye Başkanlığı dönemindeki Cumhuriyet Halk Partisinin tutumunu da hatırlatarak ne yapılması gerektiğini bir daha söylemiş olalım.

BAŞKAN - Sayın Kutevi...

27.- *Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin, kayyum atanan Batman Belediyesine ilişkin açıklaması*

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Başkan.

Kasım 2024'ten bu yana Batman Belediyesi halkın seçtiği temsilciler yerine kayyum rejimiyle yönetiliyor. Belediye Meclisi bir kez bile toplanmadı, sekiz aydır tek bir karar bile kamuoyuyla paylaşılmadı. Sekiz aydır ne yapılıyor, ne harcanıyor, kimin için, kimin adına; hiçbir açıklama yok. Batman halkının parasının, geleceğinin nasıl yönetildiğini halk bilmiyor, bilinmesi de istenmiyor galiba. Bu gasbın sadece siyasi değil insani sonuçları da var. Belediyede çalışan kadın emekçiler sistematik mobbinge maruz bırakılıyor. Sadece geçtiğimiz günlerde yaşanan bir örneği vermek istiyorum. Sosyolog Rojin Akat, mesleği dışında işlere zorlandı, şahsi hizmetlere koşturuldu, arkadaşlarını ispiyonlaması istendi. Psikolojik şiddete maruz kalan Rojin Akat, maalesef sinir krizi geçirerek hastaneye kaldırıldı. Bunun sorumluları hakkında gerekli işlemler derhâl yapılmalı diyorum.

BAŞKAN - Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Özdağ, buyurun.

28.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, Gaziosmanpaşa Belediyesinde yapılan seçime, bayramda kesilen trafik cezalarına ve İtalya'dan Gazze'ye giden gemiye ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ferdi Zeyrek, Ferdi Başkanın babası benim gençliğimde tıraş olmaya gittiğim berberimdi, bir noktada berberimizdi, Manisa'da çok sevilen bir insandı, "tıraşçı Ahmet" olarak temayüz ediyordu kendisi. Ferdi Zeyrek'le beraber belediye başkan adaylığı yaptık, ben de 31 Mart Seçimlerinde büyükşehir belediye başkanı adayıydım. Kendisini belediye meclis üyeliğinden, kendisini aynı zamanda Mimarlar Odası Başkanlığından, kendisini aynı zamanda Cumhuriyet Halk Partisinin İl Başkanlığından tanıyorum. Sevilen, takdir edilen, mütevazı bir kardeşimizdi. Belediye Başkanlığını kazandıktan sonra da yine hukukumuz devam etti, bir ağabey kardeş gibi, bir arkadaş gibi, bir hemşehri gibi devam etti kendisiyle. Hani diyor ya Şehriyar: "Bir insan göçerse dünyadan eğer/Sen öyle bilme ki bir tek can gider/Her sönen bakışta sayısız dilekler/Her küçük tabutta bir cihan gider." Dede Korkut da diyordu ki: "Gelimli gidimli dünya, son ucu ölümlü dünya." Bir ölümlü dünyada yaşıyoruz hepimiz, doğar doğmaz da ölüm için sıraya giriyoruz ama sıramızı bilmiyoruz. Allah bize "irci" diyor, "dönün" diyor ve biz de...

(Hatip tarafından Bakara suresinin 156'ncı ayetikerimesinin okunması)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - ...inaniyoruz yani "Allah'tan geldiniz ve yine Allah'a döndürüleceksiniz" ayetikerimesine inaniyoruz.

Ferdi Başkanımızın ömrü kırk sekiz seneymiş ama hem ailesine karşı, babasına karşı, babasının tevazusuna karşı Manisalıların göstermiş olduğu bu vefa, aynı zamanda kendisinin bu on beş aylık Belediye Başkanlığında insanlara dokunması, mütevazılığı, dürüst ve çalışkan oluşunun bir sonucuydu. İşte, bu dünyada gelirsiniz ve gidersiniz; önemli olan, baki kalan bu kubbede hoş bir seda bırakabilmektir. Ferdi Zeyrek hoş bir seda bıraktı, ben inanıyorum ki Manisa'da her yıl anılacak. İnsanların ömrü yaşadıkları kadar değildir, insanların ömrü anıldıkları kadardır diye çok sık söylüyorum; Ferdi Zeyrek anılmaya devam edecek, anıldıka da yaşayacak. Bir kez daha Manisalıları başsağlığı diliyorum, ülkemize başsağlığı diliyorum. Gelecek vadeden bir siyasetçiydi, bir kumaşı vardı kendisinin, ömrü buraya kadarmış; ailesine, hanımına, çocuklarına, annesine, Cumhuriyet Halk Partisi camiasına da başsağlığı diliyorum. Binlerce kez rahmet olsun Ferdi Zeyrek Başkanına, Ferdi Zeyrek kardeşime.

Bir diğer ölüm ise Gazi Yaşargil. Biliyorsunuz, Profesör Doktor Gazi Yaşargil dünyanın en önemli beyin cerrahlarından biriydi ve Yüzyılın En İyi Beyin Cerrahı ödülünü de kazanmış olan bir insandı. Demek ki bizim insanımıza değer verildiği zaman, onlar gittikleri ülkelerde, özellikle Batı dünyasında, Amerika'da, Kanada'da, Avustralya'da, Benelüks ülkelerinde, İskandinav ülkelerinde veya Avrupa'da kendilerini gösteriyorlar. O zaman, bize bir ders veriyor bunlar, ne diyorlar? "Beyin göçünü durdurun." diyorlar, "Beyin göçünü beyin gücüne çevirin." diyorlar yani iktidara sesleniyorlar, "Bunu yapın, ekonomiyi düzeltin, hukuk devleti yapın." diyorlar. İnanç hürriyetinin, teşebbüs hürriyetinin ve aynı zamanda da fikir hürriyetinin, basın özgürlüğünün olduğu bir ülke hâline getirirsek bizim insanlarımız göç etmezler, göç edenler de tekrar ülkesine dönerler veya ülkemizi terk ederek yani burslarla Avrupa'ya gidenler de "Tazminat ödeyeyim, orada kalayım." demezler ki kimi şikâyetler de gelmeye başladı.

Bir diğer hususa gelince değerli arkadaşlar: Biliyorsunuz, Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı görevden alınmıştı ve tutuklanmıştı. Burada bir seçim oldu, bu seçimde 16'ya karşı 21'le Adalet ve Kalkınma Partili üyeler orada kendilerinden bir arkadaşı belediye başkanı seçtiler. Ben isterdim ki... Adalet ve Kalkınma Partisinin buna ihtiyacı yok, Adalet ve Kalkınma Partisi bunu hukuki bulabilir,

hukuki de olabilir ama aynı şekilde Sayın Recep Tayyip Erdoğan Belediye Başkanlığından alındıktan sonra tutuklanmadı, ta Yargıtay sonucu gelinceye kadar da kesinlikle belediye başkanlığından el çektilirmedi. Yargıtaydan geldikten sonra, Ali Müfit Gürtuna vekâleten atandı ve ardından da orada bir seçim oldu. Orada 2 sağ, 2 sol parti ve bir de Refah Partisi vardı, o 4 dört parti çok rahat bir şekilde orada istediklerini Belediye Başkanı seçebilirlerdi; seçmediler, centilmenlik yaptılar, dediler ki: “Bu belediyeyi siz kazandınız, biz size bırakıyoruz. Ali Müfit Gürtuna devam etsin.”

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Nerede olmuş bu olay ya, nerede olmuş, nereden bahsediyorsun?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bu bir irade gasbı yani millet iradesinin gasbı arkadaşlar. Lütfen, Türkiye’ye bir centilmenlik getirelim. Lütfen, Türkiye’ye bir siyasi ahlak getirelim. Bu siyasi ahlak çok önemlidir, bugün size lazım olur, yarın bize lazım olur; bugün bize lazım olur, yarın size lazım olur. Türkiye’de, böyle yaptığımız sürece bu ülkeye ne demokrasi gelecek ne insan hakları fevkinde çıkacağız ne de hukukun üstünlüğü üstünlerin hukukuna doğru dönecek, üstünlerin hukuku hukukun üstünlüğüne evrilmeyecek. O nedenle, hepimiz çok dikkat etmek mecburiyetindeyiz. “Ben iktidardayım...” Ee... “Burada bu seçimi yaparım ve alırım...” Alabilirsiniz ama bu yargının ne kadar bağımsız olduğu, ne kadar tarafsız olduğu, ne kadar objektif olduğu da tartışmalı arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bugün yargı, bazı davalarda özellikle Demokles’in kılıcı gibi siyasi iradenin kendisinin üzerinde olduğunu görüyor ve gördüğü için de burada vesayetçiliğe soyunan bir iktidara karşı ya korkuyor ya korkutuluyor veyahut da zaman zaman durumdan vazife çıkaran insanlar orada peyda oluyor geleceklerini inşa etmek adına ve özellikle “Bu işi yapayım ve buradan da bir makam, mansıp devşireyim.” diyenler olabiliyor. Bu olduğu süre içerisinde kesinlikle Türkiye’ye bir demokrasi gelmeyecek, kesinlikle yargı bağımsız olmayacak ama hep beraber Türkiye Büyük Millet Meclisinde, iktidar-muhalefet, gelin -bugün varız, yarın yokuz- bu ülkeye Avrupa Birliği’nin standartlarında bir demokrasiyi, insan haklarını ve hukukun üstünlüğünü hediye edelim dersek o zaman -baki kalan bu kubbede- aynen Ferdi Zeyrek gibi veya ebedî dünyaya irtihal edip bugün hayırla anılan geçmişteki siyasetçilerimiz gibi hayırla anılmış olacağız.

Değerli arkadaşlar, bir diğer husus ise biliyorsunuz bayramda trafik cezalarıyla uyandık, neydi trafik cezaları? Ramazan Bayramı’nda da bu insanlar izinliydim ve seyahat ettiler, bu bayramda da insanlar seyahat ettiler, bir noktada seyahat etme özgürlüklerini kullanmak istediler; bakıyoruz trafik kazalarına, bu trafik kazalarının aynı olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Yani burada maksat hasıl olmamış, cezalarla insanları tedip edemezsiniz, bir noktada -turnak içinde söylüyorum- terbiye edemezsiniz. Sayın Bakan, bayramdan sonra burada çok büyük infialler oldu biliyorsunuz; çok büyük, ciddi şekilde itirazlar oldu, infialler oldu. Buradan diyoruz ki: Otoyol, köprü ve tünellere kademeli zam, buralardan geçenlere katmerli ceza yapmaktan haz duyar oldunuz; ülkeyi vergi, zam ve nihayet ceza ülkesi hâline getirdiniz. Sayın Bakan “Şimdi bir komisyon kuruyoruz.” diyor. Ne için? Tabelalar için efendim. Bu tabelalar, 120 kilometre hızla gidiyorsunuz, 90’a düşüyor, 70’e düşüyor, 50’ye düşüyor, Sayın Bakan “Nasıl düşecekler bu insanlar?” demiyor. Ama Bakan görmüş bunu. Niye? Uyarılarla, muhalefetin uyarılarıyla, vatandaşın

infialiyile, vatandaşın sosyal medyayı kullanmasıyla beraber. Şimdi, komisyon kuruyormuş. O zaman Sayın Bakan, size sesleniyorum ben: Bu cezaların hepsini silin bakalım. Demek ki burada senin hatan var, siz Ulaştırma ve Altyapı Bakanıyla beraber ciddi hatalar yapmışsınız, trafik levhalarını düzenlememişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, 8'inci dakikadayız...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ve trafik cezalarıyla ilgili, önce bir kere yollarınızı doğru yapacaksınız, tabelalarınızı düzgün yapacaksınız, ardından da diyeceksiniz ki: “Ben size ciddi bir eğitim veriyorum, bu eğitim okullardan başlayacak.” Ardından da diyeceksiniz ki: “Buna uymazsanız ben size ceza veririm trafik polislerimle beraber, siz de buna katlanırsınız.” Şimdi, yine, aynı şekilde, trafik cezalarıyla ilgili buraya bir kanun teklifi geliyor, bakıyorsunuz 80 bin lira, 200 bin lira. Ya, siz Avrupa Birliğini hiç okumuyor musunuz; görmüyor musunuz, duymuyor musunuz Norveç’i, Almanya’yı? Ne yapıyorlar orada? Maaşlarıyla doğru orantılı cezalar veriyorlar, önce uyarıyorlar.

Diğer bir husus... Gazze’ye bir gemi çıktı İtalya’dan biliyorsunuz. Neydi? “Madleen” adlı bir gemi. Bu gemide 2 Türk, 10 da yabancı vardı, eski bir milletvekili vardı, burada hak arıyorlardı, bir farkındalık yaratmak adına yapıyorlardı bunu. Bizim Dışişleri Bakanlığımız, bizim İletişim Başkanlığımız ve bizim aynı zamanda Hükümet sözcümüz şöyle diyor efendim: “Şiddetle kınıyoruz, şiddetle kınıyoruz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Son cümle efendim müsaade ederseniz eğer... Özür dilerim, arkadaşlar da beni bağışlasınlar.

BAŞKAN - Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ya, ben şiddetin karesiyle kınıyorum, ben şiddetin küptüyle kınıyorum ve ben şiddetin “n”iyle kınıyorum. Ya, kınamakla olacak iş mi Allah aşkına bu işler? Kınıyorsa ben de kınıyorum ama siz iktidarsınız. Gelin, bununla ilgili olarak, şimdi, bizim 2 Türk vatandaşımızı, Türkiye Cumhuriyeti’nin vatandaşını gözaltına aldı İsrail, hadi sesiniz çıksın bakalım, İsrail’e “Ne yapıyorsunuz?” diye seslenin. Diyemezsiniz, diyemezsiniz. 540 milyar dolar borcunuz varsa ve onların bankalarından, bu Yahudi lobilerinin bankalarından kredi alıyorsanız, Batı’nın bankalarından alıyorsanız size “Konuşma, sus.” derler ve siz buradan çok rahat bir şekilde yakıt ikmaline devam edersiniz, ticarete devam edersiniz, Kürecik Üssü’nü kapatmazsınız... Gelin, şu Kürecik Üssü’nü kapatalım, hadi gelin. Niçin yaptılar burayı? Niye yapamıyormuşuz? Geçmişte Ecevit yapmadı mı? Geçmişte Demirel yapmadı mı? Bedeller ödediler, siz de bedel ödeyin. O nedenle ben diyorum ki bir an önce oradaki Türklerin hakkını savunun ve Gazze’deki drama karşı da iktidar partisinin bütün muhalefetle iş birliği yapmasını -nasıl ki terörsüz Türkiye konusunda iş birliği yapma noktasında bir gayret sarf ediyorsanız bu konuda da- sizin bir gayret sarf etmenizi bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Gazze, Gazzelilerindir; asla İsrail’in olmayacaktır, siyonistlerin olmayacaktır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

29.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne, çocuklarla ilgili sorunlara ve yaşanan çocuk istismarlarına, asgari ücrete ve emekli maaşlarına ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'i kaybettik; mekânı cennet olsun, ruhu şad olsun. Yakınlarına başsağlığı diliyorum; ailesine, etrafına, çalışma arkadaşlarına, CHP camiasına, Manisa'ya ve bütün Türkiye'ye başsağlığı diliyorum. Hayattayken kendisini hiç görmedim, hiç tanımadım ancak cenaze için gittiğimizde Manisa sokaklarında tanıdım kendisini. Sel gibi akan gözyaşı, sokakları doldurmuş on binler ve kendisi için söylenen o güzel sözler aslında Ferdi Zeyrek'in ne kadar güzel bir insan olduğunu hatırlattı. Tekrar, mekânı cennet olsun, ruhu şad olsun diyorum.

Bir başka kaybımız Gazi Yaşargil. Tam 100 yaşında hayata veda etti. 1925 yılında Diyarbakır'ın Lice ilçesinde hayata başlamış. Hakikaten bir Türk evladı, bir Anadolu çocuğu ve büyük bir mücadelenin ardından yurt dışında çok önemli başarılarla imza atmış, dünya çapında başarılarla imza atmış ve bizim mesleğimizde, tıp mesleğinde hepimize bir rol modeli olmuş önemli bir isimdi. O da dünyadan göçtü gitti ama giderken çok önemli başarıları, çok önemli değerleri bizlere miras bıraktı. Onun bir röportajına şöyle bir baktığımda aynen şu ifadeyi kullanıyor: “Benim, memleketime, milletime içten bir bağlılığım var. Biz de varız, ‘Bizden de bir şeyler çıkabilir.’i ispat etmek için hayatımı verip çalıştım. Bizim milletimizi korumamız lazım.” Böyle bir insandı Gazi Yaşargil. Uzun yıllar yurt dışında çalışmış bir hekim olarak şunun altını kuvvetli bir çizgiyle çizerek ifade ediyorum: Özellikle yabancı bir ülkede kariyer yapmak, o meslekte başarılı olabilmek son derece zordur, bir rol modelidir. Göçtü gitti, onun da mekânı cennet olsun, ruhu şad olsun.

Bugün 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü, önemli bir gün. Aşağı yukarı buna benzer bir konuşmayı geçen yıl, yine aynı günde yapmıştım ama geçtiğimiz yıldan bugüne neler oldu diye baktığımda çok fazla bir şeyin değişmediğine üzülererek tanık oldum. Şu anda Türkiye’de bir rivayete göre 720 bin, bir değerlendirmeye göre de 900 bin çocuk işçi var; korkunç bir rakamdan bahsediyoruz. Bu çocukları sokakta oyun oynuyorken; bu çocukları şu anda okula gidiyorken, kitap okuyorken, tatildeyken, arkadaşlarıyla geleceğe hazırlanıyorken ya da aileleriyle istikbale hazırlanıyorken görmemiz gerekirken maalesef, çok tehlikeli işlerde çalışıyorken görüyoruz ve bunların -ortalama istatistikler bu rakamı veriyor, sanıyorum reel rakamlar biraz daha fazla- 70 ila 80’i her yıl iş kazalarında hayata veda ediyor; bu son derece tehlikeli, son derece riskli bir durum. Tabii, bununla ilgili iktidarın yapması gereken çok önemli şeyler var, çok ciddi çalışmalar var; bunların yapılmadığını gördükçe üzülmüyoruz ve her seferinde de iktidara bu sorumluluğunu hatırlatıyoruz.

Tabii “çocuk” deyince aklımıza sadece çocuk işçiliği de gelmiyor. Aslında çocukla ilgili Türkiye’nin çok önemli sorunları var ve iktidarın yapması gereken çok önemli işler var. Geçtiğimiz günlerde yine bu rakamı Ankara Emniyet Müdürlüğü açıkladı, İçişleri Bakanlığı açıkladı; Narkokapan-Ankara operasyonunda bir günde, bir tek günde 110 çocuğun sokaklarda uyuşturucu satarken, torbacılık yaparken yakalandığı haberi gündeme düştü; bu son derece vahim bir şeydir. Çocuklarımızın sokaklarda bu vaziyette oluyor olması son derece sıkıntılı, risklidir. Yine, Cumhurbaşkanlığının raporlarında geçtiğimiz aylarda açıklandı, sokaklarda zorla çalıştırılan ve dilencilik yaptırılan çocuk sayısı tam 50.293; bu da son derece ciddi, çok vahim bir tablo. Geçen yılın rakamları elimizde yok ama

bir önceki yılın rakamları var, orada da baktığımızda 537.583 çocuğumuzun bir önceki yıl maalesef, çeşitli olaylara karıştıkları ya da adli makamlarla tanıştıkları gerçeğiyle karşı karşıyayız. Bunlardan 178.834'ü suça sürüklenmiş yavrularımız yani gasp, hırsızlık, yaralama, uyuşturucu gibi suçlara girmiş yavrularımız; okulda olması gereken çocukların bu vaziyette olması gerçekten içler acısı bir tablo. Öte yandan, yine, 25.700 cinsel istismar vakası yaşanmış çocuklarımızla ilgili bir yıl içerisinde; bu akıl alır gibi değil, bu son derece ciddi bir rakam ve bu rakamın, maalesef, azalmadığını görüyoruz, giderek arttığını görüyoruz. Tabii, bunun birçok sebebi var. Bu sebeplerle ilgili, ilgililerin yapması gerekenleri bir kez daha hatırlatıyoruz. Bakın, OECD rakamları diyor ki: Türkiye’de her 4 çocuktan 1’i akşam yatağa aç giriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Maalesef, yine, TÜİK istatistikleri bize şunu söylüyor: 0-5 yaş arası çocuk ölümlerinde ülkemizde bir önceki yıla göre yüzde 30'luk bir artış söz konusu. Maalesef, bunun da temel sebebi açlık ve sefalet.

Tabii, yanı sıra, bir başka konunun daha altını çizmek istiyorum. Hepimizin çocuklara dair bir sorumluluğu var. Bundan birkaç hafta önce yine Meclise yaptığım bir konuşmada Bahçelievler Kur'an Kursu'nda 17 yavrumza oradaki hocanın cinsel istismarda bulunduğu dair bir bilgiyi paylaşmıştım. O zaman AK PARTİ'nin nöbetçi Grup Başkan Vekili "Müftüyü aradım, doğruymuş, doğru söylemişsiniz." dedi ve verdiğimiz bilgiyi teyit etti. Tabii, mesele sadece orayla da sınırlı değil. Onun dışında, yine kendi bölgem Bandırma'da, Bandırma'nın bir camisi olan Kayacık Camisi'nde, Kur'an öğrenmeye giden çocukların orada cinsel istismara maruz kaldığını öğrendik, bununla ilgili adli işlemler devam ediyor fakat birkaç gün önce içimizi yaralayan bir başka şey daha oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 12 yaşındaki bir kız çocuğuna cinsel istismar yapmış bir müftü, adını vermekten bile imtina ediyorum ama Meclis kayıtlarına girsin diye söylüyorum "İshak Yıldırım" adında bir müftü 12 yaşındaki çocuğa cinsel istismarda bulunmuş ve bir süre cezaevinde kalmış, soruşturması hâlâ devam ediyor ve bunu Diyanet İşleri Başkanlığı aldı, şimdi vaiz olarak atadı ve bundan, bu kişiden, bu şahıstan bu millet ahlak öğrenecek, edep öğrenecek; bu, hakikaten akıl alır gibi değil. O bakımdan, Diyanet İşleri Başkanlığını göreve davet ediyorum; bu kadar rezaletin, bu kadar vahşetin, çocuk istismarının yaşandığı bir dönemde böyle bir karara imza atmasını şiddetle kınıyorum.

Son olarak asgari ücret ve emekli maaşlarıyla ilgili küçük bir değerlendirme yapacağım. Bakın, 2025 yılında asgari ücret 22.105 lira olarak açıklandı. Geçtiğimiz günlerde, mayıs ayı için TÜRK-İŞ dedi ki: "Açlık sınırı 25.092 lira."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Turhan Bey.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - BİRLEŞİK KAMU-İŞ de dedi ki: "26.452 lira açlık sınırı." Bakın, şu anda asgari ücret açlık sınırının bile altında.

Hepiniz hatırlayacaksınız, kamuoyuyla da paylaştık, İYİ Parti olarak Genel Başkanımızın iradesi ve direktifiyle birkaç kere ısrarlı bir şekilde vurguladık, Parlamentoda da altını çizdik “Asgari ücretin 28 bin lira olması lazım.” dedik; maalesef bu dediğimiz, bu talebimiz kale alınmadı. Bugün artık asgari ücret ne yazık ki açlık sınırının altına gelmiş durumda. Eğer tahmin edilen istatistiki rakamlar veya ortaya konulan tahmini enflasyon rakamları yıl sonuna kadar böyle devam edecek olursa asgari ücret açlık sınırının 8 bin lira altında olacak ki bu rakamların tutması da mümkün değil. Buradan iktidarı göreve davet ediyoruz: Asgari ücretle ilgili mutlaka bir revizyon, bir restorasyon yapılması lazım, mutlaka asgari ücrette bir artışa gidilmesi lazım. Sakın ola bize “Asgari ücret enflasyonun sebebidir dolayısıyla onun için yapmıyoruz.” demeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir cümleyle bitiriyorum, çok özür dilerim, tamamlıyorum bir cümleyle.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Elimizde örnekleri var; 2015’te, 2018’de asgari ücret zam artışları, enflasyonun çok üzerinde olmasına rağmen bir sonraki sene enflasyon oranının daha altında çıkmıştır. Dolayısıyla burada ekonomiyi düzeltmek ve o bakımdan da öncelikli olarak dar gelirliyle sahip çıkmak hepimizin sorumluluğu. Bu bakımdan, iktidarı göreve davet ediyorum. Mutlaka ve mutlaka asgari ücretle ilgili bir revizyon, bir düzenleme yapılması şart.

Emeklilerin durumuna değinmek bile istemiyorum. Maalesef akşam saat beşten, altıdan sonra çarşıya pazara çıktığınızda emeklilerin çürümüş, ezilmiş ürünleri, gıdaları topladığına tanık oluyorsunuz. 15-16 bin lirayla artık insanların geçinmesi mümkün değil. Muhakkak ve muhakkak iktidarın asgari ücretliye ve emekliye sahip çıkması lazım diyorum, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, buyurun.

30.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, geçmiş Kurban Bayramı'na, Gazze'de yaşanan saldırılara, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, Türkiye Çevre Haftası'na, Cemil Meriç'in ölüm yıl dönümüne, Jandarma Genel Komutanlığının 186'ncı kuruluş yıl dönümüne, Babalar Günü'ne, hac farızasını ifa eden vatandaşlara ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden necip Türk milleti; geçmiş Kurban Bayramı'nızı tekrar en kalbî duygularıyla tebrik ederim. Birlik, beraberlik ve kardeşliğin pekiştiği bu mübarek günlerin sağlık, huzur ve bereket getirmesini temenni ederim. Ancak ne yazık ki bu bayramda da gönüllerimiz mahzun, yüreklerimiz yaralıydı. Gazze’de yaşanan insanlık dışı saldırılar, sivillere yönelik zulüm ve katliamlar vicdanları kanatmaya devam etmektedir. Filistinli kardeşlerimizin yaşadığı acılar İslam âleminin kalbine bir hançer gibi saplanmış. Dualarımız Gazze halkıyladır. Zulmün son bulduğu, adaletin ve barışın hâkim olduğu bir dünya için mücadelemiz sürecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ferdi Zeyrek, evinde geçirdiği talihsiz bir kaza sonucu hastanede tedavi altına alınmasının ardından ne yazık ki hayatını kaybetti. Merhuma Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyor, kederli ailesine, sevenlerine ve Cumhuriyet Halk Partisine başsağlığı ve sabırlar temenni ediyorum; mekânı cennet, ruhu şad olsun.

Bir başka kaybımız da yüzyılın beyin cerrahı seçilen, modern beyin cerrahisinin babası sayılan Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e aitti; kendisine Allah'tan rahmet, yakınlarına ve meslektaşlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler tarafından 1973 yılında başlatılan Dünya Çevre Günü kapsamında kutlanan Türkiye Çevre Haftası, bu yıl 5-12 Haziran 2025 itibarıyla "Plastik kirliliğini yenelim." temasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu temayla gezegenimizin karşı karşıya olduğu plastik krizine birlikte "Dur!" demek için küresel bir çağrı yapılmakta. Her yıl dünya genelinde yaklaşık 400 milyon ton plastik üretiliyor, bunun yarısı da tek kullanımlık, geri dönüşüme giren miktar ise yüzde 10'dan daha az. Bu plastiklerin yaklaşık 11 milyon tonu her yıl su yollarımıza karışıyor, bu da şehir efsanesinden öte gerçek bir çevre felaketi. Mikroplastikler; toprakta, su kaynaklarında, gıdalarımızda, hatta bedenlerimizde bulunuyor; doğanın yanı sıra insan sağlığına da ciddi bir tehdit oluşturuyor. Ülkemizde birçok kamu kurumu, sivil toplum kuruluşu ve eğitim alanında faaliyet gösteren kuruluşlar bu konuda aktif adımlar atıyor. Vakıflar; Mavi Bayrak, Eko-Okullar, "Plajına Sahip Çık" kampanyası gibi programlarla plastik farkındalığını yaygınlaştırıyor. 2025 yılında Sürdürülebilir Gelecek İçin Çevre Eğitimi Kongresi yapılmış, çevre eğitiminin bilimsel temelleri güçlendirilmiş, Cumhurbaşkanlığı ve yerel yönetimler de genel çevresel politika ve projelerle plastik kullanımını azaltma yönünde siyasi kararlılıkla ilerlemektedirler. Birleşmiş Milletler öncülüğünde başlatılan Küresel Plastik Anlaşması müzakereleri bu yıl plastik kirliliğine son verme yönünde ileri bir adım atmaya amaçlıyor, ülkemiz de bu süreci kararlılıkla destekliyor. Sorunun çözümü yalnızca teknolojiye değil bireysel davranış değişikliğiyle gerçekleştirilebilir. Daha az plastik kullanmak, yeniden kullanım, ambalajda bilinçli seçim geri dönüşüme önceliktir. Döngüsel ekonomi modeliyle yüzde 80'in üzerinde plastik kirliliği azaltılabilecek hem doğa hem de ekonomi kazanacaktır. Birlikte hareket edersek doğamız bizimle nefes almaya devam edecektir. Geleceğe bırakacağımız miras, plastik değil bilinç ve doğa sevgisi olsun diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 13 Haziran 1987 günü Hakk'ın rahmetine kavuşan büyük mütefekkir ve yazar merhum Cemil Meriç'i rahmet ve minnetle anıyorum. Sayın Genel Başkanımız "Cemil Meriç'in 'Kitap Zekâyı kibarlaştırır.' sözünü öğrenmek olarak tefsir etmemiz mümkündür. Yine, bu düşünce doruğunun 'zihin arı, kitap çiçek, dış dünya kovan' ifadesini de aynı şekilde yorumlamak anlamlı bir değerlendirme olacaktır." diye ifade etmişlerdir. Cemil Meriç'i anlamalı ve gelecek nesillere anlatmalıyız diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletimizin en köklü kuruluşları arasında yer alan, ülkemizin her bir tarafında fedakârca hizmette bulunan Jandarma Genel Komutanlığımızın 186'ncı kuruluş yıl dönümünü tebrik ediyorum. Teşkilatımızın aziz şehitlerine Allah'tan rahmet diliyor, gazilerimize şükranlarımızı sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz erken olsa da daha sonra Genel Kurulumuz olmadığı için şimdiden kutlamak istiyorum: Başta sevgili babam olmak üzere, tüm babalarımızın ve baba adaylarımızın da şimdiden Babalar Günü'nü kutliyorum.

Son olarak, Hac farızasını kutsal topraklarda ifa eden tüm vatandaşlarımızı sevgi ve saygılarımla selamlıyor; ibadetlerinin makbul olmasını, dualarında olabilmeyi ve sağlıklıla dönmelerini içtenlikle temenni ediyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aşla...

31.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, dijital kontrol sisteminin adım adım hayata geçtiğine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Yok “trafik cezası”, yok “radar”, yok “Devletin paraya ihtiyacı var.” gibi konuları tartışa durun, dijital kontrol sistemi adım adım hayata geçiyor. Bu radar olayına sadece ceza kesmek ve bütçeye girdi sağlamak olarak bakanlar aldanır. Bu sistem Çin’de uygulamada olan, Esenler Belediyesi tarafından pilot uygulama olarak hayata geçirilen tam kontrol sisteminin bir parçasıdır; önümüzdeki süreçte “Fazla karbon saldın, bir yere gidemezsin. Vatandaşlık puanın düşük, haddini bil.” diyecekleri kontrol sistemidir. Bu uygulama Paris İklim Anlaşması kapsamında hayata geçirilmiştir, hatta önümüzdeki süreçte özel araçların yakıt alımları da UTTS’ye bağlanınca olay tamamlanmış olacak. “Seyahat özgürlüğünüz olmayacak.” derken şaka yapmıyorduk. Satanist, Siyonist küreselci emperyalistlerin şeytani planlarını ülkemizde uygulamayı durdurun diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

32.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep Araban Ovası'ndaki buğday tarlalarında çıkan yangınlara ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Gaziantep Araban Ovası’nda 8 ayrı buğday tarlasında çıkan yangında 2 bin dönüm ekili arazi yandı. İtfaiyenin yetersiz kaldığı yangında çok sayıda büyükbaş hayvan da öldü. Yangının sebebi olarak rüzgârın etkisiyle elektrik kablolarının birbirine çarpması gösteriliyor. Eğer bir ihmal varsa sorumlulardan hesap sorulmalı, üreticinin zararı derhâl giderilmeli, borçları ertelenmeli ve kendilerine Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifi tarafından uzun vadeli, faizsiz kredi verilmelidir. Ayrıca, Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)’ye kayıtlı olan tüm üreticiler otomatik olarak TARSİM’li sayılmalı ve TARSİM’in devlet tarafından ödenen poliçe bedelleri artırılmalıdır. Acilen hasar tespiti yapılmalı, bölge halkına gereken destek verilmeli, bu tip yangınların tekrarlanmaması için de gerekli önlemler alınmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

33.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne, çıraklık ve staj mağdurlarına ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü. Ülkemizde çocuk işçi sayısı 1,5 milyona yaklaştı, her yıl onlarca çocuk işçi iş cinayeti nedeniyle hayatını kaybediyor. Bu çocuklara karşı bir sorumluluğumuz var, çocuklarımız güvensiz ortamlarda çalışmaya değil okula gitmelidir.

Yine, çıraklık veya staj çalışmalarından kaynaklı sigortalılık başlangıç ve prim gün sayılarının emeklilikte dikkate alınmaması sebebiyle milyonlarca insan mağdurdur. Türkiye’nin birçok hukuksuzlukta olduğu gibi insan hakları ve iş hukuku alanında uluslararası kamuoyunda itibarı zedelenmektedir. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu yeniden düzenlenmeli, stajyer ve çırakların özlük hakları korunmalı ve ilk işe giriş tarihi SGK başlangıcı olarak kabul edilmelidir. Gelin, bu yanıltan bir an önce dönün ve bu mağduriyeti giderin.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve Profesör Doktor Gazi Yaşargil'e, dün İstanbul'dan Diyarbakır'a seyahat eden bir uçakta uçuş öncesi yaşananlara, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin dün yayınladığı bir rapora, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne ve bayramda kesilen trafik cezalarına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ferdi Zeyrek'in acı kaybı hepimizi derinden etkiledi. Sayın Zeyrek'e Allah'tan rahmet, Cumhuriyet Halk Partisine, Manisa halkına ve bütün sevenlerine de başsağlığı dileklerimizi bir kez daha DEM PARTİ olarak buradan da ifade etmek istiyoruz. Gerçekten, halk için mücadele eden ve emeğini yerel yönetim çalışmasında halk için seferber eden bir siyasetçiydi, arkasında yürüyen yüz binler de bunun açık göstergesi oldu. O anlamıyla bir kez daha başsağlığı ve taziye dileklerimizi buradan ifade ederek başlamak istiyorum.

Yine, "yüzyılın beyin cerrahı" olarak tanınan Profesör Doktor Gazi Yaşargil'i kaybettik. Bu, tıp dünyası açısından, bilim dünyası açısından büyük bir kayıptır. Sayın Yaşargil'e de Allah'tan rahmet, yakınlarına ve sağlık camiasına başsağlığı dileklerimi ifade etmek istiyorum. Evet, Sayın Gazi Yaşargil beynimizde yaşamaya devam edecek, onun açtığı yolda daha nice beyin cerrahları yetişip bu ülkenin halkına hizmet etmeye de devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün İstanbul'dan Diyarbakır'a seyahat eden bir uçakta uçuş öncesi bir gündem oldu, bütün sosyal medyaya da yansıdı. Türkçe bilmedikleri için yer hizmetleri personelinin hakaretine, azarlamasına ve ayrımcı davranışlarına maruz kalan yaşlı yurttaşlarımızın yaşadıkları aslında bu ülkedeki vicdan sahibi herkesin vicdanını kanatmalı ve gerçekten içine dert olmalıdır. Kürtçe konuşan, Türkçe bilmeyen yaşlı yurttaşların yanlarında taşıdıkları poşet gerekçesiyle azarlanmaları, defalarca otobüsten indirilip tekrar bindirilmeleri aslında kötü muamelenin açık bir göstergesidir. Orada tanıklık yapanlar şunu net söylemişler: Aslında sorun ne valizdi ne kurallardı; sorun, aslında orada Kürtçe konuşan yurttaşın varlığına, diline tahammülsüzlüğün açık göstergesiydi. Oysaki ana dil haktır; hiç kimse ana dilini kamusal alanda konuşmaktan menedilemez, bu nedenle dışlanamaz, ayrımcılığa uğratılamaz; kimse konuştuğu dil nedeniyle hor görülemez. Bu ülkede milyonlarca insanın dili Kürtçedir ve milyonlarca Kürt olarak da Kürtçeyi onurumuzla eşit, özgür bir şekilde konuşmak istiyoruz. Bu bir keyfiyet değil bu ülkenin yurttaşı olmaktan kaynaklı bir haktır, eşit yurttaşlık hakkıdır ve bu hakkın gereğini Hükümetin, devletin yapması gerektiğini ifade edelim. O nedenle, Türkiye'de çok dilli kamu hizmetleri bir ihtiyaçtır. Özellikle Kürt yoğunluklu bölgelerde yapılan uçuşlarda Kürtçe anons için yeterli personel istihdam edilmelidir. Hava yolları başta olmak üzere tüm hizmet sağlayıcıları dil ayrımcılığına karşı duyarlılık geliştirmeli, personeline insan hakları ve çok dilli iletişim konularında eğitim vermelidir. Bu anlamıyla, bunun bir yurttaşlık hakkı olduğunun altını çiziyor, tekrardan yaşlı yurttaşlarımıza yaşadıkları bu ayrımcılık nedeniyle geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum ve bunu asla kabul etmediğimizin de altını çizmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi dün bir rapor yayınladı. Bu rapora göre mayıs ayında sadece bir ayda 177 işçi, iş cinayetlerinde sermayenin kâr hırsı nedeniyle yaşamını yitirmiş yani iş cinayetlerinde ölmüş ve yılın ilk beş ayında öldürülen işçi sayısı şimdiden 796'ya ulaşmış. Bakın, bu bir savaş bilançosu. Şimdi, bu ülkede desek ki "Cephede 796 asker ölmüş." infial olur ama 796 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiş; bunun kaza olmadığını çok iyi biliyoruz.

Bunların her biri sermayenin doymak bilmeyen kâr hırsı nedeniyle oluyor, güvencesiz çalışma koşulları nedeniyle oluyor, sendikasızlık nedeniyle oluyor, örgütsüzlük nedeniyle oluyor ve bunların asla bir tercih olmadığı, sistematik olarak uygulandığının, bunun iktidarın bir tercihi olduğunun altını çizmemiz gerekiyor. Evet, insanlar inşaatlarda düşerek, tarlalarda ezilerek, fabrikalarda beyin kanaması geçirerek ölüyorlar ve bunun nedeni bütün bu ölümlerin görmezden gelinmesi, duymazdan gelinmesi ve neredeyse hiç yokmuş gibi davranılmasıdır. Bu, aslında kabul edilemez bir şeydir. Evet, işçinin canı ne yazık ki çok ucuz.

Bugün aynı zamanda 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü. Mücadele günü ama biz çocukların işçileştirilmesini, “çocuk işçiliği” kavramı altında yumuşatılmasını reddediyoruz çünkü çocuk işçi yoktur, işçileştirilmiş çocuk vardır; sömürü düzeni içerisinde emeği sömürülen, alın terine el konulan çocuk vardır. O anlamıyla, bu bir tercih değildir yoksulluk nedeniyle insanların, çocukların yaşamak zorunda kaldıkları, yaşadıkları bir durumdur; bunu ifade edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - O anlamıyla, bunun asla normalleştirilmemesi gerekiyor. Derin yoksulluk ortadan kaldırılmadan, çocuk ihlalleri görülmeden ve çocuk merkezli bir anlayış hâkim kılınmadan bu ülkede “çocuk işçiliği” kavramı ne yazık ki devam edecek, çocuklar işçileştirilmeye devam edecek. Onun için buna bir son vermek gerekiyor. Bu Meclisin çocuklara karşı sorumluluğu var, bu Meclisin topluma karşı sorumluluğu var ve bu sorumluluğunu derhâl yerine getirmesi gerekiyor. Bakın, Mayıs ayında ölen işçilerden 6’sı da çocuk işçi yani düşünün, hem çocuğunuz hem çalışmak zorunda kalıyorsunuz hem de çalışırken ölüyorsunuz, yaşamınızı yitiriyorsunuz. 6 çocuktan bahsediyoruz ama görüyorsunuz, hiçbir yerde bu gündem olmuyor. O anlamıyla, çocukların kalem tutmaları gerekirken ağır sanayi koşullarında gerçekten çalıştırılmalarını, tarlalarda çalıştırılmalarını, ellerinde kitap tutmaları gerekirken çapa tutmalarını ve yaşamlarını aslında neredeyse sermaye uğruna yitirmelerini asla kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Onun için, iş cinayetlerinin en temel nedenlerine bugün Meclisin eğilmesi gerekiyor. Bugün örgütsüzleştirilmiş bir sınıf gerçeğiyle karşı karşıyaysak, bugün sendikasılaştırılmış bir sınıf gerçeğiyle karşı karşıyaysak Meclis bunu konuşmak, buna önlem almak zorunda. Sendikal hak, örgütlü mücadele temel bir haktır ve bunun önündeki engellerin hızla ortadan kaldırılması gerekiyor, örgütlenme hakkının anayasal güvenceye alınması gerekiyor.

Bakın, 177 işçiden sadece 8’i sendikalıymış, kalan 169’u sendikasızmış yani yüzde 95’i örgütsüz. İşte, bu işçi cinayetlerinin, iş cinayetlerinin bir nedeninin de bu olduğunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - 8’inci dakikadayız, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Diğer mevkidaşlarıma tanıdığımız anlayışı sizden istirham ediyorum.

Bu nedenle, KRT TV'den Queen Tarıma, BELTUR AŞ'den Toros Tarıma, özel sektör öğretmenlerinden motokuryelere, belediye emekçilerinden emeklilere kadar her direniş bu örgütsüz ve işçiyi kıyan bu zeminin içerisinde bir umut ışığıdır, bir haykırıştır; bu umut ışığını hep beraber büyütmeye davet ediyorum.

Son başlık olarak şunu söylemek istiyorum Sayın Başkan: Şimdi, bayramda insanlar zor, zahmetli, neredeyse ekonomik zorluklar içerisinde arabalarına bindiler, memleketlerine sevdiklerini görmeye gittiler ama AKP iktidarının, Plan ve Bütçeden geçirdiği, o hiçbir hedefi tutmayan bütçe rakamlarını tutturmak, kasayı doldurmak gibi bir derdi vardı, o nedenle de 30 kilometre aralıklarla her yere radar kurdu maşallah; 1 kilometre hız sınırını aşsanız da 5 kilometre hız sınırını aşsanız da hızlı bir şekilde orada binlerce liralık cezalar kesildi ve bayram insanlara zehir edildi. Oysaki bu cezaların gerçek anlamda ekonomik bir gerekçeyle değil caydırıcılık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Burada temel amaç, ceza kesmek değil kamu sağlığını ve yaşam hakkını korumak olmalıydı. Burada eğitime ayrılmayan pay, trafikte insanların eğitilmemesi, yolların yetersizliği gibi en temel başlıklara hiç eğilmeden 30 kilometre aralıklarla radar kurup insanlara, sürücülere pusu kurmanın ve her şeyi paraya çevirmenin, sürekli para üzerinden cezalandırmanın doğru olmadığını ifade etmek istiyoruz. Şimdi, yeni bir Trafik Kanunu getiriyorlar, onunla da maşallah, bu ülkede hiçbirimizin sahip olmadığı gelir oranında trafik cezaları getirecekler; bu, haksızdır, hukuksuzdur. Eğer yapacaksanız gerçekten ilkokuldan başlayarak trafik eğitimleri verin ve insanların yaşam hakkını koruyun; bütçenizi kollamaktan vazgeçin, bütçe açığını sürücülerin sırtına yüklemeyin.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır.

35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, Gaziosmanpaşa Belediyesinde dün yapılan seçime, Ümit Özdağ'ın dünkü duruşmasına, Ekrem İmamoğlu'nun dünkü duruşmasının yerinin değiştirilmesine, Halk TV'nin sahibi Cafer Mahiroğlu'na yakalama kararı çıkarılmasına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; salı günü, kimine göre bir kardeşi, kimine göre bir evladı, kimine göre bir arkadaşı ama Manisa'nın geneline göre Ferdi babayı, Ferdi Zeyrek'i; partimizin, Manisa'nın, ülkenin önemli bir değerini son yolculuğuna uğurladık. On binlerce Manisalı alanı doldurdu, sokaklar doldu taşı. Herkes şunu düşündü, tanıyan tanımayan: "Bir siyasetçi nasıl bu kadar sevilir?" Ferdi Zeyrek'i Ferdi Zeyrek yapan en önemli özelliği, göreve geldiğinde belediyenin kapılarını ortadan kaldırmasıydı, giriş kartlarını yırtıp atmıştıydı, halkla arasındaki mesafeyi bertaraf etmişiydi, sokağı kullanmıştıydı; yeri çok zor doldurulacak bir siyasetçi, çok genç yaşta kaybettik. Arkadaşı olarak benim, grubumuzun, onu tanıyanların yüreği, kalbi acıyor çünkü hayat doluydu ve bizlere karşı olan samimiyetinin çok fazlasını Manisa'da yoksul halka, annelere, babalara, evlere ulaştırabiliyordu. Ferdi Başkanı çok özleyeceğiz; Manisa çok özleyecek, ülke çok özleyecek.

Ben olayın gerçekleştiği ilk andan bugüne kadar bizleri arayan tüm milletvekillerine, parti liderlerine, Bakanlara, sizlere çok teşekkür ediyorum. Celal Bayar Üniversitesi hastane çalışanlarına, doktorlarına, hekimlerine çok teşekkür ediyorum. Zor dönemde bizleri yalnız bırakmadınız. Tekrar ülkemizin, Manisa'nın başı sağ olsun; kalplerimizde yaşayacak diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, burada, tarih 14 Temmuz 1996 Pazar günü, Cumhurbaşkanı Erdoğan Milliyet gazetesine bir röportaj veriyor, diyor ki: “Demokrasi bizim için bir araçtır.” Ve uzun uzun aslında bu konuşuluyor. Otuz yıl sonra bugün yaşadıklarımıza baktığımız zaman maalesef ki o röportaj gerçek çıkıyor.

Bakın, dün Gaziosmanpaşa’da bir seçim yaşandı. Sanki kırk yıl sonra bir partinin ilk kez sandıkta Gaziosmanpaşa’yı kazanması gibi sevinç gösterilerine tanık olduk. İlçe Başkanı -Belediye Başkan Vekili seçilen- Cumhurbaşkanı telefonla arayıp sesli bir şekilde “Gaziosmanpaşa’yı kazandık.” dedi, 50 kişi ayakta, telefonla konuşurken yakasını ilikledi. Ya, Allah aşkına, soruyorum: Bu, böyle bir dönemde, bu ülkeye yakışıyor mu? Bakın, Cumhurbaşkanı Erdoğan 2014’te “En büyük hırsızlık millî irade hırsızlığıdır.” diyor. Ne acıdır ki hesabında 300 bin lira para çıkan, evi olmadığı için halasının evinde oturan tertemiz bir belediye başkanı tutuklandı; peki, yerine kim geldi? Bakın, bir sürü açıklaması var ama “Eray Karadeniz” denen kişi “tweet” atıyor “Haritada yerini gösteremeyeceğimiz ülkelere gidip okul açarak hizmet eden bir topluluğun -bu topluluk, topluluğun başındaki Fethullah Gülen, bunu herkes biliyor- Fenerbahçe’yi ele geçirmeye çalıştığına inanan insanlar var mı?” diyor. Şimdi, siz Gaziosmanpaşa Belediye Başkanını cezaevine attınız, yerine böyle bir adamı mı seçtiniz? Ya, soruyorum, Allah aşkına, AKP Grubuna soruyorum, milletvekillerine soruyorum: Vicdanen rahat mısınız? Fethullah Gülen’i öven, “tweet” atan, yargılanmayan bir kişi benim tertemiz Belediye Başkanının yerine seçildi ve Cumhurbaşkanına müjde verdiler, “Kazandık.” dediler. Neyi kazandın, neyi kazandın?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Mahir Bey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Üzüldüğüm nokta, bu ülkenin seçilmiş Cumhurbaşkanı, “Her yerde vesayeti kaldıracacağız.” diyen Cumhurbaşkanı tebrik etti, “Kapat telefonu, utanmıyor musun, beni arıyorsun.” diyemedi. İşte, vesayet budur. “Vesayet” diye diye gelenler bu ülkenin en büyük vesayetçisi oldu.

Değerli milletvekilleri, bakın, dün bir duruşma daha vardı, Ümit Özdağ’ın duruşması. Ümit Özdağ’ın yargılandığı suçların alt sınırı bir yıl yani hukukçu olmayanların anlayacağı dille konuşursak yatarı yok, tutukluluk hâlinin devamına karar verildi. Ya, ben anlamıyorum, iktidar yargıya talimat vererek bu ülkedeki muhalifleri esir mi aldı? Ya, ne hakla, ne hakla tutukluluğun devamı yönünde bir karar veriliyor? Ve “darbe” dediğimiz zaman, “vesayet” dediğimiz zaman birileri üzülüyor ama bu ülkede fiilî bir darbe durumu vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Selahattin Demirtaş, bir önceki Cumhurbaşkanı adayı, cezaevinde; muhtemel Cumhurbaşkanı adaylarından birisi Ümit Özdağ, aylardır yatarı olmayan bir cezadan tutuluyor; milyonlarca insanın oyuyla aday gösterilen Ekrem İmamoğlu, cezaevinde; fiilî bir

darbedir bu. Demek ki Cumhurbaşkanı doğru söylemiş: “Demokrasi bizim için bir araçtır.” Bindiği demokrasi tramvayından inmiş, olacak şey mi?

Yine, dün bir rezalet daha: Sayın Ekrem İmamoğlu’nun Çağlayan’da duruşması var. Gruba mesaj attık, hukukçu milletvekillerimiz gidecek. Herkes Çağlayan’a yakın bir yerde, otelde kalıyor, basın öyle biliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir haber geliyor: “Davayı Silivri’ye aldık.” Yahu, ne hakla? Neden? Böyle bir şey olabilir mi efendim? Bir ilçeden bir ilçeye alıyorsun, arası 50 kilometre; bunu yirmi dört saat önce Türkiye’ye duyuruyorsun. Türkiye’de mahkemeler, bazı hâkim ve savcılar, AK PARTİ’nin il, ilçe başkanı, örgütü gibi davranıyor. Bunu birisi gelsin açıklasın. Ben utanç duyuyorum hukukçu olarak. Bakın, dün yaşananlar Türkiye’nin tarihine kara bir leke olarak geçecek. Tam da darbe budur işte, Gaziosmanpaşa’da yaşananlar, Ümit Özdağ’a yapılanlar; mahkemenin yerini, saatini, ilçesini değiştirenler; darbe budur. Vesayet, Gaziosmanpaşa’da yaşananlardır; at cezaevine, yerine birini seç “Kazandık.” diye dans et ve Cumhurbaşkanına ara.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son.

BAŞKAN - Son bir dakikayı vereyim.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Sayın Başkanım, bakın, yine bir rezalet: Halk TV’nin sahibi Cafer Mahiroğlu’na yakalama kararı çıkmış. Kimin beyanına göre? On beş gün önce etkin pişmanlıktan yararlanan suç örgütü lideri Aziz İhsan Aktaş’ın beyanına göre. Şu Mecliste de bu adam ihale almış, Yargıtayda da almış, Isparta Belediyesinde de almış ama onun beyanıyla yirmi bir yıllık bir kanalın sahibine yakalama kararı geliyor. Peki, baktık dosyaya, soruşturma tarihi 30 Ekim 2024. Bakın, “Akın Gürlek” denen o adam, bu ülkedeki siyasetçilere, gazetecilere, kanal sahiplerine, geldiği gün bir soruşturma numarası vermiş; ondan sonra, onun altını doldurmak adına insanları tutuklayıp, etkin pişmanlıktan yararlandırıp iftira atmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem.

BAŞKAN - Dokuzuncu dakika doldu, diğerlerine süre vermedim Mahir Bey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - On dakika verdiniz Selçuk Bey’e Başkanım.

Son cümlem.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi soruyorum: Allah aşkına, 30 Ekimde Cafer Mahiroğlu’nun soruşturması vardı da neden dosyayı bugün açtınız? Niye Aziz İhsan Aktaş’ın ifadesini beklediniz? Hatta son bir şey daha söyleyeyim: Aziz İhsan Aktaş “Cafer Mahiroğlu’nun, Halk TV sahibinin ihaleyi almış olabildiğini düşünüyorum.” diyor. Dediği ihaleyi de kendisi almış. Yani ülke hukuki anlamda, adalet anlamında tam bir rezaleti yaşıyor. Ben ülkeme bunu yakıştıramıyorum. Eminim AK PARTİ milletvekilleri de aynaya baktığında bu durumu kendisine ifade edemiyordur.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, geçmiş Kurban Bayramı'na, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e; Büyükçekmece, Avcılar ve Gaziosmanpaşa Belediyelerinde yapılan seçimlere, Gazze'ye insani yardım ulaştırmak amacıyla yola çıkan gemiye, bu topraklarda kardeşliği büyüteceklerine, Endonezya'nın 48 adet KAAAN uçağı siparişine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Mübarek Kurban Bayramı'nı hep beraber milletçe idrak ettik. Sözlerimin başında, aziz ve asil milletimizin tüm fertlerinin bayramını tekrar tebrik ediyorum. Bayramın milletimize, İslam âlemine ve bütün insanlığa hayırlar getirmesini Rabb'imden niyaz ediyorum ve nice hayırlı, huzurlu, bereketli bayramlara aziz milletimizin tüm fertlerinin erişmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Tabii, bayramda hepimizi üzen, ortaklaşa bir acının duyumsandığı acı bir haberi hep beraber aldık. Elektrik akımına kapılması neticesinde Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımızın bir yaşam mücadelesine tanık olduk hep beraber ve Belediye Başkanımız Sayın Ferdi Zeyrek'in hayatını kaybetmesine hep beraber tanık olduk. Bu vesileyle, merhum Ferdi Zeyrek'e Allah'tan rahmet diliyorum; kederli ailesine, Manisalı hemşehrilerimize, CHP Grubuna ve camiasına da başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Allah rahmet eylesin diyorum.

Biraz evvel bahsedilmesi üzerine şu hususu hatırlatmakta fayda mülâhaza ediyorum: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturma münasebetiyle Büyükçekmece, Avcılar ve Gaziosmanpaşa Belediye Başkanlarıyla ilgili verilen tutuklama kararı üzerine Anayasa ve Belediye Kanunu, ilgili mevzuat çerçevesinde, Meclis içerisinde başkan vekilliği seçimi zorunlu olarak yapılmıştır ve Avcılar ve Büyükçekmece'de CHP'li Belediye Meclis Üyesi Belediye Başkan Vekili olarak seçimleri kazanmıştır, Gaziosmanpaşa'da da AK PARTİ adayı seçimleri kazanmıştır; bunun birçok örneği geçmişte de yaşanmıştır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - 98'de yaşandı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 2017 yılında İstanbul Büyükşehir Belediye seçimleri gerçekleşmiştir merhum Sayın Kadir Topbaş Beyefendi'nin istifası üzerine. Çoğunluk o günkü belediye başkanının bulunduğu parti olan Fazilet Partisinde iken Beylikdüzü Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi Sayın Ekrem İmamoğlu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına aday gösterilmiştir CHP Grubu tarafından. Yapılan oylamada Mevlüt Uysal Bey 179 oy almış, Ekrem İmamoğlu Bey de 125 oy almış ve Sayın Mevlüt Uysal seçilmiştir. Dolayısıyla geçmişte de bunun örnekleri söz konusudur. Sadece hem kamuoyuna hem de kayıtlara geçmesi anlamında bir hatırlatmada bulundum. Bununla beraber, yeni seçilen Meclis Başkan Vekillerinin de aziz milletimiz, İstanbulluların hepsi için hayırlı hizmetlere vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze'ye insani yardım ulaştırmak amacıyla yola çıkan ve içinde kendi vatandaşlarımızın da bulunduğu “Madleen” adlı yardım gemisine uluslararası sularda, hiçbir hukuk tanımayan Siyonist İsrail güçlerince yapılan müdahale sadece uluslararası hukukun değil insanlık onurunun da ayaklar altına alınmasını gösteriyor. Bu menfur saldırı, Netanyahu Hükûmetinin gözü dönmüşlüğüünün, hukuk tanımazlığının, zulmü ve terörü devlet politikası hâline getiren anlayışının en açık göstergesidir. Seyrüsefer serbestisine ve deniz güvenliğine yönelik bu alçakça saldırı, İsrail'in bir terör devleti olduğunu artık tartışmaya yer bırakmayacak şekilde bir kez daha kanıtlamıştır. Bugün Gazze, açlığın silah olarak kullanıldığı, bebeklerin mama yerine bombayla susturulduğu, hastanelerin

hedef, okulların harabe edildiği bir yerdir ve bu zulüm, gözlerimizin önünde tüm dünyanın sessizliği eşliğinde sürdürülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akbaşıoğlu, devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir kez daha tüm dünyaya haykırıyoruz: İsrail'in uyguladığı bu soykırım politikalarına karşı uluslararası toplumun haklı tepkisi büyüyerek devam edecektir. Bu zalim düzenin sürmesine göz yumanlar da bu suçun ortaklarıdır. Hiç kimse unutmamasın, biz haksızlık karşısında susan bir millet değiliz, hiçbir zaman olmadık ve olmayacağız. İsrail'in saldırgan ve hukuk tanımaz tutumu insanlık değerlerine sahip çıkan sesleri asla susturamayacak, hakikatlerin önüne geçemeyecektir. Madleen gemisinde bulunan vatandaşlarımıza ve diğer ülkelerin vatandaşlarına bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, bu onurlu aktivitede yer alan kardeşlerimizi ayrı ayrı tebrik ediyorum. Türkiye her zaman mazlumun yanında, zalimin karşısında olmaya devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Unutulmamalıdır ki her firavunun bir Musa'sı vardır ve olacaktır. Zalim İsrail kaybedecek, mazlum Gazze ve Filistin mutlaka ama mutlaka muzaffer olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tekrar, hep beraber bayram münasebetiyle hatırladık ki adımız kardeşlik, soyadımız Türkiye'dir. Biz bu topraklarda aynı ezanla büyüdük, aynı bayrağın gölgesinde serinledik, aynı sofrada ekmeğimizi paylaştık. Türk'üyle Kürt'üyle, Laz'ıyla Çerkez'iyile, Alevi'iyile Sünni'iyile biz biriz, beraberiz, kardeşiz ve hep birlikte Türkiye'yiz. Bugün bizi birbirimize düşürmek isteyenler olabilir; fitne tohumlarını içeriden dışarıdan ekmek isteyenler, bu kardeşlik iklimini bozmak isteyenler olabilir ama bilsinler ki biz bu topraklarda kardeşliği büyüteceğiz; birlik ve beraberliği büyüteceğiz, ayrılığı ve ayrılıkçılığı değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Biz bu millete sevgiyi ve muhabbeti miras bırakacağız, kin ve nefreti değil. İşte, biz bu ruhla inşa ediyoruz Türkiye Yüzyılı'nı. Birliğin, beraberliğin, dayanışmanın yüzyılı olacak Türkiye Yüzyılı; kalkınmanın, ilerlemenin, her bir ferdin gururla "Ben Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşım." dediği bir yüzyıl. Unutmayalım, biz hep birlikte güçlüyüz, biz hep birlikte Türkiye'yiz. O yüzden diyoruz ki: Adımız kardeşlik, soyadımız Türkiye.

Bu çerçevede, hepimizi gururlandıracak bir müjdeyle sözlerime son vermek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın paylaşımıyla hep beraber bütün kamuoyu muttali oldu ki Mustafa Kemal Atatürk'ün "İstikbal göklerde." sözünün Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ete kemiğe bürünmek suretiyle, kardeş ve dost Endonezya'ya 48 adet KAAN uçağının

siparişinin Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en büyük ihracat rekorları kırarak şekilde verilmesi bu milletin aslında teknolojik devrimi gerçekleştirdiğinin en büyük şaheseridir ve bununla bütün Türk milletinin her bir ferdi ne kadar gurur duysa azdır. Allah'ın izniyle, Türkiye Yüzyılı'nı teknolojik devrimle, bu milletle, hep beraber gerçekleştireceğiz. Bu gurur hepimizindir. "Yaşasın Türkiye" diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, çok özür dilerim, sadece kayıtlara...

BAŞKAN - Sayın Başarır'a söz verdim.

Buyurun.

37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben -sataşmadan değil- sadece bir düzeltme yapmak isterim.

Şimdi bakın, efendim, Mevlüt Uysal, evet, seçimle geldi ama rahmetli Kadir Topbaş istifa ettirildi, Cumhurbaşkanının talimatıyla istifa ettirildi; nedeni, sebebi açıklanmadan istifa ettirildi, onun üzerine olan bir seçim. Eğer bir örnek verilecekse Fazilet Partisinden aday olan, Meclis çoğunluğu olmayan Belediye Başkanının Başkanlığı düşmesine rağmen Ali Müfit Gürtuna tüm muhalefetin oyuyla seçilmiştir, İstanbul'un iradesine saygıdan dolayı, siz buna bakın, o günkü nezaketlere de bugünkü nezaketlere de. Allah aşkına... (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Nereden alıyorsun o bilgileri Ali Mahir Bey ya? Yanlış bilgi. Nereden alıyorsun o bilgiyi? Sana yanlış bilgi geliyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen biraz oku, Allah aşkına oku. Bak, okumadan televizyona kıkiyorsun bir de.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun.

38.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Muhammet Emin Akbaşoğlu Bey'in, Grup Başkan Vekilinin cümlelerini çok dikkatli dinledim. Dedi ki: "Adımız kardeşlik, soyadımız Türkiye." Adımız Türkiye olsun, soyadımız kardeşlik olsun ama "kardeşlik" diyorsunuz; "kardeşlik" diyorsunuz ama Kurban Bayramı'nda da niyeyse bu, Gelecek, Saadet, DEVA'yla da bayramlaşmıyorsunuz. Ya, bu kardeşler acaba üvey kardeşler mi? İyi ki adınız "vatandaşlık" değil, "vatandaşlık" olsaydı bu sefer de şöyle olacaktı: Herhâlde siz birinci sınıf vatandaş, biz ikinci sınıf vatandaş. İyi ki siyahi falan da değiliz; siz beyaz olacaktınız biz siyahi olacaktık ve biz bir noktada ikinci sınıf vatandaş olarak, bir siyahi olarak da siz bize böyle baktığınız için de bayramlaşamayacaktık.

"Kardeşlik" diyorsanız bu kardeşliğin gereğini yapacaksınız. Bir bayramda bir partiyle bayramlaşmamak ne demek? Niye bayramlaşmıyorsunuz? Neden bayramlaşmıyorsunuz? Fikirlerimiz farklı farklı olabilir efendim, zaten farklı olduğu için de ayrı partileriz. Ayrı partiler olduğumuz için de ortaklaştığımız yerler var; millî bayramlar ve dinî bayramlarımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - ... cenazelerimiz var, düşünlerimiz var. O nedenle bu "kardeşlik" kelimesinin eğer yazıyorsanız gereğini de yapın diyorum. Zarf değil mazruf, şekil değil ruh; mutlaka ve mutlaka siz gerçeği hayata geçirmek zorundasınız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu, bir sataşma olmadan gündeme...

39.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, bir bilgilendirme, bir tashih noktasında...

1994 yılında Sayın Cumhurbaşkanımızın bir şiir okuması münasebetiyle kendisine ceza verilmesi sonrasında yine Meclis içerisinde Başkan Vekilliği seçimi olmuştu. Burada seçim sonuçlarına göre Fazilet Partisinin adayı 111 oy, Anavatan Partisinin adayı 58 oy, Cumhuriyet Halk Partisinin adayı da 23 oy almak suretiyle o günkü seçimler tamamlanmış ve Ali Müfit Gürtuna o gün seçilmişti. Bilgilerinize sunarım.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 3 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

İlk tezkereyi okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin 11-12 Haziran 2025 tarihlerinde TÜRKPA'nın 14'üncü Genel Kuruluna katılımına ilişkin tezkeresi (3/1118)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin 11-12 Haziran 2025 tarihlerinde TÜRKPA 14'üncü Genel Kuruluna katılımı hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin 19-20 Haziran 2025 tarihlerinde Belçika'da düzenlenecek NATO PA Başkanlar Zirvesi'ne katılımına ilişkin tezkeresi (3/1119)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin 19-20 Haziran 2025 tarihlerinde Belçika'da düzenlenecek NATO PA Başkanlar Zirvesine katılımı hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Son tezkereyi okutuyorum:

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanı Veysel Tipioğlu'nun Gürcistan Parlamentosu Savunma ve Güvenlik Komisyonu Başkanı Aleksandre Tabatadze'nin vaki davetine icabetine ilişkin tezkeresi (3/1120)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanı Sayın Veysel Tipioğlu, Gürcistan Parlamentosu Savunma ve Güvenlik Komisyonu Başkanı Sayın Aleksandre Tabatadze tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Buyurun:

VI.- ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

No: 62

12/6/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 12/6/2025 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantıda 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Celal Adan

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan V.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Ali Mahir Başarır

CHP Grubu

Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

DEM PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Filiz Kılıç

MHP Grubu

Başkan Vekili

Turhan Çömez

İYİ Parti Grubu

Başkan Vekili

Selçuk Özdağ

YENİ YOL Partisi Grubu

Başkan Vekili

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VII.- SEÇİMLER*A) BAŞKANLIK DİVANİ ÜYELİKLERİNE SEÇİM**1.- Başkanlık Divanı Üyeliklerine Seçim*

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi 28'inci Dönem ikinci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı üyelikleri için seçim yapacağız.

Başkanlık Divanı üyeliklerine siyasi parti gruplarınca bildirilen adayları gösteren listeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi
2'nci Devre Başkanlık Divanı Üyelikleri
Aday Listesi

Başkan Vekillikleri

Adı-Soyadı Seçim Çevresi Siyasi Parti Grubu

Tekin Bingöl Ankara CHP

Celal Adan İstanbul MHP

Bekir Bozdağ Şanlıurfa AK PARTİ

Pervin Buldan Van DEM PARTİ

Kâtip Üyelikler

Adı-Soyadı Seçim Çevresi Siyasi Parti Grubu

Müzeyyen Şevkin Adana CHP

İshak Şan Adıyaman AK PARTİ

İbrahim Yurdunuseven Afyonkarahisar AK PARTİ

Kurtcan Çelebi Ankara AK PARTİ

Yasin Öztürk Denizli İYİ Parti

Nermin Yıldırım Kara Hatay CHP

Rümeysa Kadak İstanbul AK PARTİ

Mustafa Bilici İzmir YENİ YOL Partisi

Adil Biçer Kütahya AK PARTİ

Havva Sibel Söylemez Mersin AK PARTİ

Nurten Yontar Tekirdağ CHP

İdare Amirlikleri

Adı-Soyadı Seçim Çevresi Siyasi Parti Grubu

Sermet Atay Gaziantep MHP

Hasan Turan İstanbul AK PARTİ

Fehmi Alpay Özalan İzmir AK PARTİ

Harun Özgür Yıldızlı Kocaeli CHP

Salihe Aydeniz Mardin DEM PARTİ

İbrahim Eyyüpoğlu Şanlıurfa AK PARTİ

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Başkanlık Divanı üyeliklerine seçilen sayın milletvekillerinin görev süresi 14 Haziran 2025 tarihi itibarıyla başlayacaktır.

Divana seçilen sayın milletvekillerimizi kutluyor, başarılar diliyorum. (Alkışlar)

B) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ

1.- Adalet; Anayasa; Avrupa Birliği Uyum; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Dijital Mecralar; Dilekçe; Dışişleri; Güvenlik ve İstihbarat; İçişleri; İnsan Haklarını İnceleme; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Kamu İktisadi Teşebbüsleri; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Millî Savunma; Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonlarına üye seçimi

BAŞKAN - Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarına üye seçimi yapacağız.

Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini İç Tüzük'ün 21'inci maddesine göre ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım:

Adalet Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Ömer Özmen Aydın

Emine Yavuz Gözgeç Bursa

Oğuzhan Kaya Çorum

Nurettin Alan İstanbul

Şengül Karşı İstanbul

Cüneyt Yüksel İstanbul

Selman Oğuzhan Eser Karaman

Halil Uluyay Kastamonu

Bülent Tüfenkci Malatya

Orhan Kırçalı Samsun

Mustafa Arslan Tokat

Fahrettin Tuğrul Uşak

Saffet Bozkurt Zonguldak

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Aliye Coşar Antalya

Süleyman Bülbül Aydın

Turan Taşkın Özer İstanbul

İsmail Atakan Ünver Karaman

İnan Akgün Alp Kars

Gizem Özcan Muğla

Cumhur Uzun Muğla

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Onur Düşünmez Hakkâri
Dilan Kunt Ayan Şanlıurfa
Zülküf Uçar Van

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Halil Öztürk Kırıkkale
Yücel Bulut Tokat

İYİ Parti (1)

Hakan Şeref Olgun Afyonkarahisar

YENİ YOL Partisi (1)

İdris Şahin Ankara
BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

Anayasa Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Haluk İpek Amasya
Murat Alparslan Ankara
Mustafa Köse Antalya
Serap Yazıcı Özbudun Antalya
Osman Mesten Bursa
Cahit Özkan Denizli
Abdurrahim Fırat Erzurum
Celalettin Köse Gümüşhane
Adem Yeşildal Hatay
Rabia İlhan İstanbul
Cem Şahin Karabük
Mustafa Hamarat Ordu
Yusuf Beyazıt Tokat

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Umut Akdoğan Ankara
Bülent Tezcan Aydın
Servet Mullaoğlu Hatay
Zeynel Emre İstanbul
Gökçe Gökçen İzmir
Sevda Erdan Kılıç İzmir
Barış Bektaş Konya

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Mehmet Rüştü Tiryaki Batman

Meral Daniş Beştaş Erzurum

Mithat Sancar Şanlıurfa

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Feti Yıldız İstanbul

Muhammed Levent Bülbül Sakarya

İYİ Parti (1)

Uğur Poyraz Antalya

YENİ YOL Partisi (1)

Sadullah Ergin Ankara

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Mesut Bozatlı Gaziantep

Ali Şahin Gaziantep

Cantürk Alagöz Iğdır

Müşerref Pervit Tuba Durgut İstanbul

İsmail Emrah Karayel İstanbul

Murat Cahid Cıngı Kayseri

Meryem Göka Konya

Abdurrahman Babacan Malatya

Ahmet Mücahit Arınç Manisa

Emre Çalışkan Nevşehir

Çiğdem Karaaslan Samsun

Abdulkadir Emin Önen Şanlıurfa

Burhan Kayatürk Van

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Özgür Erdem İncesu Ardahan

Aysu Bankoğlu Bartın

Jale Nur Süllü Eskişehir

Servet Mullaoğlu Hatay

Yüksel Taşkın İzmir

Fahri Özkan Kırklareli

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Ceylan Akça Cupolo Diyarbakır

Osman Cengiz Çandar Diyarbakır

Ayşegül Doğan Şırnak

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Zuhal Karakoç Dora Kahramanmaraş

Konur Alp Koçak Konya

İYİ Parti (1)

Lütfü Türkkan Kocaeli

YENİ YOL Partisi (1)

Mustafa Kaya İstanbul

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Kaan Koç Ardahan

Seda Sarıbaş Aydın

Ferhat Nasıroğlu Batman

Halil Eldemir Bilecik

Mustafa Oğuz Burdur

Ayhan Gider Çanakkale

Şamil Ayrım İstanbul

Hulusi Şentürk İstanbul

Ali İnci Sakarya

Mervan Gül Siirt

Cevahir Asuman Yazmacı Şanlıurfa

Adil Karaismailoğlu Trabzon

Vehbi Koç Trabzon

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Adnan Beker Ankara

Sururi Çorabatır Antalya

Aykut Kaya Antalya

Hüseyin Yıldız Aydın

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu İstanbul

Gülcan Kış Mersin

Ulaş Karasu Sivas

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Zeynep Oduncu Kutevi Batman

George Aslan Mardin

Sabahat Erdoğan Sarıtaş Siirt

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Semih Işıker Elâzığ

Ertuğrul Gazi Konal Giresun

İYİ Parti (1)

Yavuz Aydın Trabzon

YENİ YOL Partisi (1)

Mehmet Atmaca Bursa

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Muhammet Müfit Aydın Bursa

Emel Gözükara Durmaz Bursa

Mehmet Galip Ensarioğlu Diyarbakır

Abdulkadir Özel Hatay

Nilhan Ayan İstanbul

Ömer Oruç Bilal Debgici Kahramanmaraş

Sami Çakır Kocaeli

Tahir Akyürek Konya

İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak Malatya

Kadem Mete Muğla

Mehmet Emin Şimşek Muş

Yusuf Ziya Yılmaz Samsun

Gökhan Diktaş Tekirdağ

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Deniz Demir Ankara

Semra Dinçer Ankara

Gürsel Erol Elâzığ

Cemal Enginyurt İstanbul

Nimet Özdemir İstanbul

Vecdi Gündoğdu Kırklareli

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

İbrahim Akın İzmir

Perihan Koca Doğan Mersin

Ayten Kordu Tunceli

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Sadır Durmaz Ankara

Ekrem Gökay Yüksel Balıkesir

İYİ Parti (1)

Hasan Toktaş Bursa

YENİ YOL Partisi (1)

Doğan Demir İstanbul

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Üyelikleri Aday listesi

Üye Sayısı (17)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (8)

Lütfiye Selva Çam Ankara

Zeynep Yıldız Ankara

Nazım Elmas Giresun

Seyithan İzsisiz İstanbul

Büşra Paker İstanbul

Şebnem Bursalı İzmir

Ayşe Böhürler Kayseri

Muammer Avcı Zonguldak

Cumhuriyet Halk Partisi (4)

Okan Konuralp Ankara

Hasan Öztürk Bursa

Yüksel Mansur Kılınç İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan İzmir

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (2)

Sevilay Çelenk Özen Diyarbakır

Burcuğül Çubuk İzmir

Milliyetçi Hareket Partisi (1)

Levent Uysal Mersin

İYİ Parti (1)

Mehmet Mustafa Gürban Gaziantep

YENİ YOL Partisi (1)

Elif Esen İstanbul

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (14)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (7)

Sunay Karamık Adana

Behiye Eker İstanbul

Mehmet Selim Ensarioğlu İstanbul

Yıldız Konal Süslü İstanbul

Ahmet Ersagun Yücel İstanbul

Ahmet Salih Dal Kilis

Abdürrahim Dusak Şanlıurfa

Cumhuriyet Halk Partisi (3)

Nurhayat Altaca Kayışoğlu Bursa

Ahmet Baran Yazgan Edirne

İbrahim Arslan Eskişehir

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (1)

Ali Bozan Mersin

Milliyetçi Hareket Partisi (1)

Mehmet Taytak Afyonkarahisar

İYİ Parti (1)

Turan Yaldır Aksaray

YENİ YOL Partisi (1)

Ertuğrul Kaya Gaziantep

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Ahmet Fethan Baykoç Ankara

Asuman Erdoğan Ankara

Fuat Oktay Ankara
 Mustafa Canbey Balıkesir
 Mahmut Rıdvan Nazırlı Elâzığ
 Derya Bakbak Gaziantep
 Derya Ayaydın İstanbul
 Seda Gören Bölük İstanbul
 Sena Nur Çelik Kanat İstanbul
 Zafer Sırakaya İstanbul
 Oğuz Üçüncü İstanbul
 Ceyda Bölünmez Çankırı İzmir
 Ziya Altunyaldız Konya

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Bilal Bilici Adana
 Talih Özcan Düzce
 Utku Çakırözer Eskişehir
 Mehmet Güzelmansur Hatay
 Yunus Emre İstanbul
 Oğuz Kaan Salıcı İstanbul
 Namık Tan İstanbul

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Ceylan Akça Cupolo Diyarbakır
 Serhan Eren Diyarbakır
 Berdan Öztürk Diyarbakır

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Kamil Aydın Erzurum
 İsmail Özdemir Kayseri

İYİ Parti (1)

Metin Ergun Muğla

YENİ YOL Partisi (1)

Hasan Karal İstanbul

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 Diğer listeyi okutuyorum:

Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (17)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (8)

Serkan Bayram İstanbul
 Yahya Çelik İstanbul
 Osman Sağlam Karaman

Veysel Tipioğlu Kocaeli
 Cemil Yaman Kocaeli
 Hasan Ekici Konya
 Tamer Akkal Manisa
 Murat Kaya Sakarya

Cumhuriyet Halk Partisi (4)

Hasan Öztürkmen Gaziantep
 Yüksel Mansur Kılınç İstanbul
 İsmail Atakan Ünver Karaman
 Süreyya Öneş Derici Muğla

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (2)

Hüseyin Olan Bitlis
 Sümeyye Boz Çakı Muş

Milliyetçi Hareket Partisi (1)

Tamer Osmanağaoğlu İzmir

İYİ Parti (1)

Hüsmen Kırkpınar İzmir

YENİ YOL Partisi (1)

Cem Avşar Tekirdağ

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 Diğer listeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Osman Gökçek Ankara
 Kemal Çelik Antalya
 Turan Bedirhanoğlu Bitlis
 Yusuf Ahlatcı Çorum
 Azmi Ekinci İstanbul
 İsmail Erdem İstanbul
 Süleyman Soylu İstanbul
 Mevlüt Kurt Kahramanmaraş
 Mehmet Şahin Kahramanmaraş
 Şaban Çopuroğlu Kayseri
 İhsan Koca Malatya
 Mehmet Faruk Pınarbaşı Şanlıurfa
 Arslan Tatar Şırnak

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Evrin Karakoz Aydın
Yaşar Tüzün Bilecik
Melih Meriç Gaziantep
Erdoğan Toprak İstanbul
Mehmet Salih Uzun İzmir
Ali Öztunç Kahramanmaraş
Murat Çan Samsun

Hakların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Ömer Faruk Hülakü Bingöl
Çiçek Otlı İstanbul
Kamuran Tanhan Mardin

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Ahmet Erbaş Kütahya
Mehmet Celal Fendoğlu Malatya

İYİ Parti (1)

Ömer Karakaş Aydın

YENİ YOL Partisi (1)

Birol Aydın İstanbul
BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Mustafa Alkayış Adıyaman
Atay Uslu Antalya
Mustafa Yavuz Bursa
Mehmet Sait Yaz Diyarbakır
Suat Pamukçu İstanbul
Adem Yıldırım İstanbul
Mahmut Atilla Kaya İzmir
Ahmet Gökhan Sarıçam Kırklareli
Ahmet Salih Dal Kilis
Radiye Sezer Katırcıoğlu Kocaeli
Derya Yanık Osmaniye
Harun Mertoğlu Rize
Meliha Akyol Yalova

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Gülizar Biçer Karaca Denizli
Mustafa Sezgin Tanrıkulu Diyarbakır
Kadri Enis Berberoğlu İstanbul
Rıfat Turuntay Nalbantoğlu İzmir
Mahmut Tanal Şanlıurfa
Sibel Suiçmez Trabzon

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Beritan Güneş Altın Mardin
Kamuran Tanhan Mardin
Nevroz Uysal Aslan Şırnak

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Musa Küçük Gümüşhane
Naci Şanlıtürk Ordu

İYİ Parti (1)

Yüksel Selçuk Türkoğlu Bursa

YENİ YOL Partisi (1)

İrfan Karatutlu Kahramanmaraş
BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Ruken Kilerci Ağrı
Tuba Vural Çokal Antalya
Ayhan Salman Bursa
Yusuf Ahlatcı Çorum
Suna Kepolu Ataman Diyarbakır
Fatma Öncü Erzurum
Nurettin Alan İstanbul
Seda Gören Bölük İstanbul
Şebnem Bursalı İzmir
Fatma Serap Ekmekci Kastamonu
Ayşe Böhürler Kayseri
Çiğdem Erdoğan Sakarya
Çiğdem Koncagül Tekirdağ

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Reşat Karagöz Amasya
 Aliye Timisi Ersever Ankara
 Gamze Taşcıer Ankara
 Aliye Coşar Antalya
 Türkan Elçi İstanbul
 Ayça Taşkent Sakarya

Halkların Eşit ve Demokrasi Partisi (3)

Adalet Kaya Diyarbakır
 Özgül Saki İstanbul
 Sümeyye Boz Çakı Muş

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Ayşe Sibel Ersoy Adana
 Pelin Yılık Çankırı

İYİ Parti (1)

Selcan Taşcı Tekirdağ

YENİ YOL Partisi (1)

Elif Esen İstanbul

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 Diğer listeyi okutuyorum:

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (35)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (16)

Hüseyin Özhan Adıyaman
 Mustafa Savaş Aydın
 İsmail Ok Balıkesir
 Ali Taylan Öztaylan Balıkesir
 Yüksel Coşkunyürek Bolu
 Fatma Aksal Edirne
 Süleyman Karaman Erzincan
 Bünyamin Bozgeyik Gaziantep
 Ali Temür Giresun
 Osman Zabun Isparta
 Durmuş Ali Keskinkılıç Karabük
 Dursun Ataş Kayseri
 Sayın Bayar Özsoy Kayseri
 Mehmet Demir Kütahya
 Ali Kıratlı Mersin
 Kayhan Türkmenoğlu Van

Cumhuriyet Halk Partisi (8)

Orhan Sümer Adana
İzzet Akbulut Burdur
Mehmet Tahtasız Çorum
Mustafa Sarıgül Erzincan
Ali Gökçek İstanbul
Özgür Karabat İstanbul
Mahir Polat İzmir
Deniz Yavuzylmaz Zonguldak

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Mehmet Zeki İrmez Şırnak
Mahmut Dindar Van
Gülderen Varlı Van

Milliyetçi Hareket Partisi (3)

Mevlüt Karakaya Ankara
Lütfi Kaşıkçı Hatay
İbrahim Ethem Sedef Yozgat

İYİ Parti (2)

Mehmet Akalın Edirne
Lütfullah Kayalar Yozgat

YENİ YOL Partisi (1)

Necmettin Çalışkan Hatay

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Zehranur Aydemir Ankara
Ercan Öztürk Düzce
Mehmet Emin Öz Erzurum
Ayşen Gürcan Eskişehir
Kemal Karahan Hatay
Mustafa Hulki Cevizoğlu İstanbul
Yücel Arzen Hacıoğulları İstanbul
Mehmet Akif Yılmaz Kocaeli
Latif Selvi Konya
İbrahim Ufuk Kaynak Ordu
Nazım Maviş Sinop
Rukiye Toy Sivas
Yılmaz Büyükdin Trabzon

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

İsmet Güneşhan Çanakkale
Elvan Işık Gezmiş Giresun
Hikmet Yalım Halıcı Isparta
Fethi Açıklık İstanbul
Suat Özçağdaş İstanbul
Ali Fazıl Kasap Kütahya
Mustafa Adıgüzel Ordu

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Yılmaz Hun Iğdır
Kezban Konukçu İstanbul
Perihan Koca Mersin

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Saffet Sancaklı Kocaeli
İlyas Topsakal Samsun

İYİ Parti (1)

Şenol Sunat Manisa

YENİ YOL Partisi (1)

Mehmet Karaman Samsun

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi**Üye Sayısı (27)**

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Mustafa Nedim Yamalı Ankara
İbrahim Ethem Taş Antalya
Feyzi Berdibek Bingöl
Refik Özen Bursa
Ayhan Salman Bursa
Mehmet Uğur Gökgöz Isparta
Mehmet Ali Çelebi İzmir
Hulusi Akar Kayseri
Mustafa Kaplan Kırıkkale
Abdullah Ağralı Konya
Ünal Karaman Konya
Muhammed Avcı Rize
Mehmet Ali Cevheri Şanlıurfa

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Uğur Bayraktutan Artvin
Özgür Ceylan Çanakkale
Aşkın Genç Kayseri
Metin İlhan Kırşehir
Seyit Torun Ordu
Tahsin Becan Yalova
Eylem Ertuğ Ertuğrul Zonguldak

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Mehmet Kamaç Diyarbakır
Onur Düşünmez Hakkâri
Vezir Çoşkun Parlak Hakkâri

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Zuhal Karakoç Dora Kahramanmaraş
Konur Alp Koçak Konya

İYİ Parti (1)

Adnan Şefik Çirkin Hatay

YENİ YOL Partisi (1)

Medeni Yılmaz İstanbul

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (31)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (15)

Resul Kurt Adıyaman
Hüseyin Altınsoy Aksaray
Orhan Yegin Ankara
Ahmet Kılıç Bursa
Nilgün Ök Denizli
Ejder Açıkkapı Elâzığ
Yaşar Kırkpınar İzmir
Necmettin Erkan Kırşehir
Orhan Erdem Konya
Seydi Gülsoy Osmaniye
Ertuğrul Kocacık Sakarya
Ersan Aksu Samsun
Mehmet Muş Samsun
İsmail Güneş Uşak
Süleyman Şahan Yozgat

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Cavit Arı Antalya
 Mustafa Erdem Antalya
 Rahmi Aşkın Türeli İzmir
 Cevdet Akay Karabük
 Veli Ağbaba Malatya
 Ahmet Vehbi Bakırlioğlu Manisa
 Tahsin Ocaklı Rize

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Heval Bozdağ Ağrı
 Hakkı Saruhan Oluç Antalya
 Gülcan Kaçmaz Sayyığıt Van

Milliyetçi ve Hareket Partisi (3)

İsmail Faruk Aksu İstanbul
 Mustafa Baki Ersoy Kayseri
 Mustafa Kalaycı Konya

İYİ Parti (2)

Ayyüce Türkeş Taş Adana
 Erhan Usta Samsun

YENİ YOL Partisi (1)

Sadullah Kısacık Adana

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 Diğer listeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Hasan Arslan Afyonkarahisar
 Vedat Bilgin Ankara
 Tuba Vural Çokal Antalya
 Orhan Ateş Bayburt
 Zeki Korkutata Bingöl
 Erol Keleş Elâzığ
 Ümmügülşen Öztürk İstanbul
 Sevan Sıvacıoğlu İstanbul
 Tuba Köksal Kahramanmaraş
 Sadettin Hülâgü Kocaeli
 İsmail Çağlar Bayırcı Kütahya
 Hakan Aksu Sivas
 Cüneyt Aldemir Tokat

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Aylin Yaman Ankara
Serkan Sarı Balıkesir
Kayıhan Pala Bursa
Gamze Akkuş İlgezdi İstanbul
Mühip Kanko Kocaeli
Selma Aliye Kavaf Manisa
Ali Karaoba Uşak

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Hüseyin Olan Bitlis
Sevilay Çelenk Özen Diyarbakır
Ömer Faruk Gergerlioğlu Kocaeli

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Fevzi Zırrıhoğlu Bursa
Pelin Yılık Çankırı

İYİ Parti (1)

Ahmet Eşref Fakıbbaba Ankara

YENİ YOL Partisi (1)

Sema Silkin Ün Denizli

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi
Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Faruk Aytek Adana
Yusuf Ziya Aldatmaz Bartın
Mustafa Varank Bursa
Şahin Tin Denizli
İdris Nebi Hatipoğlu Eskişehir
İrfan Çelikaslan Gaziantep
Mehmet Eyup Özkeçeci Gaziantep
Bayram Şenocak İstanbul
Adem Çalkın Kars
Mustafa Hakan Özer Konya
Cevahir Uzkurt Niğde
Abdulkadir Akgül Yozgat
Ahmet Çolakoğlu Zonguldak

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Türker Ateş Bolu
 Şeref Arpacı Denizli
 Ednan Arslan İzmir
 Seda Kâya Ösen İzmir
 Ümit Özlale İzmir
 Nail Çiler Kocaeli
 Talat Dinçer Mersin

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Öznur Bartin Hakkâri
 Celal Fırat İstanbul
 Ömer Öcalan Şanlıurfa

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Abdurrahman Başkan Antalya
 İzzet Ulvi Yönter İstanbul

İYİ Parti (1)

Rıdvan Uz Çanakkale

YENİ YOL Partisi (1)

Mesut Doğan Ankara

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 Diğer listeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (27)

Adı-Soyadı Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Abdullah Doğru Adana
 Ruken Kilerci Ağrı
 Hasan Çilez Amasya
 Adem Korkmaz Burdur
 Vahit Kirişçi Kahramanmaraş
 Mehmet Baykan Konya
 Muhammed Adak Mardin
 Faruk Kılıç Mardin
 Yakup Otgöz Muğla
 Süleyman Özgün Nevşehir
 Lütfi Bayraktar Sakarya
 Hikmet Başak Şanlıurfa
 Mestan Özcan Tekirdağ

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Ayhan Barut Adana
Orhan Sarıbal Bursa
Bekir Başevirgen Manisa
Hasan Ufuk Çakır Mersin
Ömer Fethi Gürer Niğde
Barış Karadeniz Sinop
İlhami Özcan Aygun Tekirdağ

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (3)

Nejla Demir Ağrı
Ferit Şenyaşar Şanlıurfa
Sinan Çiftiyürek Van

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Muharrem Varlı Adana
Hilmi Durgun Antalya

İYİ Parti (1)

Burhanettin Kocamaz Mersin

YENİ YOL Partisi (1)

Şerafettin Kılıç Antalya

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece komisyon üyeliklerinin seçimleri tamamlanmıştır.

Seçilen milletvekillerinin görev süresi 14 Haziran 2025 tarihi itibarıyla başlayacaktır.

Bütün komisyon üyelerini tebrik ediyorum, görevlerinde başarılar diliyorum

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) DUYURULAR**

1.- Başkanlıkça, komisyonların başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimlerini yapmak üzere toplanacakları gün, saat ve yere ilişkin duyurusu

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, komisyonların toplanarak İç Tüzük'ün 24'üncü maddesine göre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtiplerini seçmeleri gerekmektedir.

Seçimlerin yer ve zamanına ilişkin listeyi okutuyorum:

17 Haziran 2025 Salı saat 14.45'te Adalet Komisyonu, Halkla İlişkiler Binası alt zemin 1 numaralı salon; Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, 4'üncü kat 9 numaralı salon; Çevre Komisyonu, 3'üncü kat 6 numaralı salon; Dijital Mecralar Komisyonu, 4'üncü kat 7 numaralı salon; İçişleri Komisyonu, 3'üncü kat 5 numaralı salon; İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, 4'üncü kat 8 numaralı salon; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu, 1'inci kat 4 numaralı salon; Millî Savunma Komisyonu, 1'inci kat 3 numaralı salon; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, alt zemin 2 numaralı salon; Plan ve Bütçe Komisyonu, Ana Bina 1'inci kat D-121 numaralı salon; 17 Haziran 2025 Salı saat 15.15'te ise Anayasa Komisyonu, Halkla İlişkiler Binası 1'inci kat 4 numaralı salon;

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, 3'üncü kat 5 numaralı salon; Dışişleri Komisyonu, 4'üncü kat 9 numaralı salon; Dilekçe Komisyonu, 4'üncü kat 7 numaralı salon; Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu, 4'üncü kat 8 numaralı salon; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, 3'üncü kat 6 numaralı salon; Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, 1'inci kat 3 numaralı salon; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, alt zemin 2 numaralı salon; Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu, alt zemin 1 numaralı salon.

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Muhammed ADAK (Mardin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 212 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince, teklifin tümü üzerindeki siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Teklifin tümü üzerinde YENİ YOL Grubu adına ilk konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 212 sıra sayılı torba Kanun Teklifi'nin geneli hakkında konuşacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, öncelikle KRT çalışanlarından başlamak istiyorum. Bir televizyon var ve bu televizyonda çalışanlar var, üç aydır maaşlarını alamıyorlar. O nedenle, burada bununla ilgili olarak patrona sesleniyoruz veya sahiplerine sesleniyoruz: Bu mağduriyetin giderilmesi lazım; insanlar evlerine ekmek götürcekler, aş götürcekler ve üç aydır da bu kişiler çeşitli şekilde kendilerini göstermeye... “Maaşlarımızı alamıyoruz.” diyorlar. Bununla ilgili olarak da Türkiye'deki bütün kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyorum.

² 212 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bir diğer taraftan, kamu işçileri var, biliyorsunuz, 660 bin kişi. Bunlar da dört aydır bir sözleşme bekliyorlar. Sendikalar kendi aralarında anlaşamıyorlar ve sonradan da sendikaları saraydan, Külliyyeden birileri arayarak “Aman ha!” diyor. Burada kamu işçilerinin hakları, hukuku korunmuyor; bir noktada birilerinin hakkı ve hukuku korunuyor ve bunun sonucunda da mağduriyetler devam ediyor. Bir an önce bu mağduriyetlerin giderilmesi lazım diye sesleniyoruz.

Bir diğer televizyon Halk TV. Şimdi Türkiye’de televizyonlar var. Bugün Türkiye’deki medyanın, görüntülü medyanın yüzde 90’ı iktidarı destekliyormuş son yapılan istatistiklere göre, yazılı medyanın yüzde 94’ü de iktidarı destekliyor. Ne kalıyor? Yüzde 10 kalıyor. Yüzde 10’u objektif yayıncılık yapmaya çalışıyor veyahut da burada tarafsız yayıncılık yapmaya çalışıyor veyahut da daha doğrusu iktidarı desteklemiyor diyelim. Bunlarla ilgili olarak da çeşitli operasyonlar yapılıyor, siyasi mühendislikler yapılıyor. Şimdi, buranın sahibi var, Cafer Mahiroğlu. Kendisini çok eski, yıllardan beri tanırım. Bu işlere de tevessül edecek birisi değil. Bir şahıs, cezaevinden çıkmak için rüşvet veriyormuş birilerine ve bu şahıs da demiş ki: “İhaleye fesat karıştıranlardan birisi de bu şahıstır.” Bununla ilgili olarak da tabii, yakalama kararı çıkarılmış. Yakalama kararıyla beraber de şahıs yurt dışında... Acaba burada, yine aynı şekilde, bir televizyonun, bir yayının susturulması mı amaçlanıyor diye düşünüyoruz ister istemez. Eğer iktidar, bunu düşünüyorsa bilsin ki bu siyasi mühendisliklerle uğraşmasın, siyasi mühendisliklerle uğraşacağına Türkiye’deki işsizlikle uğraşsın, işsizleri iş sahibi yapmak için yatırımları nasıl getirebiliriz Türkiye’ye, yabancı yatırımı nasıl getiririz, Türkiye’deki yatırımcıları da Türkiye’de nasıl muhafaza edebiliriz; özellikle tekstil işçilerini yurt dışına, Mısır’a nasıl göndermeyiz diye kafa yormaları gerekir çünkü üreten bir Türkiye olmamız gerekiyor ama maalesef bunu da yapmıyorlar. O nedenle, ben buradan diyorum ki: Bu operasyonlara karşı yargıyı da uyarıyoruz. Yargı, bazı konularda maalesef durumdan vazife çıkaran bir hâle gelmiş durumdadır.

Bir diğer konu, Türkiye’de özellikle son zamanlarda bir don felaketi yaşadık biliyorsunuz, 65 şehrimizde yaşandı. Manisa bundan en fazla etkilenen şehirlerden bir tanesi. Bademlerimiz yok ve burada aynı zamanda bizim kayısımız yok, kalmadı kayısımız, üzümümüz yok. Bunlarla ilgili olarak TARSİM’in devreye girmesi gerekiyordu. TARSİM Genel Müdürüyle görüştüğüm zaman demişti ki: “Birinci tespitleri yaptık, ikinci tespitleri yapacağız ve bunların mağduriyetlerini gidereceğiz.” Bugün kayısıyla ve bademle ilgili ödemeler yapılırken bu da yarım bırakıldı arkadaşlar, yarısı verildi, yarısı verilmedi ve yeniden Tarım ve Orman Bakanına sesleniyorum, Hazine ve Maliye Bakanına sesleniyorum, TARSİM Genel Müdürüne sesleniyorum: Bu şahıslar sigortalarını yaptırmışlar, bunların tespitleri yapılmış. Niye bunların sigorta parasının yarısı ödendi de diğer yarısı ödenmedi diyerek de buradan sormadan edemiyorum.

Değerli milletvekilleri, bir diğer husus ise Türkiye’de yargının durumudur. Yargı belediyelerde operasyonlar yapıyor biliyorsunuz. Bu belediyelerde Türkiye’nin bir temiz eller operasyonuna ihtiyacı var mı? Var. Burada iki yıldır milletvekiliyiz, iki yıldır söylüyorum ben burada; Türkiye’nin bir Antonio Di Pietro’ya ihtiyacı var yani bir savcıya ihtiyacı var diye sesleniyorum ama o savcının arkasında da Hükümetin olması gerekir diyorum ama bakıyoruz şimdi, burada bir çifte standartla karşı karşıyayız. Yargıçlar veya bazı yargı organları bazı yerlerde operasyonlar yapıyorlar, yapsınlar ama bunları şeffaflar yapsınlar. Operasyon yaparken bunların hepsini Türkiye’de hukuk devletine yakışır tarzda yapsınlar ve dünyanın gözünün Türkiye’nin üzerinde olduğunu görsünler.

Bakın, burada daha önce de söyledim, kayyum atamaları vardı biliyorsunuz, 12 parti oturduk ve “Gelin, bu kayyum atamalarını ortadan kaldıralım, bu Türkiye’nin bir ayıbıdır.” dedik ama kimse

dinlemedi ve ardından da şimdi siz “Türkiye bir hukuk devletidir, Türkiye demokratik bir devlettir.” diye de sesleniyorsunuz. Bakıyoruz, Türkiye’de bazı belediyelerde operasyonlar yapılmadı. Mesela, 8 belediye başkanına niye zamanında operasyon yapılmadı? 17-25 Aralıkta bu 3 bakana niye operasyon yapılmadı? Bazı milletvekillerine, bazı danışmanlara hatta bazı bakanlara ve kendileri kocasının şirketinden dezenfektan alanlara niye operasyon yapılmadı? Sedat Peker konuşurken “Aman canım, bir suç örgütünün lideri ve onun söylediklerine itibar edilmez.” diyordunuz. O da diyordu ki: “Beni yalanlamayın, yalanlarsanız gereğini yaparım.” Birkaç kişi yalanladı, o da gereğini yapmıştı ama savcılar orada gereğini yapmadı. Eğer savcılar, eğer Hükûmet, eğer Adalet Bakanı o söylenenlere karşı “Hemen gereğini yapın.” deseydiler yani “Resen soruşturmalar açın.” deseydiler bugün Türkiye’deki yapılan operasyonlara da kimse sesini çıkarmazdı. O günkü yargıçlar herkese gözünü açtı ve gereğini yaptırmadı. Yani Türkiye’de yolsuzluk yapanlara, Türkiye’de hırsızlık yapanlara, Türkiye’de rüşvet alanlara, irtikapta bulunanlara, iltimas geçenlere gereğini yaptı, şimdi de gereğini yapıyor diyebilirdik ama ister istemez kafamızda istifhamlar oluşuyor. Bu istifhamlar sonucunda da “acaba” sorularını soruyoruz ve diyoruz ki bunlara bir işlem yapmayan yargı, bunlara karşı gözünü kapatan bir hükûmet, bunlara karşı gözünü kapatan bir Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı niye burada işlemler yapmaya başladı; Reza Zarrab’a niye işlem yapmadı, Sezgin Baran Korkmaz’a niye işlemler yapmadı, öbür tarafta Halk Bankası davasıyla ilgili olarak, ayakkabı kutularıyla ilgili olarak o paralarla ilgili niye işlemler yapılmadı? Niye? Çünkü aman efendim, benim partimden olur bunlar, bana zarar verir. Versinler efendim, partiye zarar versinler; ne olur partiye zarar verirse? Türkiye’ye zarar veriyorsunuz. Partimize zarar vermesin diyerek Türkiye’deki vatandaşları fakirleştiriyorsunuz, Türkiye’deki yargıyı çok rahat bir şekilde çifte standartlı davranmaya davet ediyorsunuz, bunun sonucunda da ağır bedeller ödüyoruz.

Bir diğer hususa gelince değerli milletvekillerim, Manisa’yla ilgili birkaç konuya temas edeceğim. Manisa’da 3 dönem iktidar partisinden milletvekilliği yaparken Manisa’da bazı projeler yarım kalmıştı; bir tanesi Akhisar-Gördes, Gördes-Demirci, Demirci-Selendi, Selendi-Simav yoluydu. Burası çok önemliydi; dünyanın en önemli halılarının yapıldığı, dünyanın en önemli kirazlarının yetiştirildiği, hünnaplarının yetiştirildiği, ayvalarının yetiştirildiği bir merkez orası, zeytin ve zeytinyağında da merkez olmaya başlamıştı. Yola ihtiyacımız var. Medeniyet nedir? Yoldur, sudur ve aynı zamanda elektriktir. Elektriginiz var, suyunuz var; peki yolunuz yoksa? O zaman buraya medeniyet gelmemiş demektir, ürettiklerinizi satamazsınız. O yollar Manisa’ya çok uzak olan yollar. Peki, o gün ihale yaptırmıştık biz, ben orayı yatırıma aldırıştım ama aradan tam altı yıl geçti, hâlâ o yollar yapılacak. Geçen seneki bütçe görüşmelerinde Bakana hatırlatmıştım; hemen oralara kepçeler gitti, araçlar gitti, arazözler gitti, çalışmaya başladılar ve ardından yine yarım bırakılmıştı. Yine gittim, oralarda videolar çekirdim ve “Sayın Bakan, yarım kaldı.” demiştim. Yarım kalan işi tamamlamayadınız, bu işi, ta 2022 yılında tamamlayacaktınız. Bugün 2025; 2026’ya doğru gidiyoruz, yine tamamlamayadınız.

Diğer bir husus, hızlı tren meselesi. Ankara-İzmir hızlı treninin yapılması gerekiyordu. Yapabildiniz mi? Bu da 2021 yılında bitecekti, 2023’te bitecekti, 2025’te bitecekti. Sayın Bakan geçen sene konuşuyordu, dedi ki burada yine aynı şekilde... İki senedir biz burada bütçeyi görüşüyoruz, bu seneki bütçede de hatırlattım; şimdi de 2028’e çıkarmışlar. Herhâlde öyle tahmin ediyorum, 2030’da ancak tamamlayabilecekler; böyle bir ekonomik krizle, Türkiye’de enflasyonun çok yüksek rakamlarda olduğu bir yerde bunu yapamayacaksınız.

Bir de Veysel Eroğlu Bey vardı, burada Orman ve Su İşleri Bakanıydı ve kendisi bin günde bin gölet yapacaktı; bin günde bin gölet. Manisa’nın nasibine ne düşmüştü? 48 gölet düşmüştü. Bu 48

gölet tamamlandı mı? Bu 48 göletten 8 tanesi tamamlandı, hani bin gün? Ne bin günü kardeşim? Bu ne zaman söylendi? 2015'te söylendi. 2015- 2025, on sene geçmiş; 2'nci bin gün, hemen hemen 3'üncü bin gün ve bunun sonucunda hâlâ daha Manisa'nın suya ihtiyacı var. Manisa bir noktada İzmir'in de su ihtiyacının yüzde 40'ını karşılıyor; barajlarımız yetmiyor bizim, gerek Gördes Barajı'mız, gerekse de Ahmetli Kelebek Barajı'mız, Akhisar Gürdük Barajı'mız, bunlar ve Soma'daki barajımız yetmiyor; yetmediği gibi de göletlerle biz burayı sulamaya çalışıyoruz. Biz tarım ülkesiyiz, sanayi ülkesi olduğumuz kadar da tarım ülkesiyiz, turizm ülkesiyiz, inanç turizminin merkezimiz biz. İncil'de geçen 7 kilisenin 3 tanesi Manisa'da; Thyateira, Tartaria Akhisar'da; Philadelphia Alaşehir'de -Amerika'daki Philadelphia ismini bizden almıştır- Sart Artemis Tapınağı'nın olduğu yer de Hristiyanlar için çok önemlidir ama bu kadar özellikleri olan bir şehirde, bakıyorsunuz, su ihtiyacımız var; bunu gidermeniz gerekiyordu, yapamadınız ve yarım bıraktınız. 2 tane barajı tamamlayacaksınız, Ahmetli Kelebek Barajı ile Akhisar'daki Gürdük Barajı'nı tamamlayacaksınız, bunu da tamamlayamadınız? Niye tamamlayamadınız? Çünkü ekonomik kriz var Türkiye'de çünkü Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir bütçemiz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bunun sonucunda da bakıyoruz... Yine, aynı şekilde, Manisa'ya bir proje geliştirmiştik; Manisa'da endüstri meslek liselerini dışarı alalım demiştik, imam hatip de dâhil olmak üzere bir lise kampüsü oluşturalım, bu liselerin olduğu yerlere de ilkokulları yapalım, otoparklar yapalım, Manisa'nın otopark ihtiyacını, araba sıkışıklığını bu şekilde giderelim dedik ve Hamalınkırı'nın olduğu yer, 300 dönüm arazi hâlâ daha bu yatırımı bekliyor.

İkinci yatırım da Gazi Mustafa Kemal Atatürk zamanında yapılmış olan ruh ve sinir hastalıkları hastanesi var. Bu hastane artık çok eskidi, 1925 yılında yapıldı, astarı yüzünü geçiyor tamir yapa yapa, restore ede ede; bunda da yine aynı şekilde, Manisa'nın dışında Kayapınar'a 360 dönümlük arazi tahsis etmiş, yüksek gerilim hatlarını dışarı aldırmiştık. Şimdi, niye burası yapılmadı diye baktığımız zaman da yine aynı şekilde, Manisa'nın trafik problemini halletmeyecek ve de burayla ilgili olarak da... Yine, aynı şekilde, Ege Bölgesi'nin tamamına, psikolojik hastalara veyahut da psikiyatri hastalarına hitap edebilecek modern bir yeri yapalım dedik, bunu da yapamadınız. Yani, Manisa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu kanun teklifine torba yasa teklifi olduğu için de "hayır" oyu vereceğiz. Milletvekili olduğumuz günden beri torba yasa şeklinde getirdiğiniz bu tür 10-15 tane bakanlığı ilgilendiren, 7 tane bakanlığı ilgilendiren bir yasa teklifine biz de "ret" oyu vereceğiz diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Dinçer, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü. Türkiye'de 500 bini MESEM kapsamında olmak üzere 1,3 milyon çocuk çalışmak zorunda bırakılıyor. Kayıt dışı çalışanlarla birlikte bu sayı 3,5 milyonu buluyor. Çalışma yaşı 4'e kadar düştü. Son on iki yılda 770 çocuk iş cinayetlerinde hayatını

kaybetti. Bu ülkenin çocukları okulda olması gerekirken sanayi atölyelerinde çalıştırılıyor. Elleriinde oyuncak, kalem olması gerekirken çekiç, tornavida tutuyorlar. AKP iktidarı ne yapıyor? MESEM gibi projelerle çocuk emeğinin sömürülmesini âdeta teşvik ediyor. Bu bir sosyal yara değil açık bir çocuk hakkı ihlalidir. Biz çocuk işçiliğini teşvik eden değil ortadan kaldıran bir düzen için mücadeleye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Kaya, buyurun.

41.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesi için taleplerine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Kumluca ilçemizin Adrasan Mahallesi'nde yaklaşık 150 tur teknesi ve çok sayıda balıkçı teknesi faaliyet göstermektedir. Ancak bölgede ciddi bir deniz ulaşımı altyapı eksikliği vardır. Turistler dalgalı denizde kaygan taşlar üzerinden teknelere binmeye çalışmakta, can ve mal güvenliği riski oluşmaktadır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından Adrasan Mahallesi'nde tonozlarla sabitlenmiş bir yüzer iskele yapılmasını talep ediyoruz.

Kumluca ilçemizin birçok noktasında başta Adrasan olmak üzere Turizm Bakanlığı tarafından geçen yıl birçok butik turizm işletmesine geçici turizm işletme belgesi verilmişti ancak bu yıl belgeler yenilenmediği için işletmeler faaliyetlerine devam edememektedir. Birçok işletme sahibi bu yatırımları krediyle finanse ettiği için ciddi bir kriz yaşamakta, bölge ekonomisi büyük zarar görmektedir. Turizm Bakanlığından imar sorunu çözülene kadar geçen yıl verilen geçici belgelerin bu yıl da verilmesini talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

42.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un bir yıl önce gerçekleştirdiği Çorum ziyaretindeki sözlerine ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, bir yıl önce Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy Hititlerin başkenti Çorum'a ziyarette bulundu. "Göbeklitepe tanıtımı tamam, artık sıra Hititlerin tanıtımına geldi." dedi. "Boğazkale, Hattuşa, Ortaköy, Şapinuva, Alacahöyük Eskiyaar, Kalehisar, Yazılıkaya, Örükaya ve Çorum turizmini kaldırmak için Çorum'u turizm rotasına dâhil edeceğiz. Çorum'un turizm potansiyelinin master planını yapacağız." dedi. Yalnız bir yıl geçti, Sayın Bakan hâlâ sözünde durmadı ve Çorum turizmi her geçen gün -yirmi üç yıldır- AKP iktidarında kan kaybediyor. Hattilerin ülkesi, Hititlerin başkenti, yedi bin beş yüz yıllık tarihimize sahip çıkalım.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)

BAŞKAN - Yeni Yol Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 212 sıra sayılı torba Kanun Teklifi'yle ilgili grubumuz adına görüşlerimi izah etmeden önce Türkiye'yi derin bir yasa boğan Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ferdi Zeyrek'e geçirmiş olduğu talihsiz kazadan sonra vefatı sebebiyle bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum. Cumhuriyet Halk

Partisi camiasına, ailesine ve bütün sevenlerine de başsağlığı diliyorum. Bu cenaze vesilesiyle, genelde geleneğimizde “Cenazenin arkasından kötü konuşulmaz.” denildiği için herkes hüsnüzanda bulunarak “Nasıl bilirdiniz?” sorusuna “İyi bilirdik.” diye cevap verilir. Bir de gerçekten kendisinin yaşamına ve yaptıklarına tanıklık edenler olarak gönülden “İyi bilirdik.” diye insanlar cevap verir. İşte, Ferdi Zeyrek’in cenazesinde yaşananlar aslında bir hüsnüzan ve geleneklerimizin gereği olarak bir “İyi bilirdik.”in ötesinde bir şahitlikti, gönülden bir “İyi bilirdik.”ti. Dolayısıyla Cenab-ı Allah her siyasetçiye, kamu görevi gören her kişiye arkasından gönülden bir “İyi bilirdik.” şahadetini nasip etsin diyerek bir kez daha Değerli Başkana Allah’tan rahmet diliyorum.

Bir diğer konu, bu teklife geçmeden önce, kayyum uygulamalarıyla bir kısım il ve ilçelere, biliyorsunuz, millî iradeye aykırı bir şekilde, Anayasa’ya aykırı bir şekilde kayyum atama uygulamalarıyla belediye başkanlıkları valiler ya da kaymakamlar eliyle yürütüldü. 19 Marttan bu yana -daha önce Esenyurt’ta başlayan- belediyelere dönük operasyonlar sebebiyle gözaltına alınan, daha sonra da tutuklanan belediye başkanlarına belediye meclislerince yapılan seçimler vesilesiyle... İstanbul’da şu an 9 belediyede başkanlar cezaevinde olduğu için kendi belediyelerini yönetemiyor, yerlerine 2’si kayyum, diğeri meclis içerisinde başkan vekilleriyle yönetiliyorlar.

Elbette Belediye Kanunu’nda bir belediye başkanı tutuklandığı zaman belediye meclisi içerisinde seçim yapılacağı hükme bağlanmış. Futbolda da öyledir zaten; herhangi bir sakatlık esnasında topu taca atmak gerekmez, kaleci yere düştüğü zaman gol pozisyonu olsa dahi topu bırakmak bir futbolcudan beklenen yasal bir şey veya kuralların koyduğu bir şey değildir ama futbolun bile kendi içerisinde bir centilmenliği vardır; o esnada topu bırakırsınız ya da taca atarsınız, bir gollük pozisyonun kesilmesine o şekilde sebep olsa bile bu centilmenliği ortaya koyarsınız. Dolayısıyla Belediye Kanunu’nda belediye meclisince belediye başkanı seçileceği yazılı olarak hüküm altına alınmış olmasına rağmen... Hani sizlerin de bir ara Cumhurbaşkanının ödül töreninde ayakta alkışladığınız fikir insanı ne diyordu? “Her yasal olan helal değildir.” diyordu ya, işte değerli AK PARTİ’li arkadaşlar, her yasal olan helal değildir. Dolayısıyla Belediye Kanunu’nda “Belediye meclis üyeleri kendi içerisinde bir başkan seçer.” düzenlemesine göre yasal olsa da bu şekilde kamuoyunda tartışmalı bir başkanlık seçiminde Meclis üyelerinin seçimiyle bir belediye başkanlığını almanız yasal olabilir ama emin olun, helal değildir, sizlerin de vicdanını sızlattırması lazım.

Bu vesileyle, bu belediye başkanlığı seçiminde gördüğüm iki manzarayı Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımızın ve kamuoyunun vicdanına sunuyorum. Bir tanesi: Koca reisi ne hâle düşürdünüz ey AK PARTİ’liler! Hani o sandıkları patlatırcasına seçilip daha sonra balkon konuşmasıyla milyonlarca insana hitap eden bir Cumhurbaşkanını ne hâle düşürdünüz biliyor musunuz? Bu şekilde yasal olan ama helal olmayan bir belediye seçiminden sonra il başkanınız tarafından bir odaya sıkıştırılmış kişilere kendi telefonuyla canlı yayımla “Tebrik ediyoruz.” neredeyse “Gazanız mübarek olsun” şeklinde hitap ettirdiniz ya bu Cumhurbaşkanına; hani o sandıkları devire devire millî iradeyle gelmiş ve göğsünü kabarta kabarta milyonlara seslenen bir Erdoğan’ı katakulliyile alınmış bir belediye başkanlığını kutlar hâle getirdiniz ya, size daha ne diyeyim ben! Koca reisi düşürdüğünüz hâli varın siz düşünün.

Bir diğer önemli hususta, bizim grubumuzun bir milletvekiliyle canlı yayında yaşanan bir hadise de üzdü beni. Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekili olan Adalet ve Kalkınma Partili bir milletvekili arkadaşımız zannediyor ki Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı gözaltında değil, tutuklanmış değil, kendi özgür iradesiyle AK PARTİ’ye geçmiş. Hadi geçtim siyasi transferlerin gayriahlakiliğini, o transferin meşruluğunu yani bir belediye başkanının tutuklandığını, bu tutuklanma üzerine kendi

belediye meclislerince yapılan bir seçimde belediye başkanlığı kazandıklarından bile bihaber bir şekilde sanki bu Mecliste milletvekilliği yapmıyormuş, Türkiye’de hiç siyasetle ilgilenmiyormuş gibi, sağır sultanın bile duyduğu bir olaydan bihaber bir şekilde “Canım, Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Hakan Bey AK PARTİ’ye geçmiş, tebrik etmek lazım. Demek ki muhafazakâr seçmenlerin olduğu bir ilçede AK PARTİ’de siyaset yapmayı daha doğru bulmuş, AK PARTİ’ye hoş geldiniz diyorum.” diyor. “AK PARTİ’ye hoş geldiniz.” dediği Belediye Başkanı içeride tutuklu, AK PARTİ’liler de onun tutukluluğunu alkışlıyor, yerine gelen yeni Belediye Başkanını tebrik için kuyruğa girmişler. Bizim değerli vekilimiz ulusal bir kanalda, ekranların önünde “AK PARTİ’ye hoş geldiniz.” diyor tutuklu Cumhuriyet Halk Partili arkadaş. Ya, bu kadar mı bihabersiniz bu ülkeden. Meclisin itibarı yerlerde diyorduk ama bu kadar da mı Meclisin itibarı yerlere düşürülür, bu kadar mı siyasi gündemden kopuk olursunuz, bu kadar mı ülke gerçeklerinden kopuk olursunuz diye ifade etmekten de kendimi alamıyorum.

Gelelim, konuşmamın son kısmında bu 212 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne. Nisan 2017’de referandumla Türkiye parlamenter sistemden “Türk tipi” diye adlandırılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçti. Anayasa’ya konulan geçici maddeyle altı ay içerisinde bu Türk tipi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin geçişe dair kanunları ve iç tüzükleri değişecekti. Sene olmuş 2025, üzerinden sekiz yıl geçmiş, biz hâlâ Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçen sistemle ilgili kanun hükmünde kararnamelerle iptal edilen düzenlemeleri geçiyoruz. Anayasa altı aylık geçiş süreci vermiş, sekiz yılda hâlâ başaramamış bir AK PARTİ Grubu olarak, bir de bayramdan önce bize diyorsunuz ki: “5 Haziran son gün; hadi gelin, bu kanunu yasalaştıralım.” Ya, bunun neresini savunalım, neresine destek verelim?

Bir diğer önemli husus: Anayasa Mahkemesinde, 2018’de bu dava açıldı, 2023 yani beş sene sonra iptal kararı verildi. 2018’den bu yana Türkiye Anayasa’ya aykırı bir şekilde yönetiliyor. Evet, Anayasa Türkiye Büyük Millet Meclisine bir geçiş için süre verdi ama bu, bugüne kadar yapılan uygulamaların Anayasa’ya aykırı olduğu gerçeğini ortadan kaldırmıyor.

Yine, faturasını son gün ödeyen vatandaşlar gibi her kanunu son gün getiriyorsunuz buraya. Kanun olsa neyse diyeceğim, Cumhurbaşkanı kararnamelerinin altına imzalar atıyorsunuz, daha sonra da “kanun” diye önümüze getiriyorsunuz. Örneğin rektör atamaları. Şimdi, Anayasa’nın 130’uncu maddesi diyor ki: “Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre; rektörler Cumhurbaşkanınca seçilir ve atanır.” “Kanunun belirlediği usuller...” Peki, siz 6’ncı maddede nasıl bir düzenleme getiriyorsunuz önümüze? “Devlet üniversitelerine rektör, Cumhurbaşkanınca atanır.” Ya, Anayasa zaten bunu söylüyor “Rektörleri kanunun belirlediği usullere göre Cumhurbaşkanı atar.” diyorsunuz. E, siz de kanunda Anayasa’yı kopyalyorsunuz, “Cumhurbaşkanları rektör atar.” diyorsunuz. Anayasa şunu diyor: “Rektör hangi şartlarda atanır? Nitelikleri nedir? Hangi şartlar aranır bir rektörde? Onun niteliklerini sen kanunda belirle, Cumhurbaşkanı ona göre atama yapsın.” Siz ise bu konuda sınırsız bir yetkiyi Cumhurbaşkanına veriyorsunuz, ondan sonra önümüze “kanun” diye getiriyorsunuz. Ya, bu ülkede sınıf başkanını bile seçmek demokrasinin başlangıcı iken siz koca koca öğretim üyelerini kendi rektörlerini atayamayacak bir duruma düşürüyorsunuz. Geçtim bunu, bilimsel özerklikten bahsediyorsunuz; nerede kaldı sizin siyasi atamalarla, eski milletvekillerini davulcuya ya da zurnacıya kaçmasın diye rektör olarak atamalarınızla bu üniversitelerin biz bilimsel özerkliklerini nasıl sağlayacağız? Kaç tane eski AK PARTİ’li milletvekilini “Aman ha! Bunu tekrar milletvekili seçtiremedik, bir şirkete yönetim kurulu üyesi de atayamadık, bir davulcuya ya da zurnacıya kaçmasın.” diye bunları rektör olarak atıyorsunuz elde tutmak için, makam dağıtmak için; böyle üniversite yönetilmez ki, böyle bilimsel özerklik olmaz ki. Dolayısıyla bu yönüyle de bu kanuna karşı çıkıyoruz.

Bir diğ er husus, “Yüce Divan yargılamalarında üç ay, üç ay içerisinde bitirilmese ikinci bir üç ayda kesin hükme bağlanır.” diyorsunuz. Yani “Herhangi bir Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bakan en geç altı ay içerisinde ya hüküm giysin ya da aklansın.” diyorsunuz ama değ erli arkadaşlar, bakın, HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş dokuz senedir yargılanıyor, kısa kararı bir sene önce okundu, bir senedir hâlâ gerekçeli kararını yazmayan bir mahkeme var. Adam müracaat edecek istinaf mahkemesine, ilk derece mahkemesinin kararının hukuka aykırı olduğ una dair itirazda bulunacak, gerekçeli karar yok ortada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun devam edin.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Şimdi, siz bir siyasi lideri dokuz sene cezaevinde tutacaksınız, vermiş olduğ unuz ilk derece mahkemesinin kararının bir yıldır gerekçesini yazmayacaksınız, ondan sonra da “Bakanların en geç altı ayda Yüce Divanda haklarındaki mahkeme hükmü bitirilsin.” diyeceksin. Dün, Ümit Özdağ'ın duruşması, yüz kırk yedi gündür tutuklu, cumhuriyet savcısı dosyadaki bütün deliller toplanmış diye esas hakkındaki mütalaasını veriyor, mütalaada üst sınır dört buçuk sene, siz hâlâ tutukluluğ un devamına karar veriyorsunuz. Ya, Allah aşkına, tutukluluk bir ceza değ il ki, tedbir. Niye adamı hâlâ tutuklu olarak yargılıyorsunuz? Bırakın, dışarıda istinaf, Yargıtay süreçleri tamamlansın, cezasını çekecekse de hüküm kesinleştikten sonra cezasını çeksin. Siz, siyasi bir şantaj olarak artık siyasi liderleri içeride tutarken “Bakanları, gelin, altı ay içerisinde ya aklayalım ya cezalandıralım.” diyorsunuz. Sadece kendiniz için adalet istemeyin, herkes için adalet isteyin çünkü o adalet bir gün gelecek en çok da size lazım olacak diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değ erli milletvekilleri; 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, hem milletimizin hem milletvekillerimizin ve Meclis çalışanlarının Kurban Bayramı'nı kutluyorum. Ayrıca, talihsiz bir kaza sonucu hayatını kaybeden Ferdi Zeyrek Başkana da Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum; sevenlerine, ailesine, Cumhuriyet Halk Partisi camiasına da başsağlığı diliyorum.

Şimdi, aynı mahiyette, aslında dördüncü torba kanunu görüşüyoruz. Konu neydi? Daha öncekilerde anlattık, çok üzerinde durmayacağım. Konu, Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçerken bir yetki kanununa dayalı olarak birtakım düzenlemeler yapıldı, kanun hükmünde kararnameyle Hükümet tarafından düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemelerin birçoğ u Anayasa'ya aykırıydı, Anayasa'ya aykırı olduğ u için de bunlar çok gecikmeli de olsa iş te iptal edildi ve bu iptal sonrasında birtakım kanuni düzenlemeler yapılıyor. Çok net bir şekilde söyleyeyim, daha önce bunun örneklerini de verdik, hâlen yapılan kanuni düzenlemelerin yine birçoğ u Anayasa'ya aykırı. Hükümet bilerek aslında Anayasa'ya aykırı uygulamalar yapıyor. Burada da tabii, hukuk, bu iktidar açısından, Sayın Erdoğan ve kabinesi açısından önemli olmadığı için “Yani nasıl olsa bunlar da iptal edilir ama bu şekilde bir beş-altı yıl kazanırız.” gibi bir mantıkla bu ülke yönetiliyor.

Özetle şunu söyleyeceğim: Yani sekiz yıl geçmiş üzerinden, yeni sisteme geçilmiş, hâlâ düzenlemeler bitirilememiş, lafzi düzenlemeler -zaten yeni sistemin ruhuna yönelik düzenleme yapılmadı da- dahi bitirilmemiş ve bu sekiz yıl içerisinde Anayasa'ya aykırı bir şekilde ülke yönetiliyor.

Şimdi, kanun teklifinin maddelerine veya geneline geçmeden önce birkaç sıcak konuyla ilgili değerlendirmelerde bulunmak istiyorum. Bunlardan bir tanesi bu trafik cezaları meselesi. Bu Kurban Bayramı sürecinde de gördük ki hakikaten bu trafik cezaları millete, zaten fakirleşen yoksul halka tamamen bir zulüm hâline geldi. Şimdi, tabii, biz elbette trafik güvenliği açısından trafik denetimlerinin olması gerektiğine inanıyoruz; trafik kurallarını ihlal eden kişilerin cezalandırılması lazım, caydırılması lazım ancak burada bir kısım yapısal sorunlar var. Bir defa, bu hız limitleri meselesi önemli, çok sık değişiyor değerli arkadaşlar. Bir bakıyorsunuz 90, hemen 70, sonra 50'ye düşüyor; 70'e çıkıyor, 50'ye yani 200-300 metre arayla bazı yerlerde bu hız limitleri düşüyor; tabii, sürücüler buna uymakta zorlanıyorlar ve buradan da ciddi cezalar yiyorlar. Şimdi, bunların ne olması lazım? Bir defa bu kadar sık olmaması lazım, burada hız limitlerinin gereksiz düşürülmesinin veya hız limitleri ayarlamalarının mutlaka gözden geçirilmesi lazım. Bu, Emniyetin görevine mi girer, Karayollarının görevine mi girer; kimin görevine giriyorsa Hükûmetin bu konunun üzerine bir defa eğilmesi lazım; bu birincisi.

İkincisi: Bu hız limitlerinde, sınırlı olarak konulan hız limitlerinde de önceden uyarı yapılması lazım; bütün dünyada uygulama bu şekildedir, önceden uyarır sizi "Hız limiti düşürülecektir." diye. Bizde bir uyarı yok, tamamen bir tuzak mantığıyla hareket ediliyor. Mesela, böyle yokuş aşağı bir ortamda, arabanın kendiliğinden hızlandığı bir ortamda -hemen radar da orada- hız limiti 50'ye düşmüş, insanlar bir anda 100'den 50'ye düşmek durumunda kalıyor; böyle bir şey olamaz yani burada amacın trafik güvenliği olmadığı, amacın insanlara işlem yapmak, ceza kesmek olduğu çok net bir şekilde görülüyor. Burada devlet âdetâ tuzak kuruyor, oysa devlet vatandaşına tuzak kurmaz. Bu ani hız düşüşleri meselesi, diğer taraftan da riskleri barındırıyor yani insanlara ceza veriyor da bir de riskleri barındırıyor. Niye? Mesela, küçük otomobil hız limitine uymak için aniden hızını düşürüyor çünkü aniden karşısında 70-50-30 levhası çıkıyor ama arkasındaki tır, kamyon, otobüs aynı şekilde bunlar duramıyor ve kazaların olduğunu, bu şekilde kazaların olduğunu görüyoruz. Yaya geçitleri var yollar üzerinde; ana yollarda, il yollarında yaya geçitleri var. Ondan dolayı hız düşürülüyor fakat yaya geçidinin karşısında geçit yok yani refüj, dolayısıyla demir levhalarla oralar kapatılmış durumda, böyle saçma sapan işlerle karşı karşıyayız. Dolayısıyla bu trafik cezalarını bir zulüm olmaktan çıkarmak lazım, mobil radar uygulamasının da tekrar gözden geçirilmesi gerekiyor.

Şimdi rakamlarla sizleri boğmak istemiyorum ancak -yani bütçedeki rakamları da aldım, trafik cezaları rakamlarını- buradan baktığımızda son yıllarda hakikaten trafik cezalarında aşırı bir artış var yani bu konu vatandaşın, zaten sıkıntıda olan vatandaşın daha fazla sıkıntıya girmesi demektir.

Diğer bir konu -şimdi, temmuz ayı geliyor biliyorsunuz- en düşük emekli maaşı. En düşük emekli maaşının artırılması gerekiyor. Eğer en düşük emekli maaşında herhangi bir düzenleme yapılmazsa -bunun için bir kanunun çıkması gerekiyor- haziran ayı enflasyonu da belli olacak, olduktan sonra artışlar netleşecek ama her hâlûkârda 2,5 milyon emekli temmuzda hiçbir artış alamayacak, kritik olan konu bu, hiçbir artış alamayacak. Dolayısıyla, bunun bugünden düzenlenmesi gerekir.

Biz şimdi İYİ Parti Grubu olarak size bir çağrıda bulunuyoruz; gelin, hep beraber bu torba kanuna bir madde koyalım, 14.469 lira olan en düşük emekli maaşını şimdiden düzgün bir rakama getirelim. Bunun yapılmaması durumunda -dediğim gibi- 2,5 milyon emeklinin, zaten açık sınırının 10-12 bin

lira altında maaş alan emeklilerin hiçbir zam alamayacağı bir durumu yaşayacağız; bunu elbette kabul etmek mümkün değil.

Diğer bir konu asgari ücret meselesi. Asgari ücretin mutlak surette güncellenmesi lazım. Yani bir defa yılbaşında zaten asgari ücret beklentilerin çok çok altında tespit edildi, 22.104 lira olarak tespit edilmişti. Bunun şu anda, mayıs ayı itibarıyla TÜRK-İŞ'in açlık sınırına göre 3 bin lira; efendim, BİRLEŞİK KAMU-İŞ'in açlık sınırına göre 4.350 lira altında asgari ücret. Eğer burada bir güncelleme yapılmazsa yıl sonunda bu aradaki fark 8 bin lirayı geçecek değerli arkadaşlar, bunun kabul edilmesi mümkün değil; bunun gerekçeleri var. Bir: Zaten başlangıçta düşük tespit edildi. İki: Yüzde 21, 2025 enflasyon tahminine göre bu artışlar yapılmıştı. Şu anda, Hükümet de Mehmet Şimşek de Merkez Bankası Başkanı da o bandın üst limiti olan yüzde 29'a işaret ediyor yani yıl sonu enflasyonu nereden baksanız yüzde 29-30 olacak. 21'e göre bir artış veriyorsunuz, dolayısıyla bir güncelleme ihtiyacı net bir şekilde ortadadır. Bunların yapılmaması durumunda bu mağduriyet daha da fazla artacaktır. Efendim, işte "Asgari ücreti artırırsak bu enflasyon yapar." Arkadaşlar, Türkiye verileri bunu desteklemiyor. Bakın, 2015 yılında enflasyon yüzde 8,8'miş. 2016 yılı başında asgari ücrete yüzde 30 artış yapıyor fakat 2016 yılında enflasyon artmak yerine -normalde fırlaması lazım bu arkadaşların iddialarına göre- yüzde 8,5'a düşüyor ve benzer örnek 2018'de yaşanmış. Enflasyon yüzde 20,3; net asgari ücret 2009 yılı başında yüzde 26,1 artırılıyor ama enflasyon artmak yerine yüzde 20,3'ten 11,8'e düşüyor. Dolayısıyla enflasyonun tek açıklayıcısı sanki asgari ücretmiş gibi davranmak ve bunun üzerinden "Biz asgari ücreti artırırsak her şeyin fiyatı artar." gibi bir mantıkla buna karşı çıkmak son derece yanlış, hiçbir Türkiye verisi bunu desteklemiyor; bunu da belirtmek gerekiyor.

Şimdi, burada, bu kanunda, 2'nci maddesinde kumarla, daha doğrusu Spor Toto'yla ilgili bir madde var. Burada devletin yapması gereken, Spor Toto Başkanlığının yapması gereken denetim ve sistem kurma yetkisi özel sektöre devrediliyor. Bir defa bunu kabul etmek mümkün değil. Biz çok net bir şekilde Spor Toto Başkanına Plan ve Bütçe Komisyonunda şunu sorduk -biliyorsunuz, Millî Piyango İdaresi özelleştirildi, şimdi, işleticisi özel sektör- "Peki, denetimi yapan firma aynı gruba ait firma mı?" dedik. "Efendim, aynı firma değil." diyor. Bakın, ısrarla Spor Toto Başkanının söylediği şey "Aynı firma değil." "Kardeşim, aynı firma elbette olmayacak; x,y, firma ismi değişebilir. Aynı gruba mı ait?" dediğimizde aynı gruba ait olup olmadığı konusunda bize hiçbir açıklama yapılmadı. Yani Spor Toto Başkanı net bir şekilde aslında Komisyonunda bizim sorularımıza, milletvekillerinin sorularına cevap vermemiş oldu, bu dünyada görülmüş bir şey değildir ve hatta bizi bir anlamda kandırmış oldu.

Şimdi, bu kumar meselesi Türkiye'nin kanayan bir yarası hâline gelmiştir. Değerli arkadaşlar, kumar çok ciddi bir şekilde yaygınlaşıyor. Hükümet buna karşı tedbir almak yerine, tam tersine, kumarı yaygınlaştırmaya yönelik bir politika izliyor -bunları birazdan detaylı bir şekilde anlatacağım- âdeta kumar teşvik ediliyor, halka açık yerde kumar oynatılıyor, denetim yok, reklam serbest -büyüme hedefleri konuluyor- kumar yasalla başlıyor, yasa dışına doğru kayıyor. Şimdi, oysa bizim Anayasa'mızın 58'inci maddesi ne diyor? "Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır." diyor. Burada devletin temel fonksiyonlarını yapmadığını görmüş oluyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, Yeşilayın 107 tane danışmanlık merkezi var. Bunun yüzde 34'ünde yani üçte 1'inden fazlasında kumar nedeniyle gelen danışanların toplam sayısı diğer bütün bağımlılıkların hepsinden daha fazla. Yani kumarın ne kadar yaygın olduğunu söylemek için bunu söylüyorum. Toplamda da Yeşilaya başvuranların yüzde 37'si kumar bağımlılığı nedeniyle

başvurdıklarını söylüyorlar. Şimdi, Doçent Doktor Mustafa Nuray Namlı “Kumar bağımlılığının yaş ortalaması her geçen gün azalıyor, son yıllarda 10’lu yaşlara kadar düşmüştür.” diyor. Bakın, ne kadar... Yani akademisyenlerin tespitlerini söylüyorum. Aynı zamanda, tabii, kumar neticesinde insanlar para kaybediyor; bu, intiharla sonuçlanıyor. Yine bir veri var elimizde; kumar bağımlılığı olan kişilerin yaklaşık yüzde 80’inin intiharı düşündüğünü, yüzde 12’sinin ise en az 1 kez intihar teşebbüsünde bulunduğunu ortaya koyuyor. Yine, Moodist Hastanesi Tıbbi Direktörü Profesör Doktor Kültekin Ögel diyor ki: “Son üç yılda kumar bağımlılığıyla ilgili başvuru sayısında 2,5 kat artış oldu.” Tabii, şimdi burada Hükûmetin de... Hayatın bir normal akışı var, dünyadaki gelişmeler var, işte dijitalleşme var, cep telefonlarıyla kumar evlerimize kadar girdi ancak bunun dışında alınması gereken tedbirler var. O tedbirler neler mesele? Şimdi, bakıyorsunuz, değerli arkadaşlar, şu ne kadar görünecek bilmiyorum ama ben birazdan izah edeceğim: TRT 1’den alınmış maç, bir enstantane. Bakın, bet365; TRT 1’de reklamı var, bet365 bir yasa dışı kumar sitesidir değerli arkadaşlar. Ya, böyle bir şey olabilir mi? Kamu yayıncılığı yapan bir kuruluş yasa dışı bir kumar sitesinin reklamını gösteriyor. Yine, aynı şekilde, bakın, bu da TRT’ye bağlı tabii spor’da yine bet365’in, yasa dışı kumar sitesinin reklamları; bunu çocuk çocuk herkes görüyor. TRT’de gördüğü zaman insanlar bunun yasal olduğunu da düşünebilir. Oysa TRT bunları vermeyebilir yani bu maçları mı vermesin? Hayır. Şöyle bir teknoloji var: Bakın, bir maçtan dört tane ayrı enstantane, daha doğrusu dört ayrı yayıncı kuruluşun aynı anı paylaştığı durumlar. Mesela, bir tanesi, işte, reklamı farklılaştırmış, öbürü kola reklamı yapmış, bir tanesi boş geçmiş, bir tanesi başka bir şey. Şunu söylemeye çalışıyorum: Artık bu teknoloji var yani bet365 geldiğinde TRT o reklamı vermeyebilir, bu teknoloji var fakat böyle bir vurdumduymazlık var. Ortak mı bunlar, ben anlamıyorum yani böyle saçma sapan bir şey var. Kamu yayıncılığı yapan, bizim vergilerimizle ayakta duran bir TRT kumarı yaygınlaştırmaya âdeta çalışıyor gibi bir durum var.

Şimdi, Millî Piyango İdaresi; bakın, özelleştirildikten sonra âdeta teşvik ediliyor diyoruz ya, hedefler konuluyor, Varlık Fonuna geçiyor, diyor ki: “Üç yıl içerisinde, daha doğrusu 2020 yılında -2019’da söyleniyor- 3 katına çıkaracağız yasa dışı bahisle ilgili ciroyu.” Böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir hedef olabilir mi? Devletin böyle bir hedefi olabilir mi? Mesela reklamlar yapılıyor, her türlü pazarlama tekniği kullanılıyor. Millî Piyango İdaresinin sitesinde arkadaşlar bunlar -diyor ki- mesela yeni üyelere bonus veriyor; daha fazla insanı kumara, efendim, bahse alıştırıyor hatta arkadaşını getirene bonus veriliyor. Bakın, kumarın yaygınlaşmasındaki en önemli faktörün arkadaştan dolayı olduğu söyleniyor. Şimdi, Millî Piyango İdaresi yani bizim özelleştirdiğimiz bir kuruluş “Arkadaşını getirene, efendim, sana bonus.” şeklinde birtakım şeyler yapılıyor.

Şimdi, İddaa’ya bakıyoruz, İddaa da aşağıda kalır mı? O da 2003 yılında cirosunu 17 milyon dolardan -2025 yılı tahminine göre söylüyorum- 17 milyar dolara çıkartıyor arkadaşlar. Bakın, AK PARTİ hükûmetleri döneminde İddaa’nın cirosu tam bin kat artmış oluyor. Bunlar kabul edilebilir şeyler değildir. Bunlarla ilgili çok ciddi tedbirlerin alınması gerekir.

Şimdi, bu Papara meselesi var. Tamam, gayet güzel, buraya bir operasyon yapıldı. Yani sözü fazla uzatmak istemiyorum, konu derin bir konu ancak bu zamana kadar neredeydiniz diye ben sormak istiyorum. Hatta belki bu Bakan değil, bundan önceki Bakan, bundan önceki Emniyet Genel Müdürü... Çünkü biliniyordu, bununla ilgili defalarca iddia olmuş; yasa dışı bahse aracılık ettiğine ilişkin, o ödemelere aracılık ettiğine ilişkin iddialar olmuş hatta TV100 bundan dolayı RTÜK’ten ceza almış bu iddiada bulunduğu için 2021 yılında. Şimdi buraya... Demek ki aralarında bir problem oldu, birileri paylaşmadı bir şeyi; burada, efendim, Papara’ya karşı bir operasyon yapıldığını görüyoruz. Bunların çok daha önceden yapılması lazımdı. Devletin bunu görme gibi bir sorumluluğu var. Devletseniz, devleti

yönetiyorsanız bunları görmek durumundasınız. Yani adam on yıldır yasa dışı kumara aracılık edecek, ödeme sistemleri üzerinden buna aracılık edecek, siz bunu göremeyeceksiniz. Bunu göremiyorsanız yazık, görüp de susuyorsanız çok daha yazık.

Bugün de şunu da çok net bir şekilde iddia edebiliriz: Bütün siyasi partilerde -iktidar tarafında çok daha fazla olmak üzere- çok hatırlı kişiler var bugün yasa dışı bahis işlerine bulaşmış durumda. Bunlarla ilgili de herhangi bir işlem yapılmıyor.

Şimdi, bu 3'üncü maddede Türk Silahlı Kuvvetlerine ilişkin bekleme sürelerinde bir keyfilik var. Burada süreleri yazılmış "Binbaşı şu kadar, yarbay bu kadar bekleyecek, tümgeneral bu kadar bekleyecek." şeklinde fakat sonradan Cumhurbaşkanına bu süreleri keyfi, sınırsız bir şekilde uzatma ve kısaltma yetkisi veriliyor; bu, Anayasa'ya çok net bir şekilde aykırı; Türk Silahlı Kuvvetlerinin geleneklerine aykırı. Yani bu, bakın, orduyu siyasallaştırmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Bunun, bu maddenin mutlak surette çekilmesi lazım; biz bunu Komisyonunda dile getirdik fakat Hükûmetin burada ısrarlı bir tutumu var, bunu anlamak mümkün değil. Yani buna 15 Temmuz gerekçe olamaz, on yıl geçmiş 15 Temmuzun üzerinden. Yani planlama mı yapılamıyor? Daha önce de hiçbir Cumhurbaşkanı bu yetkiyi istememiş değerli arkadaşlar. Bakın, hiçbir Cumhurbaşkanı istememiş, partili Cumhurbaşkanı bekleme sürelerinde sınırsız yetki istiyor. Hani şunu anlarım; ya, bunlarda altı ay uzatma, altı ay kısaltma yetkisi filan istenebilir ama sınırsız bir yetki istenmesi anlaşılır değil, bunu kabul etmek asla mümkün değil.

Diğer bir konu, Yükseköğretim Kuruluyla ilgili. Bakın, geçmiş sistemde, Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulunun 21 üyesi var; bunun 7'sini tarafsız Cumhurbaşkanı atıyormuş önceki sistemde, 7'sini Bakanlar Kurulu, 7'sini de Üniversitelerarası Kurul atıyor. Şimdi, bize getirdiklerinde -fazla uzatmayacağım bahsi- 14'ünü Cumhurbaşkanı atıyor, 7'sini Üniversitelerarası Kurul atıyor ama Üniversitelerarası Kurulun bütün üyelerini de Cumhurbaşkanı belirliyor. Dolayısıyla 21'ini de Cumhurbaşkanı atıyor. Yani "darbeci" dediğimiz Anayasa döneminde dahi hükûmetin, siyasal iktidarın yetkisi 7'yle sınırlıyken değerli arkadaşlar... Çünkü o zaman Üniversitelerarası Kurula gelenler seçimle geliyordu, Cumhurbaşkanı tarafsızdı, hükûmetten farklılaşma durumu vardı. Sadece hükûmetin yetkisi, o da Bakanlar Kurulu olarak yetkisi. Bakın, bütün bakanların bir uzlaşısıyla 7 kişi atanırken şimdi 21'ini idarenin, yürütmenin atadığı bir sistem; bunu kabul etmek mümkün değildir.

Şimdi, o zaman şu soruyu sormak akla geliyor: Ya, siz bu kafayla mı darbe anayasasından sivil anayasaya geçeceksiniz? Hani diyorlar ya "Sivil anayasa yapalım." Ya, siz darbecilerden daha fazla darbecisiniz, siz darbecilerden daha fazla otoritersiniz, darbecilerden daha fazla antidemokratiksınız; bunu kabul etmek mümkün değil.

Özellikle AK PARTİ'li arkadaşlara söylüyorum: Allah aşkına, 5'inci maddeye bir bakın arkadaşlar, kabul edilebilir bir şey değil.

Şimdi, 9'uncu maddede Gençlik ve Spor Bakanlığına yurt dışında teşkilat kurma yetkisi veriliyor; sınırsız bir yetki. Böyle bir şey olabilir mi? İsteddiği kadar kurabilecek. Oysa bu işleri Yunus Emre Vakfı, Maarif Vakfı, TİKA, işte, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı gibi... Onlar da aynı, gençlere ilişkin zaten faaliyetleri var. Dolayısıyla bu, siyasi amaçlarla kullanılacak, tamamen israf diyebileceğimiz... Bir yandan "Kamu tasarruf yapın." diyorsunuz, bir yandan da Gençlik ve Spor Bakanlığına yurt dışında sınırsız bir teşkilat kurma yetkisi veriliyor; tamamen israftır. "Vatandaşla kemer sık." diyorsun, kendin burada siyasi amaçlarla kullanacağın bir pozisyon oluşturuyorsun; bunu kabul etmek mümkün değil.

Diğer bir konu, Ekonomik ve Sosyal Konsey; 10'uncu ve 11'inci maddelerde geçiyor. Değerli arkadaşlar, ekonomik ve sosyal konseyler önemlidir, bütün dünyada genel olarak istişari mahiyette görüş verir yani toplumun geneli olarak politika oluşturulurken toplumun bütün kesimlerinin düşüncelerinin alındığı bir yerdir. Bizde de 1995 yılında bir genelgeyle kurulmuş, ondan sonra 2001 yılında bir kanun yapılmış, 2010'da Anayasa'ya girmiş fakat bu hükümet döneminde, bakın, 2009'dan sonra Ekonomik ve Sosyal Konsey Anayasa'ya da girmesine rağmen 2009'dan sonra hiç toplanmamış. Ya, böyle bir şey olabilir mi? Hiç toplanmamış 2009'dan beri Ekonomik ve Sosyal Konsey. Ondan sonra hâlbuki Türkiye bir sürü sıkıntılar çekti, programlar uyguladı. Buralarda mutlaka bu Komisyonun toplanması lazımdı, insanların görüşlerinin alınması lazımdı. İşte, bunlar yapılmadığı için ne oluyor mesela; Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nin alt endekslerine baktığınızda, Sivil Toplumun Katkısı Endeksi'nde Türkiye 142 ülke içerisinde 134'üncü sırada, en kötülerdeyiz yani hiçbir şekilde sivil toplum kuruluşlarının düşüncelerinin alınmadığı bir yönetim sistemi var. Bu, otoriterleşme değil de başka nedir, bunu başka nasıl söyleyebilirsiniz?

Diğer bir konu da şu: Şimdi, daha önceden bu kanun -bu, 2001'de bizim de Devlet Planlama Teşkilatında beraber katkı verdiğimiz bir kanundu- tafsilatlı bir şekilde kimlerden oluştuğu, amacı nedir, nasıl çalışır, bunlar yazılmıştı. Şimdi, bu kanun tamamen kaldırıldı, 3 tane madde geliyor arkadaşlar -bakın, burası çok kritik- 3 tane madde. Ne biliyor musunuz? Çok komik, komik değil de acı aslında, dramatik. Şimdi, 1'inci madde diyor ki efendim “Ekonomik ve Sosyal Konseyin Başkanı Cumhurbaşkanındır.” 1'inci madde bu. Bakın, 3 maddeyle düzenliyorlar Ekonomik ve Sosyal Konseyi. Hâlbuki en az 10-15 maddede tafsilatlı bir şekilde düzenlenmesi gereken Ekonomik ve Sosyal Konsey 3 maddeyle düzenleniyor. Bir, Başkanı Cumhurbaşkanındır. İki, üyelerini Cumhurbaşkanı belirler. Üç, çalışma usul ve esaslarını Cumhurbaşkanı belirler. Allah'tan korkun ya! Ya, böyle bir şey olamaz, böyle bir Ekonomik ve Sosyal Konsey dünyanın en diktatoryal ülkelerinde dahi olmayan bir Ekonomik ve Sosyal Konseydir.

Tabii, burada komik maddeler de var, biraz gülesiniz diye söylüyorum: 12'nci ve 22'nci madde. Bakın, yani hukuk yapma tekniğine bakın, AK PARTİ'nin bu ülkeyi getirdiği duruma bir bakın arkadaşlar. 12'nci madde “Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile” ibaresi “Cumhurbaşkanınca vergi muafiyetleri tanınan vakıflar ile” şeklinde değiştirilmiştir. İkisinin arasında ne fark var? Okurken bir ton ses farkı olduysa o ama ibare olarak, kelime olarak, harf olarak hepsi aynı. Yine 22'nci maddede “ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde” ibareleri “ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde” şeklinde değiştirilmiştir. Türkiye'yi bu hukuk garabetinin içerisine sokan bir yönetim anlayışıyla Türkiye maalesef yönetiliyor.

Şimdi, 19 -daha doğrusu eski madde 19- yeni de 16, 17 ve 20'nci maddelerde daha da enteresan işler var. Şimdi, burada yeni sisteme geçerken üç tane kurul kaldırılıyor. Bunlardan bir tanesi Biyogüvenlik Kurulu; ikincisi Devlet Destekleri İzleme ve Denetleme Kurulu; üçüncüsü de Ulusal İş Sağlığı ve Güvenlik Konseyi; bunlar kaldırılıyor. Kaldırılmış, bu yetkileri daha sonra genelgeyle başka kuruluşlara vermişler. Şimdi düzenleme yapılıyor arkadaşlar. Düzenleme nasıl biliyor musunuz? Diyor ki: “Biyogüvenlik Kuruluna yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.” Diğerinde de yine “Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie” “Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie...” Yani şöyle bir durum var: Şimdi, kaldırmışsınız bu kurulları, yerine on yıldır, on yıldır demeyeyim de, 2018-2025, yedi sekiz yıldır ne yapacağınıza karar vermemişsiniz ya hâlâ.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Teşekkür ederim.

Yazın buraya o zaman, madem kanun yapıyorsunuz “Cumhurbaşkanınca hâlâ belirlenecek olan” diyeceğinize bunu kime verecekseniz -Biyogüvenlik Kurulunun veya Devlet Desteklerini İzleme Kurulunun görevlerini- onların ismini yazsanız. Yok, değil “...atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.” diye bir şey var.

Tabii, bu kamu ihale mevzuatı dışına çıkma süreci burada da maalesef devam ediyor. Bu yolsuzluktur, bu yolsuzluk yapmak içindir, bu hırsızlık yapmak içindir. Bakın, esneklik suistimali beraberinde getirir, bunu net bir şekilde söylüyoruz. Her torba kanunda en az 1-2 tane maddeyle Kamu İhale Kurumu dışına çıkartılıyor. İşte, bunun dışına çıkarta çıkarta en sonunda ne oldu? Yasama yetkisinin özel çıkarlar için kullanılma endeksinde Türkiye 142 ülke içerisinde 123’üncü sıraya kadar kötüleşti. Dolayısıyla bu şekilde devleti yönetme imkânı yoktur.

Bu açıkladığımız gerekçelerle biz bu kanunun tümüne “hayır” oyu kullanacağız ve değiştirilmesi için de elimizden gelen gayreti göstereceğimizi ifade eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Kalaycı.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 212 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifi, 2017 Anayasa değişikliklerine uyum amacıyla 2018 yılında çıkarılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin Anayasa Mahkemesince iptal edilen hükümlerinin kanunla düzenlenmesini öngören aynı mahiyetteki dördüncü pakettir.

Demokrasinin ve hukukun üstünlüğünün teminat altında olmasının ön şartlarından biri kuvvetler ayrılığının temin edilmesinin yanı sıra, kuvvetler arasında sağlıklı bir ilişkinin kurulmasıdır. Böylesi bir yapı ise fren ve denge mekanizmalarının işletilebilmesini ve böylelikle kuvvetlerin kesin hatlarla belirlenmiş yetki alanında hareket etmesi suretiyle bir kuvvetin diğerleri üzerinde tahakküm kuramamasını ve yetki gasbı gibi durumlara mahal verilmemesini gerekli kılmaktadır. Esasen parlamenter sistemde hükümet yasama organı içinden çıktığı için yürütmeyi elinde bulunduran siyasi güç parlamentoya da mutlak anlamda hâkim olmakta, dolayısıyla kuvvetler birliği hasıl olmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ise, içinde barındırdığı birçok fren ve denge mekanizmasıyla kuvvetlerin birbirinden ayrı durması ancak birlikte çalışması ilkesine uygun bir yapı arz etmesini sağlamıştır, böylelikle kuvvetler arasında yetki gasbına fırsat tanımayan sağlıklı bir ilişki tesis edilmiştir.

Tek başlı yürütme, başkanlık sistemlerinin ayırt edici özelliğidir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Cumhurbaşkanına yürütme yetkisi Türk milleti tarafından seçimle verilmektedir, bu yetkinin sınırları da Anayasa’da net bir şekilde belirlenmiştir. 16 Nisan 2017 Anayasa değişikliği halk oylamasıyla Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine onay veren aziz milletimiz, bu iradesini 2018 ve 2023 seçimlerinde tekrar tekrar teyit etmiştir. Zira bu seçimlerde muhalefetin temel propaganda

konusu, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine yönelik asılsız ve mesnetsiz eleştiriler ile güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçiş önerisi olmuştur ama milletimiz bunlara hiç inanmamış, tezvirat ve dedikodularına değer vermemiştir. Türk milleti sağlam ve şaşmaz bir iradeye, feraset ve basirete sahip necip bir millettir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ve Cumhurbaşkanının arkasında milletimizin kararı bulunmaktadır; milletimize güvenilmeli, millî iradeye saygı duyulmalıdır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, siyasi istikrara giden önemli bir yol ve aşama olmuş, parlamenter sistemde yaşanan siyasi kriz ve belirsizlikleri ortadan kaldırmıştır. Türkiye, vesayet odaklarından arındırılmış, ayak bağlarından kurtulmuş, öz güvene kavuşmuştur. İstikrarsız ve zayıf yürütme modeline geri dönme, yeniden kriz üreten bir yapı tesis etme arayışı, çözülmüş sorunları yeniden gündeme taşıma gayreti milletimize büyük haksızlıktır.

Torba düzenlemeleri herkes eleştirmekte ancak kimileri bu uygulamayı haksız ve mesnetsiz bir şekilde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine mal etmek istemektedir. Hâlbuki kanun tekliflerinde torba düzenlemeye gidilmesi, temel kanun olarak görüşülmesi, komisyonların etkin çalışmaması, çalışmaların planlı ve programlı olmayışı gibi hususların hükûmet sistemiyle alakası yoktur. Bunlar parlamenter sistem döneminde de hep eleştirdiğimiz konulardır. Sorun, Meclisin çalışma usul ve esaslarıyla ilgilidir, bu da İç Tüzük’le belirlenmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün yepyeni bir anlayışla ele alınması gerektiği ve Meclis çalışmalarında hem kurumsal hem de işlevsel yeniliklere ihtiyaç olduğu açıktır. Aslında yeni bir iç tüzük hazırlanması için 2009 ve 2013 yıllarında Mecliste uzlaşma komisyonları kurulmuş ve bazı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların dikkate alınması, hatta bir uzlaşma ürünü olan 2009 tarihli metnin esas alınması hâlinde kısa sürede yeni bir iç tüzüğün çıkarılması mümkündür; bu konuda tüm siyasi parti gruplarına sorumluluk düşmektedir. Meclis İçtüzüğü yenilikçi bir anlayışla düzenlenmeli, her kanun teklifinin görüşmelerinde Meclis itibarına da zarar veren kısır tartışmalara ve zaman kayıplarına artık son verilmeli, yasama kalitesi sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi özetle şu konuları kapsamaktadır: Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının adı “Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği” olarak değiştirildiğinden ilgili kanunlarda gerekli düzenlemeler yapılmakta; ayrıca, kaldırılmış bazı konsey ve komisyonlara mevzuatta yapılan atıflara açıklık kazandırılmaktadır.

Ekonomik ve Sosyal Konseyin üyeleri ile çalışma usul ve esaslarının Cumhurbaşkanınca belirlenmesi düzenlenmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Ekonomik ve Sosyal Konseyin faaliyetlerine mutlaka işlerlik kazandırılması görüşünderiz.

Teklifte, Millî Savunma Bakanlığınca mayın veya patlamamış mühimmat temizleme faaliyetleri için ithal edilecek her türlü araç gümrük vergisinden muaf tutulmaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde subayların rütbe bekleme sürelerinin Cumhurbaşkanı kararıyla uzatılıp kısaltılabilmesine imkân sağlanmaktadır. Rütbe bekleme sürelerinin uzatılıp kısaltılabilmesinde kuvvet komutanlıklarının rütbe karşılama oranlarına göre eksiklik veya fazlalık oluşması hâlinde personel ihtiyacının karşılanabilmesi amaçlanmaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç ve planlamalarının dikkate alınması, dolayısıyla görüşü burada çok önem arz etmektedir. Bu maddenin, Komisyonda da ifade edildiği üzere, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Millî Savunma Bakanlığının görüşlerini içerdiği açıktır. Türk milletinin medarîfiharı ve göz bebeği mertebesindeki Türk Silahlı Kuvvetleri günlük siyasi polemiklere alet edilmemelidir.

Teklifte, Yükseköğretim Kurulu üyelerinin seçim ve atama usulü ile rektörlerin Cumhurbaşkanı tarafından atanması, yükseköğretim kurumlarında sözleşmeyle çalıştırılacak yabancı uyruklu öğretim

elemanlarının çalıştırılma usulü belirlenmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak; üniversitelerimizin ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, yaptığı araştırmalarla bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline getirilmesi görüşündeyiz. Bu amaçla, Yükseköğretim Kurulu ve üniversiteler konusunda köklü bir düzenlemeye gidilmesini, ayrıca akademisyenlerin özlük haklarının statülerine yaraşır bir seviyeye çıkarılmasını gerekli görüyoruz.

Teklifte, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı bayilik sistemi kuruluş ve denetiminin özel hukuk tüzel kişilerine devredilebilmesi öngörülmektedir.

Öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumların izin ve ruhsatının ortaöğretim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığınca, yükseköğretim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığınca verilmesi öngörülmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığınca yurt dışında koordinasyon ofisleri kurulması ve çalışacak personele yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Bugün birçok bakanlık ve kurumun yurt dışı teşkilatı bulunmaktadır. Kamu harcamalarında tasarruf sağlanması da dikkate alınarak mevcut yurt dışı teşkilatların gözden geçirilmesi ve zorunlu olmayanların kaldırılması uygun olacaktır.

Teklifte; Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar ile geçmişte görev alan Bakanlar Kurulu üyeleri, kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkan, üye ve başsavcılar ile Jandarma Genel Komutanının görevleriyle ilgili işledikleri suçlardan dolayı Yüce Divan yargılamalarıyla ilgili esaslar belirlenmektedir.

Kamu iktisadi kuruluşlarının da anonim şirket olarak kurulabilmesi ve Cumhurbaşkanınca kurulacak kamu sermayeli işletmelerde Türk Ticaret Kanunu'nun bazı hükümlerinin uygulanmaması düzenlenmektedir.

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun kurul Başkan ve üyelerinin görevlerine hangi durumlarda son verilebileceğine ve Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesinin görevleri, gelir ve giderlerine ilişkin hususlar belirlenmektedir.

Sendika ve konfederasyonların afet bölgelerinde bazı dernek ve vakıflara yardım yapabilmesi sağlanmaktadır.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığının gelirlerini artırmak amacıyla Cumhurbaşkanına yetki verilmekte, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri bazı hükümleri hariç Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulmaktadır.

Kamu ihale mevzuatı tüm kamu idarelerinin ihtiyacını karşılayabilecek ve hepsini kapsayacak şekilde güncellenmeli, harcamalarda tasarrufu sağlamak üzere kamu ihale ve sözleşme süreçleri iyileştirilerek rekabet artırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde bir veya birden fazla köyün yapılan oylama sonucuna göre o yerde belediye kurulması düzenlenmekte, yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5 bin ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde belediye kurulabilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, meskûn sahası bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50 bin ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına 5 kilometreden daha yakın olan belediye ve köylerin mahalleye ve nüfusu 2 binin altına düşen belediyelerin de köye dönüştürülmesi hükmü yer almaktadır. Esasen, mahallî idarelerin yetkileri ve mali imkânlarının gözden geçirilmesi ve hizmet bakımından güçlendirilmesi, bu kapsamda Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Belediye Kanunu ile İl İdaresi Kanunu ve Köy Kanunu'nun yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak 100 il, bin ilçeden oluşan bir idari sistemin teşekkül ettirilmesini öngörüyoruz. Ülkemizde köy ve beldeler ile birçok ilçenin hatta ilin nüfusu yıllardır azalmakta, insanımız büyük şehirlere göç etmektedir. 2012 yılında çıkarılan bütüncül yasa maalesef göçü daha da hızlandırmıştır.

CAVİT ARI (Antalya) - Söyledik o zamanlar bu işlerin böyle olmayacağını.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) - Örnek olarak, bakınız, 2024 yılında Konya merkezi dışındaki 28 ilçemizin toplam nüfusu yüzde 0,6 azalmış, 22 ilçemizin nüfustaki azalma yüzde 15'e kadar varmaktadır. Son on yılda ise Konya'nın toplam nüfusu yüzde 10,5; merkez nüfusu yüzde 17,5 artarken merkez dışındaki 28 ilçemizin 19'unda yüzde 23,8'e kadar varan nüfus azalışı söz konusudur. Türkiye ekonomisinin yaşadığı en temel sorunlardan biri bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarıdır, bu da pek çok sosyal ve ekonomik soruna neden olmaktadır. Bu itibarla, nüfusu azalan yerlerde belediyeleri kapatmak yerine nüfusunu artıracak, göçü durduracak, bölgeler arası gelişmişlik farklarını giderecek kapsamlı politikalar uygulamalıyız.

Bu konuda 30 Mayıs 2025 tarihinde yürürlüğe konulan Yeni Yatırım Teşvik Sistemi bir reform niteliğindedir. Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi ve Sektörel ve Bölgesel Teşvik Sistemi programlarıyla yatırımların desteklenmesi, bu kapsamda yerel kalkınma hamlesiyle her şehrin kendi dinamiklerine uygun teşvikler sağlanması öngörülmektedir. Bununla birlikte, öncelikle her bir yerleşim biriminin potansiyeli değerlendirilerek hedef sektörler belirlenmeli, devlet-millet iş birliği içinde uygulamaya konulacak projelere destek verilmelidir. Bu kapsamda ilçe bazlı teşvik sistemi geliştirilmeli, her ilçe sosyoekonomik gelişmişlik durumuna göre teşviklerden yararlandırılmalı, özellikle komşu iller arasında haksız rekabet oluşumuna da meydan verilmemelidir. Ayrıca, ülkemizde belirli bölgelerde oluşan ekonomik ve demografik yoğunluğun Anadolu'nun diğer illerine kaydırılmasına yönelik politikalar da devreye konulmalıdır.

Bu konuda, Konya'da faaliyet gösteren Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM) tarafından hazırlanan "Marmara-Orta Anadolu Sanayi Dönüşümü" başlıklı raporda detaylı analiz ve değerlendirmeler yer almıştır. Bu rapora göre İstanbul tek başına Türkiye'deki sanayi tesisi sayısının beşte 1'ine sahiptir. Marmara sanayi bölgesi ise sanayi tesisi sayısının yüzde 30,3'lük ve sanayi istihdamının yüzde 34,6'lık kısmını oluşturmaktadır. Ülkemiz nüfusunun dörtte 1'i İstanbul, Kocaeli ve Bursa'nın yer aldığı Marmara sanayi bölgesinde yaşamaktadır. Yıllar içinde göçle gelen hızlı büyüme ve çarpık yapılaşma sorunları da göz önüne alındığında bölgede yaşayanlar için altyapıdan ulaşımın temel ihtiyaçlara erişimde sayısız eşitsizlik meydana gelmektedir. Bölgedeki yoğunluk yoksulluktan toplumsal eşitsizliğe kadar sürdürülebilir refahın hemen hemen her alt başlığında en büyük engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ekonomik ve demografik yoğunluğun tek bir bölgeye konumlandırılması pek çok açıdan riskler barındırmaktadır. Başta doğal afetler olmak üzere karşı karşıya kalınması muhtemel risklerin Türkiye için bir ekonomi güvenliği sorunu hâline gelebileceği değerlendirilmektedir. Bu bakımdan, Marmara sanayi bölgesinin bir kısmının Anadolu'daki yeni merkezlere konumlandırılmasının uzun vadeli getirileri sadece ekonomik değil aynı zamanda stratejik bir değere sahiptir. Bu konuda uygulanacak politikalar ve alınacak tedbirlerin Türkiye'nin ekonomi güvenliğine katkı sağlayacağı, büyükşehirlerde göçü tersine çevireceği, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltacağı, Marmara Sanayi Bölgesi'ndeki yoğunluğun azalmasıyla başta ev fiyatları ve kiralarda olmak üzere fiyatlamaya davranışlarına olumlu katkıda bulunacağı ve nihayet ülke kalkınmasının önündeki potansiyel riskleri en aza indireceği

değerlendirilmektedir. Bu politikaların uygulamaya konulması Anadolu'yu şaha kaldıracaktır. Anadolu'daki şehirlerin altyapısı, sanayicilerin tecrübeleri ve şehirlerdeki büyüme iştahı söz konusu yeniden konumlandırma için oldukça cazip bir iklim sağlamaktadır. Örneğin Konya, ülke ekonomisine önemli katma değer sağlayan üretim merkezlerinden biridir; esnek üretim yapısıyla imalat sanayisinde küresel piyasalara entegre bir endüstriyel büyüme odağı olmaya doğru ilerlemektedir. Konya'nın değerleriyle, konumuyla, arazisiyle, gelişmiş sanayi altyapısıyla, girişimci insanlarıyla birçok avantajı bulunmakta olup Konya her açıdan daha hızlı gelişmek için yüksek potansiyele sahiptir. Devam eden hızlı tren yatırımıyla Konya'nın limanlara uygun maliyetle ve hızla ulaşımı da yakın zamanda sağlanacaktır.

Değerli milletvekilleri, Türk ve Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşma azmimiz çok güçlüdür; Cumhuriyet İttifakı olarak tek yüreğiz, aynı hedeflere kilitlenmiş vaziyetteyiz. Vakit, reform vakti, yükseliş vakti, kucaklaşma vakti, sosyal ve ekonomik meseleleri milletimizin beklentileri ve talepleri doğrultusunda çözme vaktidir. Türkiye ekonomisi en zor etapları geride bırakmış, en çetin süreçleri aşmıştır. Önümüzdeki dönemde kalıcı fiyat istikrarını sağlamaya dönük politikalarla birlikte üretim, tasarruf, vergi, harcama, gelir dağılımı, çalışma hayatı, eğitim ve tarım alanı gibi temel alanlarda yapısal önlemleri ciddiyetle hayata geçirmeliyiz. Başta emeklilerimiz olmak üzere çalışanların, küçük esnafın ve çiftçilerin alım gücünü ve refahını artıracak düzenlemeler yapmalıyız. Türkiye'yi daha demokratik, ekonomik ve sosyal olarak gelişmiş, dünya liginde en üst sıralarda yer alan bir ülke yapmak temel hedefimizdir. Demokratik standartların yükseltilmesi amacıyla hak ve özgürlükleri öne çıkaran, demokratik, kapsayıcı, mutabakata dayalı, milletimizin beklentilerine uygun yeni bir anayasayla Türkiye'yi ayak bağlarından tümüyle kurtarmalıyız. Yeni Anayasa'yla birlikte darbe dönemi ürünü olan Siyasi Partiler Kanunu ve seçim kanunlarını yeniden düzenlemeli ve siyasi etik kanunu çıkarmalıyız. Toplumsal yaraların sarıldığı, kronik meselelerin köklü çözümlerle buluşturulduğu, millî ve manevî değerlere kenetlenmiş bir Türkiye'ye ulaşmak müşterek gayemizdir. Terörsüz Türkiye'yi hedefinin gerçeğe dönüşmesi için önemli mesafeler alınmıştır. Tarihî adımlar, tarihî sonuçlar doğurmak üzeredir. Bizim üstesinden gelemeyeceğimiz, altından kalkamayacağımız hiçbir sorun yoktur. Türk ve Türkiye Yüzyılı aynı zamanda huzur ve refahın yüzyılı olacaktır. Türk milleti ve Türkiye Cumhuriyeti, millî birlik ruhuyla ve bin yıllık kardeşlik şuuruyla sonsuza kadar var olacaktır.

Bu görüş ve düşüncelerle Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kabul oyu vereceğimiz kanun teklifinin hayırlı olmasını diliyor, sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kalaycı.

Sayın Tanal, buyurun

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- *Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, AK PARTİ ve DEM PARTİ'nin bugünkü Meclis gündemine ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, şu anda benim elimde tüm siyasi partilerin bugünkü Meclis gündemi var ancak bu Meclis gündemine baktığımız zaman, AK PARTİ ve DEM PARTİ'nin bugünkü Meclis gündemine “Bugün Dışişleri Bakanımız Hakan Fidan nöbetçidir” bilgisi verildiği hâlde, diğer hiçbir siyasi partinin grubuna bu bilgi verilmemiştir. Buraya, Meclise gelen bakanlar sadece bir iki partinin

bakanı değildir. Eğer tüm Türkiye'nin bakanlarıysa en azından diğer gruplara, diğer milletvekillerine bilgi verilir, bizler de bölgelerimizle ilgili, kafamızdaki sorunlarla ilgili en azından ilgili bakanlara gidip bu sorunları iletmış oluruz ki bu sorunlar çözülmüş olur. Sizden istirhamım, Meclis Başkan Vekili olarak, bu sorunun çözülmesi için gereğinin yapmasını arz ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tanal.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan, sayın vekiller, ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımız; hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Daha önce konuştuk torba yasa yapma pratiğini, Anayasa Mahkemesinden geri dönmesi kesin olan kanun hükmünde kararname ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kanun yapma pratiğini; Anayasa Mahkemesi bozana kadar arada geçen sürede bu kanunları uygulama pratiği ve sonra bunları ihtisas komisyonlarında konuşmadan, eksik liyakat ve tartışmayla Plan ve Bütçe Komisyonunda kanunlaştırma pratiğini eleştirdik, vakit kaybetmemek için bunları sadece hatırlatmakla yetiniyorum.

Şimdi, bu torbadaki yerel yönetimlerle ilgili maddelere dair birkaç noktaya değinmek istiyorum. Sayın vekiller, Adalet ve Kalkınma Partisinin yerel yönetim anlayışının nereden nereye geldiğini büyük ihtimalle şu anda AK PARTİ'nin sıralarında oturan vekiller de çok araştırmamıştır, bilmiyorlardır, bir iki hatırlatma yapmak istiyorum. 2004 ve 2005 yıllarında yerel yönetimlerle ve belediyelerle ilgili yasalar hazırladı Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, Sayın Ömer Dinçer hazırlamıştı ilk teklifi büyük ölçüde ve Temmuz 2004 tarihli 5227 sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun idari yapıda kökten bir dönüşümü hedeflemekteydi. Dönemin Cumhurbaşkanının bu kanunu veto ederek Meclise iadesiyle idari yapılanmanın dönüştürülmesiyle ilgili tartışmalar da rafa kaldırıldı, yazık oldu. Veto gerekçeleri yanlıştı, ideolojikti ve Türkiye'ye fayda sağlamadı ama şimdi bunları konuşmayacağım. Yine, 2004 yılında 5126 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2005 yılında ise 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu kabul edildi. Bu adımlarla Türkiye'deki yerel yönetimlerin daha demokratik bir yapıya kavuşturulması amaçlanıyordu. Bu reform kapsamında kabul edilen yasal düzenlemeler yerel yönetimlerin görevleri, organları, teşkilatları ve denetimleri açısından önemli değişimleri de beraberinde getiriyordu. Hatta, bu değişimler, Türkiye'nin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na koyduğu çekincelerin birçoğunun fiilî olarak anlamını yitirmesine de yol açıyordu. Şaşırtıcı değil mi? Evet, öyle.

Sayın vekiller, 30 Mayıs 2005 yılında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla Meclise "Belediye Kanunu Tasarısı" adıyla sunulan 88 maddelik kapsamlı teklifin gerekçesinde bakan ne yazıyor: "Belediyelerimiz ilk kuruluşundan bu yana amaçlanan aksine, mahallî kamu hizmetlerini yürütme yetki ve sorumluluğuna sahip yerinden yönetim kuruluşları olarak değil, verilen görevleri yerine getiren ve merkezî idarenin uzantısı birimler olarak algılanmışlardır." Çok şaşırtıcı. Devam

ediyor: “Zaman içinde pek çok mahallî nitelikli görev ve hizmet merkezi idare kuruluşlarına aktarılırken belediyelerin niçin var olduğu âdeta unutulmuştur.” Çok şaşırtıcı. “Belediyelerin, halkın kendini yönettiği özerk kurumlar olmaktan ziyade bayındırlık, imar ve diğer kentsel hizmetleri karşılayan ve merkezi idareye tabi kurumlar oldukları anlayışı bu kurumların aşırı bir vesayet ve kontrol altında tutulmalarına neden olmuştur.” diyor Recep Tayyip Erdoğan ve bu tasarıyla özerk bir mahallî idarenin gereği olarak belediyeler üzerindeki idari vesayet uygulamalarına son verilmesinin amaçlandığı açıkça ifade ediliyor. Yılı söyledim, 2005. Adalet ve Kalkınma Partisinin o dönem yerel yönetimlere bakışı açısından önemli adımlardı bunlar, bir zihniyeti göstermesi açısından önemliydi; yerel yönetimleri güçlendiren, yerel yönetimleri demokratikleştiren, yerinden yönetimi güçlendiren bir zihniyetle atılıyordu bu adımlar. Şimdi, oradan gelinmiş olan bugünkü yere bakalım; yirmi senede yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve demokratikleştirilmesi zihniyetinden, yerel yönetimler üzerindeki merkezi vesayetin artırılması ve yerel yönetimlerin yetkilerinin mümkün olduğu kadar merkeze alınması noktasına gelinmiş vaziyette. Adalet ve Kalkınma Partisinin yerel yönetim anlayışının serencamı bu.

Bir ülkede eğer yerel yönetimler güçlü değilse, yerel demokrasi güçlü değilse, o ülkede merkezi anlamda demokrasinin güçlü olmasından kesinlikle söz edilemez çünkü yerel yönetimler, doğrudan doğruya halkın ulaşabildiği, sorunlarını konuşabildiği, kapısını çalıp, içeri girip derdini anlatabildiği yerlerdir; doğrudan katılımcı ve müzakereci bir demokrasinin gelişmesinin imkânını yaratan ve aynı zamanda o yerelde yaşayan insanların kararlara katılımına imkân veren mekanizmalar olması açısından önemlidirler. Demokratik yerel yönetimler her türlü demokratik rejimin de temellerinden biridir. Halkın kamu hizmetlerine katılım hakkı Avrupa Konseyine üye tüm üye devletlerin paylaştığı demokratik bir ilkedir ve Türkiye Avrupa Konseyinin kurucu üyelerinden biridir. Kamu hizmetlerine katılım hakkının en doğrudan kullanım alanı yerel düzeydedir. Demokratik ilkelere dayanan bir ülke için kamu hizmetlerinde sorumlulukların yerine getirilmesi, kaynaklar konusunda geniş yetkilere sahip ve karar alma gücü olan organlarla donatılmış yerel yönetimlerin varlığı gereklidir. Yereli güçlendiren, öne çıkaran bir zihniyet güçlü yerel yönetimler yoluyla demokrasinin yerelleşmesini ve yerleşmesini hedefler. Yönetim sisteminin demokratikleştirilmesinin güçlü yerinden yönetimlerle mümkün olabileceği açıktır. Demokrasinin gelişimi doğrultusunda merkeze ait kimi yetkilerin yerinden ve yerelden yönetim birimlerine aktarılması gerçekçi ve akılcı olandır ama iktidar bugün maalesef tam tersi bir yol izlemektedir. Merkeziyetçi yapı nedeniyle yönetime katılım olanakları kısıtlanmakta, kamu hizmetleri etkin ve verimli şekilde sunulamamakta, kamu kurumlarının demokratik hesap verilebilirliği zayıflamaktadır.

Sayın vekiller, bakın, burada önümüze gelmiş olan maddelerde de bunun işaretlerinin hepsini görebiliyoruz. Anayasa Mahkemesi bu maddeleri sadece kanun hükmünde kararname nedeniyle bozmamış, aynı zamanda içerik açısından da bozmuştur. Mesela, Anayasa Mahkemesi diyor ki bozma kararı gerekçesinde: “Görüldüğü gibi, yapılan değişikliklerle belediyelerin kurulması, kapatılması, borçlanması, kentsel dönüşüm kararı verilmesi, vergi muafiyeti, tanınmış vakıflarla iş birliği yapılması konularında tüm yetki Cumhurbaşkanına verilmiştir. Kolektif karar alma süreçlerinin tamamı kaldırılmış -bakın, kolektif karar alma süreçlerinin tamamı kaldırılmış- değişik kurumların süreçlerdeki rolleri ortadan kaldırılmış, bütün yetki tek başına Cumhurbaşkanına verilmiştir.” Kolektif karar alma süreçlerinin tamamı kaldırılmış...

Geçenlerde Cumhurbaşkanı Erdoğan bir konuşma yaptı ve “Belediyelerle ilgili yasalarda yeni düzenlemeler yapılması gerekir.” dedi. Eğer bu konu gündeme gelecekse gerçekten bütün bunların tekrardan tartışılması gerekiyor, özellikle bunu işaret etmek istiyorum.

Merkezî yönetimin demokratik ülkelerde uyguladığı yönetsel gözetim ve denetim işlevi Türkiye’de yerel yönetimleri merkezî yönetime bağlı tutma yönünde kullanılmaktadır. Bunun yöntemi olarak hükûmetler, iktidarlar yerel yönetimleri kendi siyasi partilerinden olduğunda kaynak ve yetki bakımından güçlendirmektedir. Türkiye’de merkezî yönetim idari ve vesayet denetimini siyasi amaçlar doğrultusunda kullanmakta, kendi siyasi partisinden olmayan yerel yönetimlerin kaynaklarını ve yetkilerini daraltmaktadır ve bunu istemektedir, bunun ise demokrasiyle hiçbir alakası yoktur. Buna göre, Anayasa’nın 127’nci maddesine dayanarak -ki değiştirilmesi gereken maddelerden bir tanesidir- merkezî hükûmet yerel yönetimler üzerinde genişletilmiş bir vesayet denetimi yürütmektedir. Bugün yaşanan maalesef budur, bu değişmelidir eğer demokrasiden söz etmek istiyorsak.

Türkiye’de demokratikleşme yönünde adımların atıldığı her dönemde yerel yönetimlerin geliştirilmesi ve demokratikleştirilmesi gündeme gelmiştir. Özellikle, demokratik yeni anayasa arayışları sırasında yerel yönetimlerin güçlendirilmesi gereği, demokratik yönetim biçimi, demokratik işleyiş ve demokratik temsil de önemli bir adım olarak düşünülmelidir. Bu deneyimlerden hareketle denilebilir ki: Türkiye açısından demokratik standartlara her yöneliş beraberinde bu konuya ilişkin ilkelerin uygulanması zorunluluğunu da hatırlatmaktadır; bu, bugün için de geçerlidir.

Yerel yönetimleri konuşurken tabii ki bir konu daha var, onu konuşmadan edemeyeceğim, bir iki cümleyle de ona değinmiş olayım. Bütün bu hikâyenin içinde 2016 yılına gelindiğinde ne oldu? İşte, 2016 yılından bugüne kadar yani son dokuz yılda bizim belediyelerimize bu zihniyetle, daha önceki HDP, şimdi de DEM PARTİ belediyelerine toplamda -yanlış hatırlamıyorsam- 156 civarında kayyım atandı. Olağanüstü bir sayı dokuz yıl içinde. Yani bizde belediye bırakmadı bu iktidar. Şimdi, son seçimlerden sonra da 10 belediyemize kayyım atandı. İnşallah bunun devamı gelmez. Umarım AK PARTİ Grubu bu konuda Meclise verilmiş olan, bütün muhalefet partilerinin birlikte verdiği yasa teklifiyle ilgili bir görüş oluşturur ve bu yasa teklifinin geçerli hâle gelebilmesi için bir müzakereyi sürdürür, iktidar ve bütün muhalefet partileri bu konuda uzlaşır.

Şimdi, sayın vekiller, son olarak şunu söylemek istiyorum: Yerel yönetimleri halkın iradesini güçlendirecek yapılar olarak tasarlamak gerekiyor ve merkezî iktidara bağlı idari aparatlar olarak yaklaşmamak gerekiyor bunlara. Yani demokratik hukuk devleti olmanın en önemli adımlarından bir tanesi bu olacaktır. Yani merkezî iradenin, gerek gördüğü yerde kayyım atayarak yerel seçim sonuçlarını geçersiz hâle getirmesi, fiilen geçersiz hâle getirmesi mekanizması hukuken de uygun değildir, toplumsal meşruiyet açısından da geçersizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Bu konular ne Cumhurbaşkanının ne parti bürokrasisinin keyfine bırakılacak konular değildir, siyasal özgürlük meselesidir, yerel demokrasi meselesidir, siyasal demokrasi meselesidir aynı zamanda. Yerel meclislere güç verilmesi, merkezî birtakım yetkilerin merkezden alınarak yerel yönetimlere devredilmesi; bunların hangi alanlarda olabileceği tabii ki müzakere edilir, tartışılır ama mesele şudur: Yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılması demokratikleşmeyle birlikte olmazsa olmaz adımlardır. Türkiye’de demokratikleşme yönünde merkezî yetçiliği azaltacak reformlar kapsamında yasal düzenlemelerle birlikte anayasal düzenlemeler de son derece önemlidir ve yapılması gereklidir. Bunları yapmak için de yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesi, güçlendirilmesi ve yerel demokrasiyi de tartışmamız gerekir.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Van Milletvekili Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyigît.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, düşüncelerinden dolayı cezaevlerinde rehin tutulan tüm yoldaşlarımı, buradan saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yine, evinde geçirdiği talihsiz bir kaza sonucu hayatını kaybeden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek’e Allah’tan rahmet; ailesine, CHP camiasına, sevenlerine de başsağlığı dileklerimi iletiyor, sabır diliyorum.

Birkaç haftadır, bildiğiniz gibi, Plan ve Bütçe Komisyonu ile Genel Kurul, Anayasa Mahkemesinin hakkında iptal kararı verdiği KHK’nin maddeleriyle maalesef meşgul durumda. Söz konusu KHK’nin üzerinden altı yedi yıl geçmiş, siyasi iktidar bu hâliyle bayağı bir yol almış ama AYM’nin iptal kararından bir buçuk yıl sonra önümüze getirilen torba teklifler serisinden bahsediyorum burada. Hâlbuki bütün enerji ve zamanımızı ülkenin yakıcı sorunlarına ayırabilirdik, emeklinin ve işçinin zorlu ekonomik koşullarına bir çözüm bulmaya çalışabilirdik, barış ve demokratik toplum çağrısı etrafında kalıcı ve onurlu bir barışın inşası için odaklanabilirdik. Bunun yerine yıllar önceki KHK ve CMK gibi Anayasa’yla örtüşmeyen düzenlemelerin kanuna uydurulmasıyla meşgüz, meşgul ediyoruz. Bunların bugün değil Anayasa değişikliğinin olduğu gün Meclis eliyle halledilmesi gerekiyordu.

Bugün üzerinde konuştuğumuz torba teklife baktığımızda birçok düzenlemenin yine bir arada olduğunu görüyoruz çünkü teklifte üniversitelerden belediyelere, Ekonomik Konseyden sendikal haklara uzanan kritik maddeler yer alıyor. Bunların her biri Türkiye’de çözüm bekleyen büyük sorunlar olarak da güncelliğini koruyor. Ekonomik koşullar yurttışı zorlamaya devam ediyor, belediyelerde kayyum zulumu devam ediyor, üniversitelerde akademik özerklik ve özgürlük bitirilmiş durumda, sendikal haklar ciddi anlamda tırpanlanmış. Dolayısıyla her bir konu üzerine günlerce konuşulabilir, günlerce bunları tartışabiliriz çünkü bu, yurttaşların, gençlerin, kadınların, çocukların ve emekçilerin üstün yararını gözetmenin vazgeçilmez ve ötelenemez bir gerçekliği ve gerekliliği olarak karşımızda durmakta.

Sayın milletvekilleri, kanun teklifinin önemli maddeleri arasında yerel yönetimlere ilişkin düzenlemeler de bulunmakta. Hangi şartlarda belediyelerin kurulacağı ile belediyelerin ve köylerin tüzel kişiliğinin hangi durumda kaldırılabilceğine ilişkin maddeler yer almakta. Tabii, Anayasa’nın 127’nci maddesi bunun kanunla yapılabileceğini belirtse de siyasi iktidarın bunu Cumhurbaşkanı kararıyla yapmayı tercih ettiğini de görüyoruz. Bunun en doğal sonucu olarak toplumun kritik karar alma süreçlerine dâhil edilmediğini de maalesef hep birlikte görüyoruz, buna şahit oluyoruz. Oysa yaşayıp görerek çok net anladık ki devlet içinde toplumu küçültmek demek, demokrasiyi ve özgürlükleri de ortadan kaldırmak demektir. Anayasa’ya baktığımızda, idari yapılanmanın, merkezî ve yerel olacak şekilde düzenlendiğini görüyoruz. Aslında ilk bakışta topluma ilişkin eşitler hukukunu çağrıştıran bir ayrım mevcut ama yıllar içerisinde yerelin daraldığı, merkezin genişlediği bir mekanizma geliştirildi. Oysaki AKP iktidarının geçmişine biraz gittiğimizde, 2005 yılında Meclise getirilen Belediyeler Kanunu tasarısında birçok mahallî nitelikli görev ve hizmetin merkezî idare kuruluşlarına aktarılmasından şikâyet edilirken merkezin belediyeler üzerindeki aşırı kontrol ve vesayeti eleştirilmekteydi. Aradan geçen yirmi yılda ise 2005 yılı öncesinin de gerisine düşüldü. Merkezî yönetimin yerel yönetimler

üzerinde vesayet denetiminin de ötesine geçerek katı hiyerarşik ilişki kurmaya çalıştığı ve özellikle 2016 yılı itibarıyla yerel yönetimlerin neredeyse tasfiye edildiği bir döneme geçilmiştir. Bugün, yurttaşın doğrudan demokratik süreçlere katılımına olanak tanıyan yerel yönetimler ciddi bir statükonun, siyasi bir vesayetin altındadır çünkü 2016'dan itibaren İçişleri Bakanlığı tarafından belediyelere kayyum görevlendirmeleri uygulaması başlatılmış, 674 sayılı KHK'yle idari yapıdaki olağanüstü bir tedbir kalıcı bir mekanizmaya dönüştürülerek kayyum uygulaması da teamül hâline getirilmiştir. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ile Venedik Komisyonu gibi uluslararası kuruluşların da sert bir şekilde eleştirdiği kayyum görevlendirmeleri Türkiye'de yerel yönetimlerin merkezî idareye bağlanması sürecindeki en antidemokratik adım ve yerel demokrasiye vurulan dokuz yıllık kayyumlar rejimi dönemi olarak da tarihte yerini almıştır. 2016-2019 yılları arasında 95 DBP'li belediyeye, 2019-2024 yılları arasında 48 HDP'li belediyeye hiçbir yargı kararı olmadan kayyum atanmış, birçok kentte belediye meclisleri tamamen iktidar tarafından işlevsiz hâle getirilmiştir.

Yine, 31 Mart 2024 yerel seçimlerinden sonra da antidemokratik kayyum uygulaması devam ettirilmiş ve şu ana kadar 3'ü CHP belediyesi, 10'u DEM PARTİ belediyesi olmak üzere toplam 13 belediyeye kayyum atanmıştır. Şunu çok net bir şekilde ifade etmek gerekiyor: Kayyum bir siyasi darbe pratiğidir, bir kentte yaşayan tüm yurttaşlara yönelik de bir cezalandırma biçimidir. Özellikle Kürt coğrafyasında kayyum pratiklerine bakıldığında belediyelerin 3-4 bürokrat eliyle nasıl yağmalandığını, halkın doğrudan yararlandığı hizmetlerin nasıl sonlandırıldığını, kadın destek merkezlerinin ve Kürtçeye yönelik kurumların nasıl kapatıldığını, kentin kültürel dokusunun nasıl görmezden geldiğini de çok açık bir şekilde görebiliyoruz. Dolayısıyla, seçim bölgem Van başta olmak üzere kayyum uygulamasına en kısa süre içerisinde derhâl son verilmelidir.

Sayın Başkan, değerli hazırım; sendikal mücadeleden gelen biri olarak kanun teklifinde kamu çalışanlarının sendikal haklarına ilişkin düzenlemeye de değinmeden geçmek istemiyorum çünkü sendikal mücadele, örgütlü toplumun inşasına da demokrasi kültürünün gelişmesine de katkı sunan önemli bir adım olarak karşımızda durmakta. Bu anlamda, kapitalist anlayışın sendikal örgütlenmeden korkması bir yere kadar anlaşılır bir durum ama asıl gücünü toplumdan alan devletin, emekçinin örgütlenerek hakkını aramasının karşısına dikilmesi bizler açısından anlaşılır bir durum kesinlikle değildir. Özellikle AKP döneminde artan grev yasakları, barajlar, yetki itirazları, baskılar ve işten atmalar sendikalaşmanın önüne çekilen güncel bariyerler olarak karşımızda durmakta.

Buna bağlı olarak bugün sendikalı işçilerin sayısı yüzde 14,97'ye kadar düştü. Tabii, sendikalı olmakla da bazı haklar elde edilemiyor çünkü 2 milyon 524 bin olan sendikalı işçinin ancak 1 milyon 350 bininin toplu sözleşmelerden yararlanabildiğini görüyoruz. Son bir yılda Polonezden FERNAS'a, As Plastike kadar pek çok iş yerinde yüzlerce emekçi sendikalaştığı için işten atılmış, polis şiddetine maruz bırakılmış ve gözaltına alınmıştır. Oysa Anayasa'nın 51'inci maddesi sendika üyeliğini hak, bunun engellenmesini ise suç olarak net bir şekilde tanımlamaktadır. Dolayısıyla iktidar, Anayasa'ya aykırı bir şekilde, sermayenin çıkarlarını gözetecek şekilde yasaklamaları arttırmaktadır. İşçiler özgürce sendikalarını seçemedikleri gibi sendikalaşma noktasında da türlü türlü engellerle karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Birçok engele rağmen sendikalaşan işçiler ise toplu sözleşme imzalama hakkından mahrum bırakılmakta çünkü bu kez de siyasi iktidar grev yasaklarına başvurmaktadır.

Türkiye'de özellikle son üç dört yılda gelir adaletsizliği iyice artmıştır. Sendikal örgütlülük 12 Eylül 1980 darbesinden sonra neredeyse yok düzeyine gelirken bu durum AKP döneminde de maalesef devam etmiştir. Sermayeyi temsil eden iktidar, müsaade sınırları içerisinde sendikal temsili de bu şekilde

yönetmeyi benimsemiştir. Durum o kadar vahim bir hâl almıştır ki birçok sendika, düzenlemelerden dolayı iş kolu, iş yeri ve işletmede baraj sınırından dolayı üyelerinin toplu sözleşmelerden yararlanabilme hakkını maalesef gerçekleştirememektedir. Zira, yasanın dayattığı yüzde 1’lik baraj kimi sendikalarda ve iş kolunda on binlerce işçi anlamına gelmekte, bunu sağlayamadığınızda işçiler toplu iş sözleşmesinden de maalesef yararlanamamakta.

Bu sebeple, DEM PARTİ olarak ısrarla sendikalaşmanın önündeki engellerin kaldırılarak toplu sözleşme temsiliyetinin çoğunluğun taleplerini yansıtacak şekilde demokratikleştirilmesi ve grevli, toplu sözleşmeli sendikal hakların önündeki tüm engellerin kaldırılması çağrısında bulunuyoruz. Her nerede olursa olsun işçinin ve emekçinin en temel hakları için, insanca bir yaşam için verdiği onurlu mücadeleye desteğimizi yineliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - Teşekkür ederim.

Dolayısıyla, torba teklif içerisinde veya bağımsız olarak Meclise getirilen kanun tekliflerinin de işçiyi esas alması gerektiğinin altını defaatle çiziyoruz. Çünkü emek kutsaldır, sendika haklıdır; ancak örgütlü bir toplumla demokratik değerler de toplumsal barış da gelişebilir diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; sözlerime öncelikle, önceki günlerde kaybettiğimiz güzel insan, başarılı Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek Başkanımıza Allah’tan rahmet dileyerek başlamak istiyorum. Çok değerli bir Başkanımızı kaybettik, o nedenle üzüntülüüz.

Öncelikle sözlerime, Antalya’da yaşanan bir sorunla başlamak istiyorum. Bu iktidar her yere kayyum atama alışkanlığını nasıl Cumhuriyet Halk Partili ve diğer belediyelere kayyum atayarak sürdürmekteyse Antalya’da da balıkçı barınağı olarak, Türkiye’de belki de en büyük balıkçı barınağı olarak kullanılan yere atamış olduğu kayyumla sürdürmekte. Yani kayyum anlayışı, Antalya’da balıkçı barınağına kadar gelmiş durumda. Türkiye’nin en büyük balıkçı barınağı olarak yapılan ve burada 400 balıkçının bir anlamda ekmek yediği, alın teriyle hayatını sürdürmeye çalıştığı bu yer balıkçının elinden alınmaya çalışılmakta ve bu anlamda da işte buraya kayyum atandı. Kayyum atanma gerekçesi olarak öncelikle, işte, buradaki kiracılık ilişkisinin bulunmadığı ifade edilmeye çalışıldı ancak mahkeme tarafından orada bulunan kooperatiflerin kiracılık ilişkisi tescil edildi, kabul edildi. Ve yine, Tarım İl Müdürlüğü tarafından “5/7/2023 tarihli Tembihname’sinin 1, 4, 12 ve 15’inci maddelerinde ihlal var.” diyerek kooperatif yöneticileri hakkında ceza davası açıldı, bu ceza davasında da yine sanık olarak yargılanan kooperatif yöneticileri beraat etti. Yani kısacası, bu kooperatifin hem kiracılık ilişkisi tescil edilmiş durumda hem de haklarında “İhlaller var.” diyerek açılan davadan dolayı beraat kararı alındı. Dolayısıyla da kayyum kararının hiçbir gerekçesi kalmadı; bu karar derhâl kaldırılmalı ve oranın yönetimi balıkçıya teslim edilmeli. Ve hatta burada, kayyum tarafından mevcut 7 metre altı teknelere mesaj atılarak oradan teknelerin çıkarılıp kenarda park edilmeleri istenilmekte yani orada var olan bu tekneler de çıkarılmaya çalışılmakta haksız ve usulsüz bir şekilde. Tarım Bakanına buradan

sesleniyorum: Antalya balıkçısının geleceğiyle, ekmeğiyle oynamayın, oradan kayyumunu kaldırın diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, son torba yasa düzenlemelerinde hep kanun hükmünde kararnamelerin, Cumhurbaşkanlığı tarafından düzenlenen kanun hükmünde kararnamelerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle yapılan düzenlemelerle Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun teklifleri ele alınmakta. Bunlardan bir tanesi de çok önemli olarak gördüğüm Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu’nda bekleme süreleriyle ilgili. Şimdi, öncelikle şunu söyleyeyim: Bu Anayasa Mahkemesi kararında gerekçe olarak “Doğrudan özlük haklarına dair düzenlemeler kanunla düzenlenir.” ilkesine aykırılık bulunduğu yani kanunilik ilkesinin zedelendiği ve yine Cumhurbaşkanına aynı zamanda sınırları belli olmayan bir yetkinin verilemeyeceğine dair gerekçelerle bu kanun hükmünde kararnameler iptal edilmişti. Şimdi getirilen düzenlemelere baktığımızda yine ucu açık yetkiler Cumhurbaşkanına verilmeye çalışılmakta. İşte, ülkemizin en önemli kurumlarından olan Türk Silâhlı Kuvvetlerinin belki de en önemli disipliner kuralı olan terfi sistemi, getirilen bu düzenlemeyle ihlal edilmekte. Cumhurbaşkanına ucu açık yetkiyle... Bakın, rütbelilerin bekleme süreleri Cumhurbaşkanı tarafından keyfî bir süreyle -yani ucu açık diyorum- ne kadar süreyle arttırabilir, ne kadar süreyle düşülebilir bu kanunda yok. Yani Cumhurbaşkanı, örneğin, üstüğmenin altı yıl olan bekleme süresini üç yıla indirebilir. Bir sınırlama var mı? Yok. Yüzbaşının altı yıl olan bekleme süresini dört yıla, iki yıla indirebilir çünkü bir sınır yok. İşte bu düzenlemeler askeriyenin disiplinini bozacak düzenlemelerdir, bundan vazgeçilmelidir. Çünkü eğer böyle bir uygulama kabul edilirse siyasi irade askeriyedeki o terfi sistemini yok edecek, böylelikle de orada disiplin altüst olacaktır.

Efendim, diyorlar ki işte: “Bu terfiyi amirleri verecek oldukları puanlarla onaylayacaklar, onların değerlendirmeleriyle olacak zaten. Dolayısıyla bir haksızlık olmaz.” Efendim, bakın, yaşanan olaylar bu ülkede askeriyede de olsa artık amirlerin de hatta yargılamayı yapan kurumların da adil olmadığını bizlere gösterdi. Yani bu ülkede bir kişiyi terfi ettirebilmek için öncesinde orada bulunan 50-60 rütbelinin terfisini yok ettiler, bugünleri biz yaşadık bu ülkede. Şimdi, dolayısıyla değerli arkadaşlar, bakın, böyle ucu açık bir yetkiyi Cumhurbaşkanına verirseniz istediği kişiyi terfi ettirebilecek.

Şimdi, geçtiğimiz dönemlerde ne yaşadık? Orduda birinci olan gençlerimiz mezuniyette “Mustafa Kemal’in askerleriyiz!” diye orada bir yemin töreni yaptılar ve haklarında ihraç kararı verildi. Peki, ne oldu? Onların açmış olduğu davalar, bakın, sizin o güvendiğiniz yargı tarafından reddedildi ve yine Tuzla’da, 10 Kasım’da yakalarına rozet takmadığı için uyarı teğmenleri ile rozet takmayanların bir kısmının ihracına karar verildi. Peki, ne oldu? İki tarafın da açmış olduğu davalar sonrasında sonuçta “Mustafa Kemal Atatürk’ün rozetini takmıyorsunuz.” diye uyarı teğmenlerin açtığı dava reddedildi, takmayanların davası kabul edildi. Yani böyle bir düzen içerisinde olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Ve yine, bu düzenleme içerisinde önemli konulardan bir tanesi üniversite rektörlerinin atanması meselesi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanının kararnamesinden önce, biliyorsunuz ki üniversite rektörleri üniversitede öğretim üyeleri tarafından yapılan seçimle ilk 6 sıradaki rektör adayı YÖK’e bildirilir; YÖK de ilk 3 sıradaki, daha doğrusu 3 adayı Cumhurbaşkanlığına bildirirdi, yöntem buydu. Peki, şimdi ne oldu? Direkt Cumhurbaşkanı tarafından atanıyor. Efendim, gerekçe neymiş? İşte, “Eğer üniversite içerisinde seçimle göreve gelirse rektör kendine oy verenlere ayrıcalık tanıy, oy vermeyenleri efendim, birtakım haklardan yoksun bırakır.” gibi, böyle saçma sapan, demokrasiye aykırı ifadelerle gerekçe üretmekte.

Şimdi, değerli arkadaşlar, peki, günümüzde ne oldu? Günümüzde, belki rektör seçilme şartlarını bile taşımayan rektörler atanmakta ve bu rektörler artık, sadece Cumhurbaşkanının rektörü olarak hareket etmekte. O nedenle, işte, Boğaziçi Üniversitesinde yaşadığımız gibi, Türkiye'nin en başarılı bir üniversitesi dahi bugün maalesef, eğitimi çökmüş vaziyete getirildi. Neden? Çünkü rektörler artık üniversitenin eğitiminin kalitesi için değil Cumhurbaşkanının talimatlarını yerine getiren, neredeyse orada iktidar partisinin bir anlamda il başkanıymış gibi hareket eder duruma geldi. Geçtiğimiz günlerde de örneğin, üniversite gençlerinin oralardaki eylemlerine karşı sert açıklamalar yapan, tutum ve davranışlara giren rektörleri gördük yani kendilerini iktidarın temsilcisi olarak gören rektörler hâline geldiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

CAVİT ARI (Devamla) - Bu anlayış da eğitimin kalitesini dibe vurdurdu değerli arkadaşlar. Ülkede eğitimin kalitesinin artması için öncelikle eğitime sahip çıkılmalı ve başta üniversitelerin eğitimi desteklenmeli, daha demokratik, daha özgür üniversiteler hâline gelmesi sağlanmalı diyorum, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Çanakkale Milletvekili Sayın Özgür Ceylan.

Buyurun Sayın Ceylan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 212 sıra sayılı torba Kanun Teklifi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime 9 Haziranda kaybettiğimiz Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Ferdi Zeyrek'i rahmetle anarak başlamak istiyorum. Kendisi halkın gönlünde taht kurmuş, yaptığı görevlerde dürüstlüğüyle, çalışkanlığıyla öne çıkmış, oradaki yediden yetmiş herkesin sevgisini, saygısını kazanmış çok değerli bir siyasetçiydi, çok değerli bir Belediye Başkanıydı. Çok üzgünüz onu kaybettiğimiz için; milletimizin, sevenlerinin başı sağ olsun, ailesine sabırlar diliyorum.

Evet, görüşülen kanun teklifiyle ilgili konuşmama gelince, bu maalesef ki yine bir torba kanun tekniğiyle karşımıza gelen, “torba” derken aslında çorba olmuş, içerisinde pek çok konuyu ilgilendiren, pek çok alanı ilgilendiren kanunların olduğu bir teklif.

Ben bu konuda özellikle millî savunmayla alakalı bölümüyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Millî Savunma Komisyonunu da ilgilendirmesi gereken çok önemli bazı düzenlemeler bu paketin içerisinde vardı ve hâlâ da var. Biz bu kanun teklifinin öncelikle tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonunda görüşülmesini arzu ettik. 16 Mayıs tarihinde Millî Savunma Komisyonumuza bir yazı yazıldı ama Komisyonumuz hemen bunun görüşülmeye gerek olmadığı yönünde bir yazı yazdı. Biz daha sonra salı günü CHP, YENİ YOL ve İYİ Parti olarak 9 milletvekiliyle İç Tüzük'ten kaynaklanan hakkımızı kullanarak Komisyonumuzu toplantıya çağırdık bu kanun teklifini görüşmek üzere ama ondan da netice alamadık. Sonrasında, hemen akabinde, bir gün sonra Komisyon Başkanımızın gayriresmî çağrısıyla toplandık ve bu kanun teklifiyle ilgili gördüğümüz sakıncaları aktardık muhalefet partisi olarak iktidar partisi mensuplarına. 4, 5, 9 ve 10'uncu maddelerde çok önemli, çok tehlikeli bir

teklif vardı; burada, Cumhurbaşkanı, dudağının iki arasında istediği rütbeliyi ordudan atabiliyordu. Bu, yaptığımız görüşmelerle, AKP milletvekillerinin de sağduyulu yaklaşımıyla şu an için geri çekildi. Bunun yapılmaması gerekir. Kesinlikle tekrardan önümüze gelmemesi en büyük dileğimizdir.

Ama yine bu kanun teklifinde, en az ona yakın ölçüde tehlikeli bir madde daha var, o da madde 3. Madde 3'te rütbe bekleme sürelerinin düzenlenmesi yer alıyor. Rütbe bekleme sürelerinin uzatılması veya kısaltılmasını hiçbir süre kısıtı koymadan Cumhurbaşkanıya devrediyoruz. İşin aslına bakarsanız, bu madde Anayasa Mahkemesinden zaten geri gelmiş olan bir madde. Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Bu, Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırıdır. Yani devlet memurlarının personel özlük hakları ancak kanunla düzenlenir." Daha önce, bu, 2009'da astsubaylar için, 1993'te de subaylar için yani otuz yılı aşkın süre önce yapılmış, şu ana kadar yapılmamış. O zaman da kanunla yapılmış zaten ve "Bunu yine kanunla yapmalısınız." diye yetkiyi Meclise tekrardan devrediyor, "Yapmayın bunu." diyor. Ama biz ne yapıyoruz? Toplandık Plan Bütçede, dedik ki: "Hayır, Meclis olarak biz bu yetkiyi istemiyoruz. Bunu yapma yetkisini biz Cumhurbaşkanıya veriyoruz." Gerçekten trajikomik bir durum. Hani yeni sistemde güçlü yasama organı olacaktı, hani Meclis yapacaktı yasaları? Hayır, biz bütün yetkiyi gene tek adama, Cumhurbaşkanıya vermeyi tercih ediyoruz. Başlı başına bir garabet bu.

Bakın, bu teklifin, bu maddenin zararları neler? Bu, bizim ordumuzun genetiğiyle oynayan bir madde, yüzlerce yıllık ordu geleneğimize aykırı bir madde; bu, bir devre ile diğer devre arasında zaman bakımından adaletsizlikler ve kayırma duygusu yaratacak bir madde. Bakın, şöyle düşünün, işte, yüzbaşılıkla, albaylıkla arada geçen süreler, bekleme süreleri hep belli bir tecrübeyle oluşturulmuş, hep belli bir bilgi ve birikimi gerektiren konular ama bu maddeyle isterse Cumhurbaşkanı bir grubu bir senede rütbe atlatarak ilerletebilecek, bir grubu da -bir devreyi- isterse süresi sınırsız bir şekilde bekletebilecek; bu, başlı başına liyakatsiz yani beş altı yıl bekleyip bir rütbeye gelmek isteyen, bunun için çalışan insanların yanında, bir yılda o kademeye gelmiş insanların aynı liyakatte olduğu bir sistemi ortaya çıkarıyor ve bu, başlı başına bir liyakatsizlik. Bilgi ve tecrübenin hiçe sayıldığı, tamamen adamcı bir yaklaşımla maalesef ki bu düşünülmüş ve düzenlenmiş.

Bakın, bu düzenleme bize hemen daha önce yaptığımız Genelkurmay Başkanının yaşını uzatma düzenlemesini hatırlatıyor. Hatırlıyorsunuz, biz o zaman da çok karşı çıktık. Genelkurmay Başkanının yaşını 67'den 72'ye çıkaran, Cumhurbaşkanı'nın onayını gerektiren bir yasa geçirdik. Burada da sorduk o zaman, dedik ki: "Siz kimin için bu düzenlemeyi yapıyorsunuz?" "Hayır, kimse için yapmıyoruz, genel ihtiyaç." dediniz. Daha sonra ortaya çıktı, biz de o zaman söyledik: Bu düzenleme tamamen Yaşar Güler için, onun süresinin uzatılması için yapılmış bir düzenlemeydi. Şimdi yine soruyoruz: Bu düzenlemeyle kimin veya kimlerin önünü açma niyetindesiniz? Derdiniz nedir? Bununla alakalı hiçbir mantıklı açıklama yok değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bu şekilde yasalar geçirerek ordunun genetiğiyle oynamaktan vazgeçin. Türk ordusu, milletin ve Atatürk'ün ordusudur. Sizler özellikle ordunun sorunlarıyla ilgilenmelisiniz ama bunları bırakıp ordudaki Atatürkçü teğmenleri ordudan atmakla, Tuzla'da yakasına Atatürk rozeti takanla takmayan askerleri aynı kefeye koyup ordudan atmakla veya Yüksek Askerî Şûra kararlarıyla Atatürkçü generalleri, teğmenleri, üst rütbeli ordu mensuplarımızı emekliliğe ayırarak onları pasif hâle getirmekle uğraşmaktasınız. Siz orduya siyaset sokma peşindesiniz, derdiniz bu. Bakın, orduya siyaset sokmak ne kadar zararlı, bunu FETÖ hain darbe girişiminde en son yaşadık değerli arkadaşlar. Yine, aynı niyetle, aynı çerçevede, aynı işleri yapıyorsunuz. Çok çarpıcı bir örnek var: 23 Mayıs 2025'te yine bir FETÖ operasyonu yapıldı. 36 ilde 63 asker gözaltına alındı. Bu 36 ilde yapılan FETÖ operasyonunda, bakın,

bu gözüaltına alınanların 4'ü albay, 8'i yarbay, 12'si binbaşı, 15'i yüzbaşı, 24'ü ise astsubay ve uzman çavuşlardan oluşuyor. İşin daha tüyler ürpertici bölümüyse İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan açıklama, diyor ki: "FETÖ'nün TSK'de hâlen deşifre edilemeyen örgüt mensupları 15 Temmuz darbe girişimine katılanlara oranla daha fazla." Yani "Şu anda, darbeyi yapandan daha fazla ordunun içerisinde FETÖ'cü var." diyor. İşte, bakın, orduyu siyasete alet ettiğinizde geldiğimiz noktayı görün. Hâlâ temizleyemediğimiz bir cemaatçi yapılanma, maalesef ki hâlâ ayağımıza bağ olmakta, ordumuzun ayağından çekmekte. Maalesef ki -şunu kabul edin etmeyin- ordunun şu andaki en büyük sorunu tarikatçı ve cemaatçi yapılanmadır, AKP iktidarı da bunu elinden geldiği kadar desteklemekte, bunun önünü açmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, ordunun aslında çok önemli sorunları var, vaktimiz olsa bunları daha da konuşmak isteriz ama emekli astsubaylar çok düşük maaşlarla geçiniyorlar, görev tazminatlarını istiyorlar. Emekli binbaşılar çok az bir sayıdalar ama çok düşük maaşları var, bunların iyileştirilmesi gerekiyor. Sözleşmeli erlere, uzman çavuşlara verilen sözler tutulmadı. Hem şu anki çalışma koşullarında hem de devlete atanmalarında herhangi bir yol elde edemedik, herhangi bir mesafe katedemedik; bu çocuklarımız mağdur, bunlarla ilgili bir şeyler yapılması gerekiyor.

Askerî hastaneleri açmamakta hâlâ niye direniyorsunuz, bunu anlamış değiliz. (CHP sıralarından alkışlar) Dünyada güçlü bir ordusu olup da askerî hastanesi olmayan başka bir ülke yok. Askerî hastane tamamen askerî cephe hekimliğine dayanan bir sistemdir. Buradaki edinilecek tecrübe, buradaki yapılacak çalışma çok farklıdır. Askerî hastaneleri gelin, inat etmeyin, biran önce, tekrar açalım.

Bakın, askerî yargı... Siz askerleri sivil mahkemelere mahkûm ediyorsunuz. Askerimizi sivil mahkemeler yargılayamaz; asker hukukundaki mahkemelerin asker mevzuatına göre, ayrıca uzmanlık alanlarına göre hâkimlerce yargılması gerekir. Biz bu konuda ihtisas mahkemelerinin oluşturulmasını, bu konularda liyakatli kişilerce yargılama yolunun açılmasını önemsiyoruz.

Askerî eğitim sistemimizde maalesef çok önemli çarpıklıklar var. Askerî eğitim sistemimizde, sizin şu andaki askerî öğrencilerden korkunuz nedeniyle yaptığınız değişikliklerle tamamen sahadaki operasyonel ordu ile askerî öğrencilerin arasındaki bağ çok zayıflamış durumda. Tamamen akademik bir eğitime odaklanmış durumdasınız. Askerlik bir yaşam biçimidir, bu şekilde asker yetişmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) - Uyarıyoruz; bu, ileride ayağımıza dolanacak bir düzenleme, bir an önce bundan vazgeçilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Şehit aileleri ve gazilerimizin çok önemli sorunları var, bunlarla ilgili iyileştirmeler yapmalıyız.

OYAK'tan ciddi yolsuzluk ve pis kokular gelmekte, bununla uğraşmalıyız.

Ülkede pek çok sorun var. Enflasyon bu kadar yükselmişken, işsizlik bu kadar artmışken maalesef ki sizler, işte OYAK'ta olduğu gibi, yolsuzluk iddiası olan hiçbir şeyle ilgilenmemektesiniz; ha, ilgileniyorsunuz ama bir tek CHP'li bir belediye olursa ilgileniyorsunuz, maalesef sizin bakış açınız bu. Şu anki adaletiniz de hukukunuz da tamamen bir kişiyi tekrardan Cumhurbaşkanı adayı yapabilmek üzerine kurulmuş noktada. (CHP sıralarından alkışlar) Biz buna karşıyız. Bizim bütün belediye başkanlarımızın alnı açık, gönlü temiz; hiçbirisi yolsuzluğa karışmadı. Bizim içerideki Cumhurbaşkanı adayımız da belediye başkanlarımız da hepsi zamanı gelince oradan, hapishaneden çıkacaklar ve kamuoyunda hak ettikleri yere gelecekler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) - İlk sandıkta da halkımız bizleri hak ettiği yere yani iktidara getirerek sizlerin gidişini hızlandıracak.

Sizlere, hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahsı adına ilk söz Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay'a ait.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime Ferdi Zeyrek Başkanına Allah'tan rahmet dileyerek başlıyorum. Ailesine ve Manisa halkına sabırlar diliyorum, mekânı cennet olsun.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, şahsım adına söz almış bulunmaktayım söz konusu kanun teklifiyle ilgili. Yine bir torba yasa, 19 kanunda ve 5 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapan bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Yine, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de kararnameyle düzenlenmeyecek hususlar ve yetki kanunundan yetkisini almadan kararnamede düzenlenmiş konularla ilgili Anayasa Mahkemesinin iptali neticesinde, kanunla düzenlenmesiyle ilgili bu kanun teklifi yine bir torba yasa olarak karşımıza geliyor.

Yine, ilgili tali komisyonlarda görüşülmedi; Adalet, Anayasa Komisyonunda görüşülmedi, Millî Savunma Komisyonunda görüşülmedi; yine, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda görüşülmedi, Sanayi ve Ticaret Komisyonunda görüşülmedi. Buradaki kanunda 19 kanunda da değişiklik yapılıyor. Tabii ki ihtisaslaşma ve uzmanlaşma alanlarıyla ilgili, o komisyonda görüşülmediği için değerli, kıymetli milletvekillerinin de görüşleri tam ve sağlıklı olarak alınamadı. Yine, Anayasa'ya uygunluk açısından, Anayasa'nın metnine ve ruhuna uygunluk açısından da gerekli denetlemeler yapılmadı, Anayasa'ya aykırı bir sürü madde var; birazdan da bir kısmına değineceğiz.

Şimdi, burada spor müsabakaları ve bahis ve şans oyunları ile ilgili bir düzenleme var, kanunun 2'nci maddesi. Bu düzenlemeyle, Teşkilat buradaki bayilikleri, bayilik sözleşmelerini özel hukuk tüzel kişilerine devrediyor. Şimdi, ben baktım şöyle -zaten etki analizinde de gidiyor- 15/5/2025 itibarıyla 4.701 noktada toplam 7.242 bayilik verilmiş, 2025'te sadece 917 bayilik verilmiş. Bu bayilikler neye göre verilmiş? Sözleşmeler nasıl düzenlenmiş? 959 tane de bayilik iptal edilmiş. Şimdi, bir de denetleme yetkisi de bu özel hukuk tüzel kişilerine devrediliyor. Bunların nasıl denetlendiğiyle ilgili, hangi firmalar tarafından denetlendiğiyle ilgili açık ve net bir bilgi yok. Bu kurumların denetiminin burada Teşkilat tarafından yapılması gerekirdi. Bu konuyla ilgili bu kanun teklifinde bir boşluk görüyoruz, bunun da düzenlenmesi gerektiğini Komisyonunda da ifade etmiştik.

Yine, mayın temizlemeyle alakalı bir madde var. Buradaki mayın temizleme işinin de yine, üçüncü şahıslara yaptırılması söz konusu. Birleşmiş Milletler veya uluslararası fonlardan, uluslararası birimlerden fon alınmasıyla mayın temizleme işi yapıldığında da yerli ve yabancı ortak birlikte yapılabilir yani bizim sınırlarımızı yabancı bir şirket temizleyebilecek. Sınırlarımızda hangi bölgelerde, nasıl mayınlar temizleniyor? Biliyorsunuz, sığınmacı ve göçle ilgili sıkıntılar zaten had safhada, burayla ilgili gümrük muafiyeti de söz konusu, şimdi, bu kanun teklifiyle bu muafiyetin devam ettiği ve uluslararası şirketler tarafından da sınırlarımızda mayın temizleme operasyonunun yapılacağını görüyoruz; bu da sıkıntılı bir durum.

YÖK’le ilgili bir düzenleme var, Yükseköğretim Kuruluyla ilgili düzenleme var. Yükseköğretim Kurulunun bütün üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi söz konusu. Üniversitelerarası Kurul var; o, YÖK’e üye verebilecek fakat on beş gün içerisinde toplanıp üye bildiriminde bulunmazsa bunu da Cumhurbaşkanı atayacak yani YÖK’ün bütün üyelerini Cumhurbaşkanı atayacak. Bu da üniversitelerin özerkliğine sıkıntı yaratacak; bilimsel çalışmalarında sağlıklı, liyakatli üyeler tarafından yönetilmesine engel teşkil edebilir. Bir de burada şu husus var: YÖK’e atanacak üyelerin kamu kurum ve kuruluşlarında görevleri varsa o görevlerine de devam ediyorlar, o görevlerinden ayrılmıyorlar, bir de YÖK üyesi olarak devam ediyorlar yani çoklu maaş almaya devam ediyorlar. Yine, burada, rektör atamalarıyla ilgili Cumhurbaşkanına yetki veriliyor. Cumhurbaşkanı, rektörleri atıyor, vakıf üniversitesi olursa mütevelli heyetinin önerdiği isimlerden istediğini yine oraya atıyor. Biliyorsunuz, rektörlerle ilgili son zamanlarda bayağı sıkıntılı durumlar basına da yansıyor. Bazı rektörlerin 1 milyon üzerinde ücret, maaş aldıkları konuşuluyor yani bir ana görevinden maaş alıyor, döner sermaye işletmesinden alıyor, teknoloji enstitülerinden alıyor, eğer eğitim araştırma hastanesi varsa oradan alıyor. Bu konuların YÖK tarafından, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından araştırılması, tetkik edilmesi ve sağlıklı bir yapıya kavuşturulması şart çünkü ekonomik pozisyon, durum belli; tasarruf tedbirlerinden bahsediyorsunuz, “Çoklu maaşlara sınırlama getirdik 2 maaşla.” diyorsunuz ama bir taraftan baktığımız zaman acaba rektör, kaç üniversiteden ne kadar, nasıl ve kaç yerden maaş alıyor? Bunun mutlaka araştırılması ve bu hakkaniyete uymayan durumun ortadan kaldırılması gerekiyor.

Şimdi, sendika ve konfederasyonlarla ilgili, deprem bölgelerinde ve afet bölgelerinde dernek ve vakıflara yardım yapılması söz konusu. Komisyon da “Hangi sendikalar veyahut da konfederasyonlar afet bölgesinde veya deprem bölgesinde hangi dernek ve vakıflara ne kadar bağış yaptılar? Hangi sendika, ne kadar dernek ve vakfa bağış yaptı? Bunlar hangi alanda, nasıl kullanıldı?” diye sorduk. Bu konuda Meclis olarak hiçbir bilgimiz yok, bunu denetleyen de yok. Buradaki hususun açıklığa kavuşturulması gerekir. Komisyon da bu bilgiyi istemiştik, şu ana kadar -Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak da istedik, özellikle vurguladık Komisyon üyeleri tarafından ama- bu konuyla ilgili bir açıklayıcı not henüz elimize gelmedi. Burada tekrar bu konuyu vurgulamak istiyoruz, notun önümüze gelmesini özellikle arzu ediyoruz, nerelere, nasıl bağışlar yapıldığını ve nasıl harcadığıyla ilgili bir rapor en azından Meclisteki milletvekili arkadaşlarımızın görmesi gerektiğini buradan ifade ediyorum.

Burada yine Sanayi ve Ticaret Komisyonunda incelenmesi gereken bir madde var, Ticaret Bakanlığının döner sermaye işletmesi. Benzer bir uygulama geçen yıl aralık ayında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından da döner sermaye işletmesiyle ilgili önümüze gelmişti. Şimdi, burada da ihracatın artırılması, ithalatın eğilimine yön verilmesi açısından Ticaret Bakanlığına döner sermaye işletmesi kurulması yetkisi verilmiş, zaten faaliyetine de devam ediyor yıllardır. Şimdi, baktığımız zaman -bu yetki de kullanılan durumlarla ilgili çünkü 500 milyarlık bir sermayeden bahsediyoruz, Cumhurbaşkanı bunu 5 katına kadar da artırabiliyor- bu elde edilen gelirlerin Bakanlık harcamalarında, Bakanlık giderlerinde kullanıldığını Sayıştay ifade ediyor, söylüyor. Burada kalem kalem verebilirim ama çok da vaktinizi almak istemiyorum. Bu toplanan gelirlerin nasıl kullanıldığıyla ilgili, Bakanlıkta harcandıysa harcanan kısımların neler olduğu... Örneğin, akaryakıt giderlerinde mi harcanıyor? Elektrik faturalarının ödenmesinde mi harcanıyor? Hangi mal ve hizmet alımlarında harcanıyor? Çünkü bu harcamalar denetim dışı, bütçe ilkesine de aykırı. Bunun rakamlarıyla ilgili toplu örnek verilmiş. Örnek vereceğim: 2023 yılında döner sermayenin başlangıç ödeneği 1,9 milyarken döner sermayenin toplam gideri 1,8 milyar olmuş, bunun 477 milyonu Bakanlık faaliyetleri için döner sermayeden Bakanlığa aktarılmış. Toplu rakam var, bu rakamın nasıl harcadığıyla ilgili bilgi yok. Hâlbuki Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının

kurduğu döner sermaye işletmesinde bu harcamaların neler olduğuyla ilgili detay açıklama yapılmıştı ve Sayıştay tarafından da tenkit edilmişti. Buradaki detay harcamaları istedik, tekrar düzgün ve toplu bir şekliyle bize bildirilirse biz de nerelere harcandığını net bir şekilde görmüş oluruz. Aynı zamanda, 2024 yılı rakamlarının da bizimle paylaşılmasını ve açıklanmasını istiyoruz.

Tabii, çok konuşulacak maddeler var, önümüzdeki hafta veya takip eden hafta mutlaka önümüze gelecektir, trafik cezalarıyla ilgili çok ciddi sıkıntılarımız var. Bu cezaların 2 kat, 3 kat artırılması da Komisyonda görüşüldü, Genel Kurul onaylarsa artacak. Burada bütçe hedefi olarak konulmuş yani 2025 yılında 55 milyar liralık bir trafik cezası hedefi var. Şimdi, zaten bütçe açığının finansmanında kullanılmak üzere bu çok ciddi bir rakam, bir sürü bakanlığın bütçesinden fazla. Yani Ticaret Bakanlığının bütçesi 56 milyar lira, Dışişleri Bakanlığının bütçesi 39 milyar lira, sayabilirim, dört beş bakanlık bütçesinden fazla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Nisan sonu itibarıyla 21 milyar lira toplanmış, eğer kanunlaşırsa 180 milyar lira civarında bir paranın toplanması mümkün olacak. Burada da yük dar gelirlinin üstünde, emeklinin, işçinin, esnafın, KOBİ'nin üstünde, zaten bunlar vergi yükü altında ezilmiş durumdalar. Bu cezaların da makul seviyeye getirilmesi, hız limitlerinin ayarlanması... Kilometre çok kısa, 70, 50, 30, birden düşüyor, cezayı yememek mümkün değil. Bir de normal araçlara da kar lastiği uygulaması geldi, ticari araçlar dışında, bunun cezası 6 bin TL. Şimdi, zaten bir iki kullanılmış lastik alsanız en az 6 bin TL. Dar gelirlinin de bunu ödemesi mümkün değil. Dolayısıyla, bu kanun teklifinin düzenlenmesi gereken hususları mevcut. Biz bu kanun teklifine bu yüzden "hayır" diyoruz.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Şahsi adına ikinci konuşmacı Burdur Milletvekili Sayın Mustafa Oğuz.

Buyurun Sayın Oğuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Meclis Genel Kurul gündeminde görüşülen, ilk imza sahibi olduğum 212 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, hafta başında elim bir kaza sonucu hayatını kaybeden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ferdi Zeyrek'e Allah'tan rahmet diliyor, başta ailesi olmak üzere tüm Manisalı hemşehrilerimize ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı diliyorum. Mekânı cennet, makamı ali olsun inşallah.

Yine, geçtiğimiz hafta İtalya'dan uluslararası sulara açılan, insanlığın umudunu taşıyan, içerisinde farklı milletlerden vicdan sahibi aktivistlerin ve yardım gönüllülerinin bulunduğu "Madleen" isimli sivil yardım gemisine İsrail tarafından gerçekleştirilen saldırıyı en sert şekilde kınıyor ve lanetliyoruz. Gazze'ye insani yardım ulaştırmak amacıyla yola çıkan silahsız ve sivil bir gemiye uluslararası sularda yapılan bu saldırı, uluslararası hukuka ve temel insan haklarına açıkça meydan okumaktır. Bu saldırı, yalnızca yardım taşıyan bir gemiye değil insanlığın ortak vicdanına yapılmış vahşi bir tecavüzdür.

İsrail'in savaş suçu teşkil eden bu eylemlerine karşı dünya kamuoyunun daha fazla sessiz kalmaması çağrısında bulunuyor ve katil İsrail'i lanetliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifi esas itibarıyla Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükümlerin iptal gerekçeleri gözetilerek kanunla yeniden düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Hatırlayacağınız üzere, söz konusu iptallerin büyük bir bölümü 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yapılan düzenlemelerin 7142 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamı dışında kaldığı ve bu nedenle Anayasa'nın mülga 91'inci maddesine aykırı olduğu gerekçelerine dayanmaktadır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vekilim, bu Burdur-Fethiye yolunu niye yapmıyorsunuz?

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Bu çerçevede, teklif, yeni bir uygulama başlatmak ya da yeni bir kamu politikası üretmekten ziyade mevcut ve hâlihazırda yürütülmekte olan kamu hizmetlerinin dayanağını açık ve net bir şekilde kanun zeminine oturtmayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle teklif teknik nitelikli, hukuki güvenlik ilkesini önceleyen, yürütme organının faaliyet alanlarını hukuki çerçeveye kavuşturan ve idarenin sürekliliğini garanti altına alan bir metindir.

Toplam 32 maddeden oluşan teklifin ilk bölümü idari düzenlemelerle ilgili olmak üzere teşkilat isimlerinin güncellenmesi, Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilen idari yetkilerin kanunla yeniden ihdası, personel rejimine ilişkin düzenlemeler ve yerel yönetimlerin kuruluş, kaldırılış süreçleri gibi başlıklara odaklanmaktadır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vekilim, Anayasa Mahkemesini bırakalım da Burdur-Fethiye yolunu yapalım önce ya.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Müsaadenizle öne çıkan birkaç maddeye kısaca değinmek istiyorum.

Cumhurbaşkanlığı teşkilat yapısında yapılan değişikliğe uygun olarak “Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği” ibaresi Harcırah Kanunu'nda işlenmektedir, sadece ibare güncellemesi olup herhangi bir mali yük getirmemektedir.

Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 7258 sayılı Kanun'daki düzenleme yeniden bu kez kanunla yapılmakta ve Spor Toto bayilik sisteminin denetim ve gözetimiyle ilgili yetkililer netleştirilmektedir.

Yine, Türk Silahlı Kuvvetleri personel sisteminin esnekliğini artırmak amacıyla subayların rütbe bekleme sürelerinin Cumhurbaşkanı kararıyla uzatılıp kısaltılabilmesi yönünde kanuni bir yetki verilmesi de öngörülmüştür. Daha önce bu yetki 703 sayılı KHK'yle getirilmişti ancak Anayasa Mahkemesi bu düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve yalnızca kanunla yapılabileceğine karar vererek hükmü iptal etmiştir. Yine, yeni yapılan düzenleme iptal kararının ardından kanunla aynı yetkiyi yeniden tesis etmekte, böylece Türk Silahlı Kuvvetlerinin özellikle personel ihtiyacının kritik olduğu dönemlerde rütbe bekleme sürelerinde hızlı değişiklik yapabilmesine olanak sağlanmaktadır.

Başka bir maddeyle ise insani amaçlı mayın temizliği faaliyetlerinde kullanılacak ekipmanların yurt dışından vergisiz temin edilebilmesinin önü açılmaktadır. Bu kapsamda, Ottawa Sözleşmesi uyarınca ülkemizin taahhütleri yerine getirilirken gümrük muafiyetinin devamı operasyonel kolaylık sağlamaktadır.

Yine bu teklifle Yükseköğretim Kurulunun yapısı, rektör atamaları ve yabancı uyruklu öğretim elemanlarına ilişkin düzenlemeler kanunla yeniden tesis edilmekte, yükseköğretimde yönetim ve uluslararası antlaşma hedefleri desteklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifte ayrıca yerel yönetimlerle ilgili oldukça önemli ve dikkatli hazırlanmış düzenlemeler de yer almaktadır. 16, 17 ve 18'inci maddeler, belediye ve köy tüzel kişiliklerinin kurulması ve kaldırılmasına ilişkin süreçleri yeniden tanımlamakta, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulma ve kaldırma imkânlarını Anayasa'nın 123'üncü maddesine uygun şekilde kanun temelli hâle getirmektedir. Bu değişikliklerle birlikte, nüfusu 2 binin altına düşen 90 belde belediyesinin durumu da Anayasa'ya uygun şekilde yeniden değerlendirilebilecektir.

Teklifte yer alan birçok diğer düzenleme, örneğin Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesine dair 30'uncu madde, kamu iktisadi teşebbüslerinin anonim şirket olarak kurulabilmesine ilişkin 28'inci ve 29'uncu maddeler ve Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı gelirlerine ilişkin 24'üncü ve 25'inci maddeler mevcut uygulamayı kanuni çerçeveye oturtmayı amaçlamakta, uygulamada bir boşluk bırakmamakta ve ek mali yük oluşturmamaktadır.

Görüldüğü üzere, bu teklifin temel karakteri, yeni haklar veya yükümlülükler getirmekten ziyade mevcut yapının hukuka daha uygun hâle getirilmesini sağlamak, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyum sağlamak ve idari işleyişin sürekliliğini temin etmektir. Bu yönüyle teklif hem hukuki hem idari hem de mali açıdan rasyonel ve gereklidir. Bu teklif sadece kanun maddelerini değiştirmiyor; kamu hizmetlerinin işleyişine hız, kurumlara netlik, vatandaşımıza güven katıyor. Görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifiyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddeleri hukuk devleti ilkesine uygun şekilde yeniden düzenliyoruz, güncel olmayan teşkilat yapılarındaki uyumsuzlukları gideriyoruz, vatandaşlara ulaşan hizmetin önündeki bürokratik tıkanıklıkları ortadan kaldırıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bazı çevreler idari düzenlemeleri teknik ayrıntılar olarak görüp hafife alabilir ancak şunu açıkça ifade etmek isterim: Kamu yönetiminde bir paragrafı düzeltmek bazen milyonların hayatını kolaylaştırır, kurumlara görev çakışmalarını çözmek yatırımların gecikmesini önler, yetki karmaşasını ortadan kaldırmak yerelde işlerin yürütmesini sağlar. Bu teklifin içinde sadece metin değişiklikleri yok, aynı zamanda kararlılık var; devletin işleyişinde neyin gerekli olduğunu bilen, sorumluluktan kaçmayan, çözüm odaklı bir anlayış var.

Bugün muhalefet bu teklifin bazı yönlerine teknik itirazlar getirebilir, saygı duyuyoruz ama biz şunu söylüyoruz: Eğer bu ülkede kamu hizmeti daha etkin işleyecekse, eğer bu ülkede yatırım süreçleri hızlanacaksa, eğer vatandaş “Devlet beni görüyor, duyuyor.” diyecekse bu tür düzenlemelere cesaretle “evet” demek gerekir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Burdur-Fethiye yolunu yapın Sayın Vekilim!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Sayın Tanal, sizi de “evet” demeye davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ya, yol olmazsa yatırım olmaz ki Vekilim!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklif aynı zamanda kaynak israfına karşı da bir duruştur. Maliyet-etki dengesi gözetilmiş, hiçbir kalem keyfi şekilde yazılmamıştır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Vekilim, Burdur-Fethiye yolu olmadan yatırım olmuyor!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Bu düzenlemeler tek kuruş harcamadan büyük idari sorunları çözüyor, bazı maddeler ise uzun vadede milyonlarca lira tasarruf sağlayacak önlemler içeriyor.

Buradan açıkça ifade ediyorum: Bu teklif devletin ciddiyetini, Meclisin iradesini ve Hükûmetimizin istikrar vizyonunu yansıtmaktadır. Biz laf değil iş üretiyoruz, biz kaos değil düzen getiriyoruz, biz sorunları öteleyen değil çözümleri inşa eden kadrolarız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün burada görüştüğümüz teklif bütünüyle değerlendirdiğimizde maliyeti sınırlı ama faydası yüksek bir düzenlemedir, kimi maddelerde hiçbir mali yük getirmeden sadece hukuki netlik sağlanmaktadır, bazı maddelerde ise orta ve uzun vadede kamuya maliyet avantajı sunan yapısal iyileştirmeler hedeflenmektedir.

Değerli milletvekilleri, idari koordinasyonu güçlendiren, mevzuattaki çelişkileri gideren ve kamu görevlerinin yerine getirilmesini kolaylaştıran bu teklifin yasalastıktan sonra kamu hizmetlerinin vatandaşımıza daha sağlıklı şekilde ulaşmasına vesile olacağına inanıyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Kamu hizmetinin sağlıklı ulaşması için Fethiye-Burdur yolu şart.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Bu duygularla, teklifin hazırlanmasında katkısı olan tüm kurumlara, milletvekillerimize ve Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize teşekkür ediyor, kanun teklifinin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Soru-cevap işlemi yoktur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, sayın hatip diyor ki: “Kamu hizmetini ulaştırmamız lazım.” Onun için yola ihtiyaç var, Burdur-Fethiye yolunun olması lazım.

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.55

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.56****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Muhammed ADAK (Mardin)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan 206 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Serbest Ticaret Anlaşması Ortak Komitesi'nin 30 Ekim 2024 Tarihli ve 01/2024 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 206)*

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu Fethiye ile Burdur yolu ne olacak?

BAŞKAN - Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 17 Haziran 2025 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.57